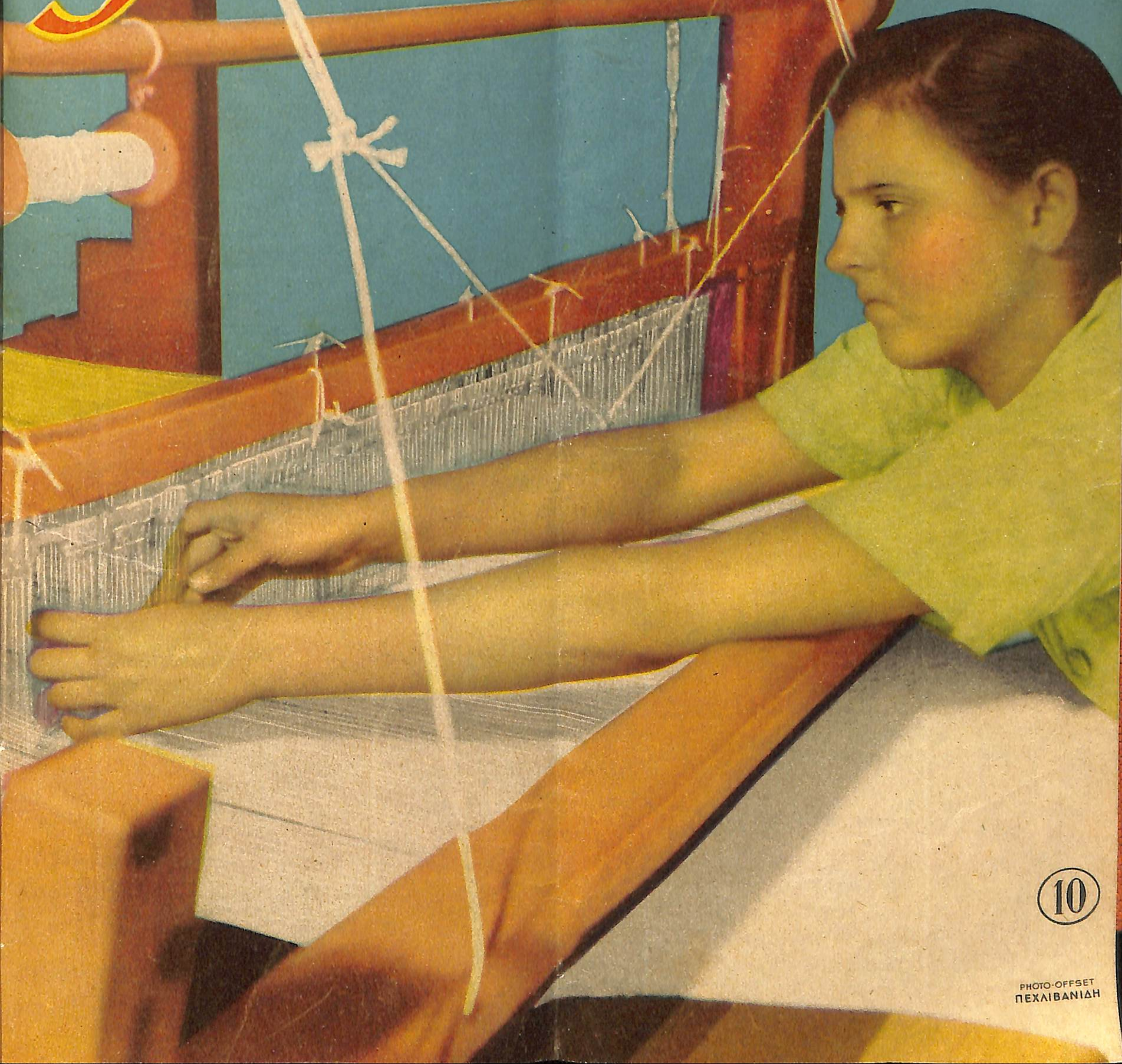
ἡ παιδόπολις

10

PHOTO-OFFSET
ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

ἡ Παιδόπολις

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΜΑΐΟΥ 1950
ΕΤΟΣ Α', ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 10

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ὀργανισμοί, Τράπεζαι, Ἑταιρεῖαι . . . . Δρχ. 100.000
Δῆμοι καὶ Κοινότητες ἄνω τῶν 5.000 κατοίκων καὶ Ἰδιῶται . . . . » 50.000
Λοιποὶ Δῆμοι καὶ Κοινότητες καὶ Σχολεῖα . » 25.000
Μαθηταί. Πρόσκοποι, Ὁδηγοί, Στρατιῶται » 10.000
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 5 ἢ Λίραι 2

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: ΧΑΡ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ, Κορυζῆ 11

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ἀπαντᾶ:

* Π α ν α γ ι ώ τ η Σ τ α σ ι ν ό π ο υ λ ε (Κρέσταινα). Διαβάσαμε μὲ συγκίνηση τὴν ἐπιστολή σου καὶ σοῦ ἀπευθύνουμε τὰ ὁλόθερμά μας συγχαρητήρια γιὰ τὶς καλές σου πραγματικὰ ἰδέες. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν δήλωσή σου πὼς θὰ ἐργαστῇς γιὰ τὴν διάδοση τοῦ περιοδικοῦ. Οἱ πνευματικές σου ἀσκήσεις πῆραν τὸν δρόμο τους! Ἡ «Ἄνοιξη», τὸ ποίημά σου, ἀρκετὰ μεγάλο καὶ μὲ καλοὺς καὶ κακοὺς στίχους. Τὸ πρῶτο τετράστιχο ὑποφερτό:

Ἔφτασες ἄνοιξη καλή
στ' ὁλόλευκα ντυμένη
ποὺ τόσο σὲ ποθούσαμεν.
Μᾶς εἶσ' ἀγαπημένη!

Νὰ ἐργασθῇς ὅμως. Θὰ γράψης μιὰ μέρα, ἂν ἐπιδοθῇς, καλὰ ποιήματα. * Πρῶτ' ἀπ' ὅλα, Κ ω ν σ τ α ν τ ῖ ν ε Κ α ν ε λ λ ό π ο υ λ ε (Ἐπιτάλιον) δὲν δημοσιεουμε τοὺς στίχους τῶν ἀναγνωστῶν μας «ἐπὶ πληρωμῇ». Ἂν εἶναι καλοὶ μπαίνουν στὴ σελίδα «τὰ παιδιὰ γράφουν». Καὶ τοὺς λέμε τὴ γνώμη μας. Στεῖλε μας λοιπὸν κι' ἐσὺ τοὺς στίχους σου καὶ βλέπομε! * Μᾶς συγκίνησε πολὺ ἡ συνεργασία σου μὲ τὸν τίτλο «Οἱ γονεῖς» ἀγαπητὲ Σ υ μ ε ὼ ν Σ ι μ ι γ δ α λ ᾶ (Μοσχάτο). Βέβαια ἡ στοργὴ πρὸς τοὺς γονεῖς εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα καθήκοντα κάθε καλοῦ παιδιοῦ. Ἀλλὰ ξεφεύγεις στὸ γράψιμό σου ἀπὸ ὡρισμένους κανόνες καὶ δὲν φαίνεσαι καθόλου μετριόφρων! Παραδείγματος χάρη κανένας συγγραφέας τῆς προκοπῆς δὲν θὰ ἔγραφε: «Εἶναι ἐπίσης —οἱ γονεῖς μου— ὅπως καταλαβαίνω, πολὺ εὐχαριστημένοι ἀπὸ ἐμένα διότι μὲ διακρίνει πάντοτε ἡ εὐσυνειδησία, ἡ νοητικότης καὶ ὅλα τὰ προσόντα ποὺ ἔχει «ἕνα καλὸ παιδί». Ἀπὸ μετριοφροσύνη κανεὶς δὲν θὰ ἔγραφε ὅπως ἐσύ, ἀλλὰ ἔτσι: Οἱ γονεῖς μου — σὰν γονεῖς μου ποὺ εἶναι — πιστεύουν πὼς ἔχω — καὶ μὲ τὸ παραπάνω μάλιστα—ὅλα τὰ προσόντα ποὺ ἔχει ἕνα καλὸ παιδί. Μὰ κι' ἐγὼ προσπαθῶ νὰ εἶμαι ὅσο μπορῶ περισσότερο εὐσυνείδητος καὶ καλὸς μαζύ τους καὶ νὰ τοὺς εὐχαριστῶ πάντοτε»... * Μάλιστα, Κ ω ν σ τ α ν τ ῖ ν ε Γ κ ό γ κ α (Γυμνάσιο Κερκύρας), ἡ «Παιδόπολις» ποὺ δὲν εἶναι ἐπιχείρηση καταβάλει κάθε προσπάθεια νὰ γίνῃ τὸ περιοδικὸ ὅλων τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδας μας. Γιὰ τὰ καλά σου λόγια σ' εὐχαριστοῦμε θερμά. Οἱ σπαζοκεφαλιές σου δόθηκαν στὸν εἰδικὸ συνεργάτη μας. * Οἱ σπαζοκεφαλιές σου, Σ π ῦ ρ ο Π ε ν τ ά κ α λ ε, παραδόθηκαν στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας. * Δ. Σ τ α μ έ λ ο. Πολὺ καλὸ τὸ ποίημα. Σ' εὐχαριστοῦμε.

* Χ ρ ῆ σ τ ο Π α π α γ ι α ν ν ό π ο υ λ ε: Ἀτελῶς βέβαια δὲν μπορεῖς νὰ στέλνῃς γράμματα. Μόνο ἂν βρίσκεσαι σὲ παιδόπολη μέσῳ τῆς παιδοπόλεως. Ἀλλὰ οὔτε καὶ συνεργασίες «ἐν συνεχείᾳ». Αὐτὸ ποὺ θὰ μᾶς στέλνῃς πρέπει νὰ εἶναι ὁλοκληρωμένο. Νὰ ἀρχίζῃ καὶ νὰ τελειώνῃ κανονικά. Ὄχι νὰ μᾶς στέλνῃς ἕνα χαρτὶ καὶ στὸ τέλος ἡ «συνέχεια στὸ ἐρχόμενο!». * Θὰ ζητᾶμε διαρκῶς τὰ ἀδέλφια μας ἀγαπητὲ Ἀ ν δ ρ έ α Ζ ο υ μ π ά κ η. Θὰ τὰ ζητᾶμε μέχρι νὰ μᾶς τὰ ἀποδώσουν. Γι' αὐτὸ νὰ εἶσαι βέβαιος.

* Μᾶς γράφεις, Φ ώ τ ι ε Χ α τ ζ η θ ω μ ᾶ, ἀπὸ τὰς Σέρρας: «Ἡ χαρά μου εἶναι ἀπερίγραπτη ἀπὸ τότε ποὺ ἄρχισα νὰ παρακολουθῶ τὰ ὡραῖα διηγήματα, τὰ ἐκλεκτὰ μυθιστορήματα, καθὼς καὶ τὰ ἐγκυκλοπαιδικὰ θέματά σου. Ἐπιτέλους βρῆκα τὸ περιοδικὸ ποὺ ποθοῦσα!» Ὅπως θὰ σὲ βροῦν καὶ τὰ ἄλλα Ἑλληνόπουλα, μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου. Ἔχεις κατακτήσει τὶς καρδιές μας. Γι' αὐτὸ πρέπει νάχῃς ψηλὰ τὸ κεφάλι καὶ τράβα τὸν ἴσιο σου δρόμο... Κι' ἐμεῖς τὰ παιδιὰ σοῦ δίνουμε τὴν ὑπόσχεση ὅτι θὰ σὲ ὑποστηρίξωμε. Γιατὶ σὲ σένα βρίσκει κανεὶς τὸ «τερπνὸν καὶ ὠφέλιμον». Προχώρα καὶ μὴν φοβᾶσαι. Τὰ παιδιὰ ὅλα εἶναι μαζί σου». Πρὶν ἀκόμη σ' εὐχαριστήσωμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια ὀφείλομε νὰ σὲ συγχαροῦμε γιὰ τὸ στρωτό σου γράψιμο! Εἶσαι μόνο στὴν Δ' Γυμνασίου καὶ γράφεις τόσο καλὰ καὶ σχεδὸν χωρὶς ὀρθογραφικὰ λάθη! Μπράβο σου! * Μ. Μ η τ ρ ό π ο υ λ ο, μαθητὴ Σιβιτανιδείου Σχολῆς. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Τὰ τρία πρῶτα φύλλα τῆς «Παιδοπόλεως» σοῦ ἐστάλησαν. Τὶς σπαζοκεφαλιές σου τὶς δώσαμε στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας.

* Β α σ ι λ ά κ η Ἀ γ γ ε λ ό π ο υ λ ε (Ζαχάρω). Καλὰ τὰ λὲς στὴν ἐπιστολή σου. Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ὅλα πᾶνε καλά. Δυστυχῶς τὸ ποίημά σου δὲν εἶναι καθόλου καλό. Μπορεῖ νὰ ἔχῃ κάποια βάση, ἀλλὰ δὲν στέκει τεχνικά. Γιὰ διάβασε καὶ σύ:

Νυκτώνει! Μαῦρα πέπλα σκεπάζουν
τὴν γῆ καὶ νὰ σ' ἕνα χάλασμα, ἕνας
γκιώνης ὀδυρμεῖ...

* Πήραμε καὶ τὸ ἄλλο σου γράμμα μὲ τὸ ποίημα γιὰ τὴ Βασίλισσα, Γ ι ῶ ρ γ ο Ν ι κ ο λ α ΐ δ η (Ψυχικό). Πρέπει πρῶτα ἀπ' ὅλα νὰ σοῦ ἐξηγήσωμε κάτι. Γιὰ λόγους τεχνικοὺς δὲν εἶναι καθόλου εὔκολη ἡ ἄμεση ἀπάντηση στὰ γράμματα τῶν φίλων μας. Φαντάσου: Ἡ ἀπάντηση αὐτὴ γράφεται πρὶν κυκλοφορήση τὸ 7ο φύλλο καὶ θὰ δημοσιευθῇ, ὅπως ὑπολογίζω, μόλις στὸ 10ο. Γι' αὐτὸ δὲν πρέπει οὔτε ἐσὺ οὔτε καὶ οἱ ἄλλοι νὰ δείχνεσθε ἀνυπόμονοι. Εἶναι τεχνικὲς—τυπογραφικὲς — δυσχέρειες ποὺ πρὸς τὸ παρὸν δὲν μποροῦν νὰ ὑπερνικηθοῦν. Τὸ ποίημά σου πρὸς τὴ Βασίλισσά μας δὲν εἶναι ἄσχημο χρειάζεται ὅμως πολὺ δούλεμα γιὰ νὰ γίνῃ δημοσιεύσιμο. Γιὰ νὰ τὸ δῇς ὅμως κι' ἐσὺ τυπωμένο καὶ νὰ τὸ κρίνῃς μόνος σου δημοσιεύουμε ἐδῶ τὸ πρῶτο τετράστιχο:

Σὲ σένα, ὦ, Βασίλισσά μας
καὶ στοργικὴ μητέρα ὅλων,
σ' εὐχαριστοῦμε ὅλοι μας εὐλαβικὰ
ποὺ μᾶς γλύτωσες ἀπ' τὰ χέρια τῶν
(Βουλγάρων.

* Δὲν γράφεις καθόλου ἄσχημα, Β α σ ί λ η Ἰ ω α ν ν ί δ η (Χαλκίδα) καὶ οἱ ἀνορθογραφίες σου—γιὰ τὶς ὁποῖες τόσο ἄδικα αὐτοκατηγορεῖσαι— εἶναι ἐλάχιστες. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Τὸ παιγνίδι σου μὲ τὸ «βάλε ἕνα ἀριθμὸ στὸ νοῦ σου» κλπ. εἶναι πάρα πολὺ γνωστὸ σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα. * Σ' εὐχαριστοῦμε ἀγαπητὴ Φ ω τ ε ι ν ὴ Χ α τ ζ η θ ω μ ᾶ (Σέρρας) γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις καὶ γιὰ τὶς ὑποσχέσεις του γιὰ τὴν «Παιδόπολι». Ἡ ἔκθεσή σου πολὺ καλή, ἀλλὰ ἀρκετὰ μεγάλη. * Μάλιστα Δ η μ ή τ ρ η Κ α ρ α γ ι ά ν ν η (Σιδηρόκαστρο). Ὁ σκοπός μας εἶναι αὐτὸς ὅπως τὸν λές. Νὰ γίνωμε ὁ ἀχώριστος σύντροφος κάθε Ἑλληνόπουλου. Οἱ σπαζοκεφαλιές σου δόθηκαν στὸν ἁρμόδιο συντάκτη. * Καὶ ἡ δική σου σπαζοκεφαλιά, Ε ὐ α γ γ ε λ ί α Κ α κ ά ν η (Βόλο) δόθηκε στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις. * Ἀπὸ ὅσα μᾶς γράφεις Ἀ λ έ ξ α ν δ ρ ε Δ. Μ α κ ρ υ λ ά κ η βγάζουμε ἕνα συμπέρασμα: Εἶσαι φιλόπονος (καλὸ αὐτὸ) καὶ πολυγράφος (ὄχι πολὺ καλό). Μᾶς στέλνεις τόσα καὶ τόσα πράγματα χωρὶς νὰ εἶναι δημοσιεύσιμα. Ἐμεῖς θὰ προτιμοῦ-

(Συνέχεια στὴ σελ. 238)

«Ἡ καλή μας Βασίλισσα ποὺ μᾶς ἀγαπάει ὅλα τὰ παιδιὰ σὰν νὰ εἶναι μανούλα μας, ἦρθε σήμερα στὴν παιδόπολή μας καὶ παίξαμε ἕνα σωρὸ παιχνίδια καὶ τὸ «περνάει - περνάει ἡ μέλισσα»...

('Απόσπασμα ἀπὸ τὸ γράμμα ποὺ ἔστειλε μικρὸς τρόφιμος τῆς παιδόπολης Λαρίσης στὴ μητέρα του)

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΑΡΓΑΛΕΙΟΥ

Ἡ τέχνη τοῦ ἀργαλειοῦ εἶναι ἀπὸ τὶς πιὸ ἀρχαῖες. Ἴσως ἡ ἀρχαιότερη. Οἱ πρωτόγονοι ἄνθρωποι σκεπάστηκαν μὲ φύλλα ἀπὸ δέντρα. Ἔπειτα γιὰ νὰ προφυλαχτοῦν ἀπὸ τὸ κρύο φόρεσαν δέρματα ζώων. Μὰ σιγὰ-σιγὰ βρῆκαν τὸν τρόπο νὰ φτιάνουν ὑφάσματα.

Οἱ ἀρχαιότεροι κάτοικοι τῆς Αἰγύπτου φημίζονται γιὰ τὰ λεπτότατα ὑφάσματά τους. Δείγματα μάλιστα ἀπὸ τὰ αἰγυπτιακὰ αὐτὰ ὑφάσματα σώζονται μέχρι σήμερα. Εἶναι τὰ σάβανα, ἃς τὰ ποῦμε ἔτσι, μὲ τὰ ὁποῖα βρέθηκαν περιτυλιγμένες οἱ μούμιες τῶν Φαραώ. Σ' ἕνα ἀπ' αὐτὰ τὰ ὑφάσματα ποὺ ἔχει ἡλικία τρεῖς καὶ πλέον χιλιάδες χρόνια, μετρήθηκαν σ' ἕνα τετραγωνικὸ πόντο 90 κλωστὲς στημόνι. Εἶναι δηλαδὴ ἕνα πολὺ λεπτὸ ὕφασμα.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ὅπως ἔκαναν γιὰ τὸ κάθε τι, ἐτελειοποίησαν σὲ μεγάλο βαθμὸ καὶ τὴν ὑφαντουργική, ποὺ ἦταν κυρίως ἡ σπουδαιότερη ἀπασχόληση κάθε οἰκοδέσποινας. Σὲ ὅλα τὰ σπίτια ἦταν στημένος ὁ ἀργαλειός. Ἡ περισσότερη δουλειὰ γινόταν ἀπὸ τὶς δοῦλες, ἀλλ' ἡ οἰκοδέσποινα ἦταν ἐκείνη ποὺ τὶς ἐδίδασκε καὶ διεύθυνε ὅλη τὴν ἐργασία. Ἄλλωστε καὶ ἡ ἴδια ὕφαινε μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση.

Ὅλοι βέβαια θυμόμαστε τὴν Πηνελόπη, τὴ Βασίλισσα τῆς Ἰθάκης ποὺ ὕφαινε τὸν ἱστό της τὴν ἡμέρα καὶ τὸν ξύλωνε τὴν νύχτα.

Οἱ Ἕλληνες θεωροῦσαν τὴν θεὰ Ἀθηνᾶ, τὴν «Ἐργάνην» Ἀθηνᾶ ὡς προστάτιδα τῆς τέχνης τοῦ ἀργαλειοῦ. «Ἔργα Ἀθηναίας» ὀνομάζει ὁ Ὅμηρος τὴν ὑφαντικὴ καὶ τὰ σχετικά της. Οἱ Ἑλληνίδες, ποὺ εἶχαν ἐξαιρετικὴ ἐπιτηδειότητα στὴν ὑφαντουργία, ἀναγνώριζαν τὴν Ἀθηνᾶ σὰν «τελείαν καὶ ἀσύγκριτον ὑφάντριαν», ποὺ εἶχε ὑφάνει τὰ λαμπρὰ φορέματα τῶν θεῶν. Καὶ ἡ ἑλληνικὴ φαντασία ἔπλεξε καὶ τὸ σχετικὸ μῦθο: Στὴ Λυδία ὑπῆρχε μιὰ νεαρὰ παρθένος, ἡ Ἀράχνη, ποὺ ἦταν φημισμένη γιὰ τὴν τέχνη μὲ τὴν ὁποίαν ὕφαινε καὶ κεντοῦσε θαυμάσια ὑφάσματα. Μὰ φαίνεται πὼς τὸ πῆρε πολὺ ἀπάνω της. Καὶ θέλησε νὰ συναγωνιστῇ μὲ τὴ θεὰ Ἀθηνᾶ.

Ὕφαινε λοιπὸν ὡραιότατο ὕφασμα, μὲ παραστάσεις ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν θεῶν στὸν Ὄλυμπο. Ὅπως ὅμως ὁ δύστυχος ὁ Μαρσύας ποὺ θέλησε νὰ παραβγῇ στὴν τέχνη τοῦ «αὐλητοῦ» μὲ τὸν Ἀπόλλωνα, ἔτσι καὶ ἡ Ἀράχνη τιμωρήθηκε σκληρὰ ἀπὸ τὴν Ἀθηνᾶ. Τὴν μεταμόρφωσε ἡ θεὰ στὸ γνωστὸ ἔντομο, ποὺ συνεχίζει ὅμως τὴν τέχνη τῆς Ἀράχνης καὶ καταπλήσσει τὸν ἄνθρωπο μὲ τὴν λεπτότητα καὶ κανονικότητα τοῦ ἱστοῦ της.

Οἱ Ἕλληνες, ὅπως εἴπαμε, ἐτελειοποίησαν σημαντικὰ τὴν τέχνη τῆς ὑφαντικῆς καὶ κατώρθωσαν νὰ κατασκευάζουν πολύτιμα χρυσοΰφαντα ὑφάσματα λεπτότατα, ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ καθὼς λέει τὸ παραμύθι, χωροῦσαν μέσα σ' ἕνα καρύδι ἢ περνοῦσαν ἀπὸ τὴν τρύπα μιᾶς βελόνας! Ἐγνώριζαν ἀκόμη νὰ χωρίζουν τὸ στημόνι σὲ δυό, τρία ἢ καὶ περισσότερα μέρη καὶ νὰ κατασκευάζουν δίμιτο, τρίμιτο, ἢ καὶ πολύμιτο ὕφασμα!

Ὁ ἀργαλειὸς δὲν ἔπαψε ποτὲ νὰ εἶναι ἀπασχόληση τῶν Ἑλληνίδων. Κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους ἔφτασε σὲ μεγάλη ἀκμὴ ἡ ὑφαντική, καὶ ἰδίως τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων, ἀπὸ τότε μάλιστα, τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἔφεραν στὴν Πόλη γιὰ πρώτη φορὰ τὸ μετάξι ἀπὸ τὴν Κίνα.

Καὶ τότε, ὅπως στὴν ἀρχαία ἐποχή, ὕφαιναν οἱ Βυζαντινὲς ἀρχόντισσες, μαζὶ μὲ τὶς ὑπηρέτριές τους. Στὴν Πάτρα μιὰ πλουσιώτατη χήρα, ἡ περίφημη Δανιηλὶς διηύθυνε ὁλόκληρα ἐργοστάσια ὑφαντικῆς. Ἡ Πατρινὴ ἀρχόντισσα ἔζησε περὶ τὰ μέσα τοῦ ἐνάτου αἰῶνος καὶ τὸ ὄνομά της μᾶς εἶνε γνωστὸ γιατὶ εἶχε συνδεθῆ μὲ τὸν Βασίλειο τὸν Α΄, ὅταν αὐτὸς ἦταν ἀκόμη ἄσημος ἱπποκόμος ἑνὸς Βυζαντινοῦ ἄρχοντα.

Ὅταν ἔγινε βασιλιὰς δὲν ἐλησμόνησε ὁ Βασίλειος τὴ σπουδαία αὐτὴ ὑφάντρα καὶ τὴν κάλεσε στὸ Βυζάντιο. Εἶναι ἀφάνταστη ἡ πολυτέλεια τῆς πομπῆς μὲ τὴν ὁποία ἐξεκίνησε ἡ Δανιηλίδα γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολη. Ἀμύθητης ἀξίας καὶ ἀναρίθμητα ἦταν τὰ ὑφάσματα ποὺ προσέφερε μαζὶ μὲ πολλὰ ἄλλα δῶρα στὸν αὐτοκράτορα. Ὁ αὐτοκράτορας τὴν δέχτηκε μὲ μεγαλοπρέπεια καὶ τῆς ἔδωσε καὶ τὸν τίτλο τῆς «Βασιλομήτορος».

Γύρω ἀπὸ τὸν ἀργαλειὸ ὑπάρχουν πολλὰ τραγούδια, ποὺ τὰ τραγουδοῦν, πολλὲς φορὲς οἱ ὑφάντρες:

Τιμὴ μεγάλη καὶ τρανὴ
ποὖν' ὁ ἀργαλειὸς στὸ σπίτι
τὸ κάθε δόντι τοῦ κτενιοῦ
ἀξίζει μαργαρίτη.

Καὶ ἄλλο ἀκόμα :

Μιὰ λυγερὴ στὸν ἀργαλειὸ
φαίνει καὶ τραγουδάει.
Μ' ἐξῆντα δυὸ πατήματα
μὲ δεκαοχτὼ σαΐτες.

Καὶ ὁ πατέρας ἀκόμα καμαρώνει τὴν κόρη του ποὺ κάθεται στὸν ἀργαλειό:

Δικός μου εἶν' ὁ ἀργαλειὸς
δικό μου καὶ τὸ χτένι.
Δική μου εἶν' ἡ πέρδικα
ποὺ κάθεται καὶ φαίνει.

Ὁ ἀργαλειὸς θέλει ἀφοσίωση: Ἡ κόρη δὲν θέλει κανείς, οὔτε δικός, οὔτε φίλος νὰ τὴν ἀπασχολήσῃ:

Στὴ λύση δέση τοῦ πανιοῦ
τὸν ἀγαπῶ δὲν θέλω
μόνο στὴ μέση τοῦ πανιοῦ
νὰ τραγουδῶ νὰ φαίνω!

Τὸ ὅτι ὅμως εἶναι σκλαβιὰ ἡ ὑφαντικὴ—δὲν τὸ ἀγνοεῖ ὁ λαϊκὸς ριμαδόρος.

Τὸ κέντημα εἶναι γλέντημα
κι' ἡ ρόκα εἶναι σεργιάνι
μὰ ὁ ἀργαλειὸς εἶναι σκλαβιά,
σκλαβιὰ πολὺ μεγάλη.

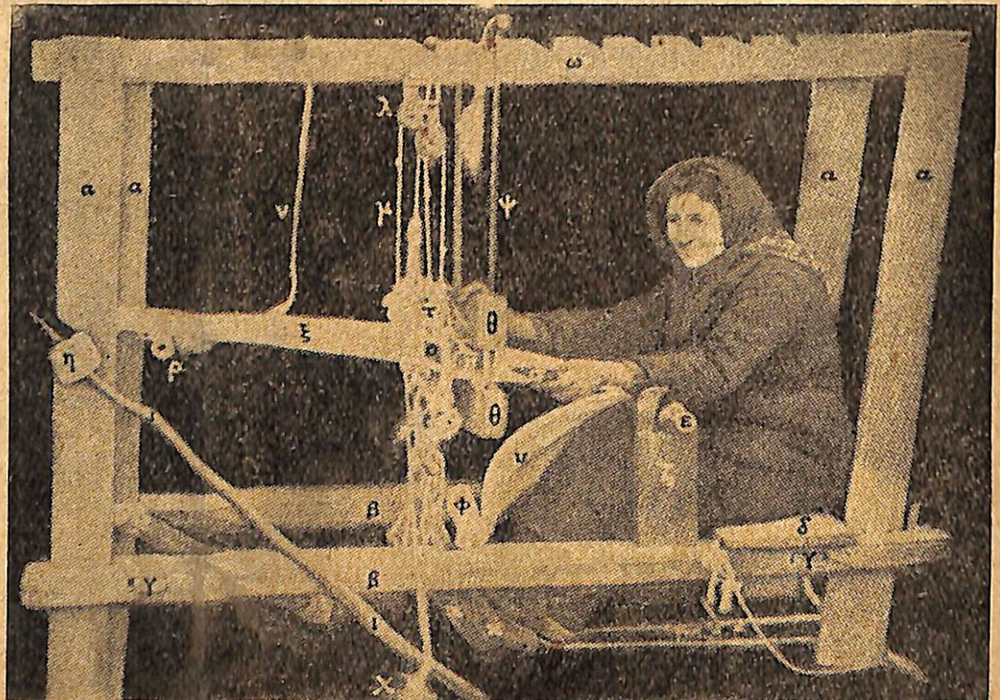
Καὶ ἀκόμη ὁ ὑπερβολικὰ ἀπαισιόδοξος:

Ὅποια θέλει νὰ γεράσῃ
ἐργαστῆρι ν' ἀγοράσῃ
κι' ὅποια θέλει νᾶναι νιὰ
νὰ πά' νὰ μάθῃ τὰ πλουμιά!

Πάντα ὅμως ὁ ἀργαλειὸς μένει ἡ εὐλογία καὶ ἡ χαρὰ τοῦ σπιτιοῦ:

Μαλαματένιο τ' ἀργαλειὸ
καὶ φίλντισι τὸ χτένι
καὶ μιὰ κοπέλλα λυγερὴ
νὰ τραγουδῇ νὰ φαίνῃ.

Π. Μ.

ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΑΡΓΑΛΕΙΟΥ : α) Στύλοι (μπροστινοὶ καὶ πισινοί), β) πάντες ἢ τὰ μεριά, γ) περάτες ἢ κλειδιά, δ) καθιστήρι, ε) ἀντὶ (μπροστινό), ζ) πάλος, η) ἀντὶ πισινὸ (ἄργαρτας, τυλιχτάρι), θ) πέταλα (ἄνω καὶ κάτω), ι) στρέφτης, κ) πατήρες, λ) καρούλια, μ) σχοινιά, ν) ζύγι (ἄνω), ξ) στημόνι, ο) στόμα στημονιοῦ, π) μιτάρια, ρ) σταυροκάλαμα, σ) σαΐτα (κερκίς), τ) χτένια, υ) φάδι, φ) τυλιχτάρι (τοῦ φαντοῦ), χ) ζύγι (κάτω), ψ) σπάθες, ω) στήριγμα.

ΑΙΣΘΑΝΘΗΚΑΝ ΠΕΡΗΦΑΝΕΙΑ

Αἱ Α. Μ, ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Βασίλισσα, βγαίνουν ἀπὸ τὸ ὄρυγμα ὅπου ἐτοποθέτησαν τὸν θεμέλιο λίθο γιὰ τὴν ἀνέγερση τοῦ νέου διδακτηρίου ποὺ θὰ δεχτῆ σύντομα τὰ ἑλληνόπουλα τῆς Καλαμπάκας.

Θά θυμᾶσθε, βέβαια, ὅτι ὁ Βασιλῆας μας τὸν περασμένο Σεπτέμβριο, μὲ μιὰ ἐμπνευσμένη Του ἔκκληση, ζήτησε ἀπ' τὸν Ἑλληνικὸ Λαὸ ν' ἀρχίση μιὰ σταυροφορία γιὰ νὰ ξαναφέρη τὴ χαρὰ τῆς εἰρηνικῆς ζωῆς στὸ Ἑλληνικὸ χωριό. **«Ὅταν ἡ ψυχὴ τοῦ καθενός»**, εἶπε **«λάβη ἔναντι τοῦ προβλήματος τὴν ὀρθὴ θέση, τότε ἡ ὑλικὴ λύσις θὰ ἐπακολουθήση φυσικὴ καὶ εὔκολος».**

Καὶ μ' αὐτὰ τὰ λόγια ἐννοοῦσε ὁ Βασιλῆας: «ὅταν κι' ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς, ὅποιος κι' ἂν εἶναι, ὅτι δουλειὰ κι' ἂν κάνη, μεγάλος ἢ μικρός, πιστέψει βαθειὰ στὸν σκοπὸ καὶ μὲ ὅλη του τὴν καρδιὰ τὸν βοηθήση στὴν ἐκπλήρωσή του, τότε καὶ τὰ χρήματα καὶ τὰ ὑλικὰ ποὺ θὰ μᾶς χρειαστοῦν θὰ βρεθοῦν χωρὶς δυσκολία».

Καὶ εἶχε στ' ἀλήθεια δίκηο.

Μόλις λίγους μῆνες μετὰ τὴν ἔκκλησή Του, ὡραιοχτισμένα, σύγχρονα, χαρούμενα, πλουτισμένα μὲ ὅ,τι χρειάζονται, ἄρχισαν νὰ ξεπροβάλλουν ἕνα-ἕνα μέσα ἀπ' τὰ ἐρείπια τὰ σχολεῖα σας.

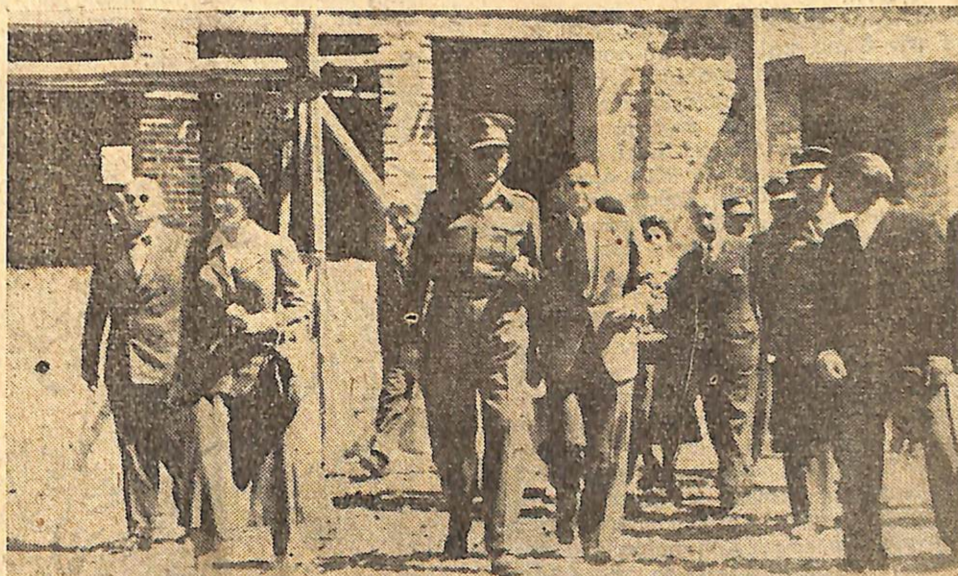
Λιθάρι-τὸ λιθάρι, χτισμένο ἀπὸ χέρια ποὺ ἐθελοντικὰ προσφέρθηκαν, σανίδι-τὸ σανίδι, ἀγορασμένο ἀπ' τὸ ὑστέρημα καὶ τοῦ πιὸ φτωχοῦ, καρφὶ-τὸ καρφὶ καρφωμένο, μὲ τὸν χαρούμενο παλμὸ τῆς καρδιᾶς μας, 400 σχολεῖα καὶ 10 ἐκκλησίες στὴν Ἤπειρο, στὴ Θράκη, στὴ Θεσσαλία καὶ στὴν Ρούμελη, χτίζονται σὰν πρώτη ἀπάντηση στὸ Βασιλικὸ προσκλητήριο. Ἦταν ἕνας γενικὸς συναγερμός, **«ὁ συναγερμὸς τῆς ἀγάπης»**, ποὺ πῆραν μέρος σ' αὐτόν, πιασμένοι χέρι-χέρι, ὁ ἕνας δίπλα στὸν ἄλλον, ὁ Δεσπότης μὲ τὸν ἱερέα, ὁ Νομάρχης μὲ τὸν χωρικό, ὁ Στρατηγὸς μὲ τὸ φαντάρο, ὁ μηχανικὸς μὲ τὸν ἐργάτη, ὁ δάσκαλος μὲ τὸ παιδί.

Μελίσσι τὰ παιδιὰ τῶν παιδοπόλεων μαζὶ μὲ τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ, ρίχτηκαν στὴ δουλειά. Τὰ εἶδα στὴ Φθιώτιδα νὰ κουβαλοῦν θρανία, νὰ φυτεύουν λουλούδια, νὰ στήνουν τὶς Σημαῖες, γιὰ τὰ ἐγκαίνια τῶν καινούργιων κτιρίων.

Ἔτσι, ὅταν προχθὲς οἱ Βασιλεῖς μας, μαζὶ μὲ τοὺς Ὑπουργοὺς τῆς Παιδείας καὶ τῆς Ἀνοικοδομήσεως καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐράνου «Πρόνοια Συμμοριοπλήκτων», περιώδευσαν τὴ Φθιώτιδα καὶ τὴ Θεσσαλία γιὰ νὰ ἐγκαινιάσουν τὰ καινούργια σχολειά, νὰ θεμελιώσουν ἄλλα καὶ νὰ παρακολουθήσουν τὴν ἐκτέλεση τῆς δουλειᾶς στὰ ὑπόλοιπα, αἰσθάνθηκαν περηφάνεια βλέποντας πάλι τοὺς Ἕλληνες νὰ φέρωνται, νὰ πιστεύουν καὶ ν' ἀγαποῦν σὰν Ἕλληνες.

Ν. Σ.

Αἱ Α. Μ. οἱ Βασιλεῖς συνοδευόμενοι ἀπὸ τοὺς Ὑπουργοὺς Παιδείας καὶ Ἀνοικοδομήσεως, μετὰ τὴν ἐπιθεώρηση οὐ ἔκαναν στὸ ὑπὸ ἀνέγερση διδακτήριο τοῦ χωριο Παλαμᾶ Καρδίτσας.

Το ΤΣΟΠΑΝΟΠΟΥΛΟ της ΔΗΜΗΤΣΑΝΑΣ

Ὁ μικρὸς Γιῶργος Ἀγγελόπουλος ἀκολουθεῖ τὸν πατέρα του, τὸ Γιάννη, ἕνα ταπεινὸ τσοπάνο τῆς Δημητσάνας στὰ διάφορα βοσκοτόπια καὶ τὸν βοηθάει στὴ δουλειά του. Βόσκουν μαζὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰ γίδια. Ὁ Γιῶργος ἔχει ζωσμένη στὴ μέση του μιὰ σφεντόνα καὶ ἀπ' αὐτὴ περνάει τὴν καλαμένια φλογέρα του, ποὺ κάθε τόσο παίζει μ' αὐτὴ ὡραίους ποιμενικοὺς σκοποὺς π' ἀντιλαλοῦν στὰ βουνὰ καὶ στὶς ρεματιές...

Κι' ὅμως ὁ μικρὸς βοσκὸς δὲν ἔχει τὰ σκληρὰ χαρακτηριστικὰ τῶν ὀρεσίβιων τσοπάνων!... Τὰ ἔξυπνα μάτια του λαμποκοποῦν σ' ἕνα πρόσωπο ἥμερο, γλυκό, θεῖο... Στὸ σακκούλι, ποὺ φέρνει στὸν ὦμο του, σέρνει καὶ κάτι βιβλία καὶ κάθε τόσο, ὅταν ἥσυχα πιὰ τὰ πρόβατα βόσκουν, κάθεται καὶ διαβάζει κάτω ἀπ' τὴ σκιὰ τῶν δέντρων...

Κι' ὕστερα ἀφήνει τὸν ἑαυτό του νὰ ὀνειροπολῇ. Τί νὰ σχεδιάζῃ, ἀλήθεια, τὸ μικρὸ βοσκόπουλο καὶ σὰν τί νὰ τὸ ἀπασχολῇ ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἔγνοιες γιὰ τὰ πρόβατα, τὸ γάλα, τὸ τυρὶ καὶ τὴ φλογέρα του!...

Ποιὸς ξέρει σὲ τί παράτολμα ὄνειρα τὸν παρασύρει τὸ πεπρωμένο του. Δὲν φαίνεται γεννημένος ὁ Γιῶργος γιὰ ν' ἀφιερώσῃ ὅλη του τὴ ζωὴ στὰ πρόβατά του... Δὲν φαίνεται ἀποφασισμένος νὰ κλειστῇ ἀνάμεσα στὰ βουνὰ τῆς Δημητσάνας!.... Κάτι ἀσύλληπτο κι' ἀκαθόριστο τὸν τραβάει μακρυά, σ' ἄλλες χῶρες, σ' ἄλλους ὁρίζοντες...

Καὶ κάποια μέρα ἐξομολογεῖται στὸν πατέρα του:

— Προτιμῶ νὰ πάω κι' ἐγὼ στὸ σχολεῖο στὴ Δημητσάνα. Κάτι μπορῶ νὰ κάνω κι' ἐγώ!...

Ὁ πατέρας του συγκινήθηκε... Καὶ τοῦ ἔδωσε τὴν ἄδεια καὶ τὴν εὐχή του. Καὶ ἀπὸ τότε μπῆκε στὸ σχολεῖο. Ἦταν καταπληκτικὴ ἡ πρόοδός του στὰ γράμματα... Καὶ σὰν τέλειωσε ἐκεῖ τὸ σχολεῖο του ἔφυγε γιὰ τὴν Ἀθήνα. Ἐκεῖ συμπλήρωσε τὶς σπουδές του... Κι' ἀργότερα πῆγε στὴ Σμύρνη, ὅπου ζοῦσε κάποιος θεῖος του, ὁ ἐκκλησιάρχης Μελέτιος. Στὴ Σμύρνη γράφτηκε στὴν Εὐαγγελικὴ Σχολή...

Ἦταν μοναδικὸ τὸ παράδειγμα τοῦ Γεωργίου!.... Φιλομαθέστατος, ἐπιμελέστατος καὶ σεμνός, διακρινόταν γιὰ τὴν εὐσέβειά του καὶ τὴν εὐλάβειά του... Καὶ ὁ Μητροπολίτης Σμύρνης Προκόπιος, ἐκτιμώντας ὅλες αὐτὲς τὶς ἀρετές του, τὸν χειροτονεῖ ἱερομόναχο διάκονο καὶ τοῦ δίνει τὸ καλογερίστικο ὄνομα Γρηγόριος!

Αὐτὴ ἀκριβῶς ἦταν ἡ ἀρχὴ τοῦ ἱερατικοῦ σταδίου τοῦ μάρτυρος Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γρηγορίου τοῦ Ε', γιατὶ τὸ μικρὸ τσοπανόπουλο τῆς Δημητσάνας, ὁ Γιώργιος Ἀγγελόπουλος, δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸν μαρτυρικὸ ἱεράρχη, ποὺ ἀπὸ «ποιμὴν προβάτων» εἶχε γίνει ὁ ποιμενάρχης τοῦ Χριστιανικοῦ ποιμνίου στὴν πιὸ κρίσιμη στιγμὴ τῆς Χριστιανωσύνης καὶ ποὺ στὸ τέλος, σὰν σωστὸς πνευματικὸς ποιμένας, «τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθεσεν ὑπὲρ τῶν προβάτων»...

Ἡ Πύλη εἶχε πολὺ θορυβηθῆ μὲ τὴν ἀναγγελία τῆς Ἐπαναστάσεως στὴν Βλαχιὰ καὶ Πελοπόννησο, κι' ὅλες της οἱ ὑποψίες στράφηκαν στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο... Οἱ συνοδικοὶ πιάνονται ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ κλείνονται στὶς φυλακές. Οἱ δήμιοι τοὺς βασανίζουν στὰ κελλιὰ κρατώντας τους σιδεροδεμένους στὰ μπουντρούμια τῆς φυλακῆς. Στὸ μεταξὺ οἱ Γεννίτσαροι σκοτώνουν ἀλύπητα τοὺς χριστιανοὺς στοὺς δρόμους καὶ κατὰ ἑκατοντάδες οἱ ἔμποροι τῆς Πελοποννήσου, ποὺ εἶχαν ἐγκατασταθῆ στὴ «Βασιλίδα τῶν πόλεων», μεταφέρονται ἁλυσσοδεμένοι στὰ καράβια, γιὰ νὰ ἐξοριστοῦν τάχα στὴν Ἀνατολή, μὰ κι' αὐτοὶ πνίγονται στὴν Προποντίδα...

Ὁ βραχνὰς τοῦ θανάτου σφίγγει τὶς καρδιὲς τῶν χριστιανῶν κι' ὁ Πατριάρχης πηγαινοέρχεται στὸν Μεγάλο Βεζύρη, στὸ Παλάτι καὶ στοῦ Σεϊχουλσλάμη τὸ σπίτι γιὰ νὰ προλάβῃ τὸ μεγάλο κακό! Δίνει ὑποσχέσεις, βγάζει «ἐπιτίμια» ἐναντίον τῶν ἐπαναστατῶν, γιὰ νὰ περισώσῃ ὅ,τι μπορέσῃ.

Οἱ φίλοι τοῦ Πατριάρχη βλέπουν τὸν κίνδυνο καὶ τὸν συμβουλεύουν νὰ φύγῃ τὸ γρηγορώτερο !... Νὰ σωθῇ!... Τοῦ προσφέρουν ὅλα τὰ μέσα τῆς σωτηρίας... Ἕτοιμοι νὰ ναυλώσουν βαπόρι... Οἱ χριστιανικὲς πρεσβεῖες ἀνοιχτὲς γιὰ νὰ τὸν κρύψουν καὶ νὰ τὸν προστατεύσουν.

Μὰ ὁ Πατριάρχης δὲν δέχεται.

— Μὴ μὲ παρακινεῖτε εἰς φυγήν! Μὴ θέλετε νὰ σωθῶ. Ἡ ὥρα τῆς φυγῆς μου θὰ ἦταν ἀρχὴ σφαγῆς...

Τὸ καθῆκον του ἦταν νὰ μείνῃ.

Θὰ μποροῦσε βέβαια νὰ ξεφύγῃ.

«Ἀλλὰ πῶς θὰ ἀκούω —τοὺς εἶπε— τὰ ὀρφανὰ τοῦ Ἔθνους μου νὰ σπαράζουν εἰς τὰ χέρια τοῦ δημίου; Εἶμαι Πατριάρχης διὰ νὰ σώσω τὸν λαόν μου, καὶ ὄχι διὰ νὰ τὸν ρίξω στὰ μαχαίρια τῆς Γεννιτσαριᾶς. Θὰ μείνω».

Κι' ἔμεινε...

Ἡ ἑβδομάδα, ἡ Μεγάλη Ἑβδομάδα τῶν Παθῶν. Μεγάλη ἑβδομάδα ἀκόμη τῶν παθῶν τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ Πατριάρχης τρέχει-τρέχει γιὰ νὰ σώσῃ!... Συμβουλεύει, ὑπόσχεται, συγκαλεῖ στὴν Ἱερὰ Σύνοδο καὶ ἀποφασίζει... Μὰ τοῦ κάκου! Τὰ πράγματα παίρνουν ραγδαῖα τὸ δρόμο τους.

Εἶναι ἡ Κυριακὴ τοῦ Πάσχα, 10 Ἀπριλίου 1821. Εἶναι τὸ πιὸ τραγικὸ Πάσχα ἀπ' ὅσα γιώρτασε ὁ Χριστιανισμός!.. Ὅλοι ἦσαν κατσουφιασμένοι. Ὅλοι τρομαγμένοι. Ὁ Πατριάρχης ὅμως κάνει τὸ καθῆκον του. «Οὐδέποτε, λέγουν οἱ βιογράφοι του, ἐξετέλεσε λαμπροτέραν, κατανυκτικωτέραν, ἐμφαντικωτέραν καὶ διαρκεστέραν λειτουργίαν. Ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ἐξήστραπτε θεία τις αἴγλη».

Ἀσπάσθηκε ὅλους ὅσοι βρέθηκαν στὸν Πατριαρχικὸ Ναό, ὅταν δὲ ἐπληροφορήθηκε ὅτι στίφη ἄτακτα περικυκλώνουν τὰ Πατριαρχεῖα, ἐβροντοφώνησε ἀσπαζόμενος τὸν διάκονο:

«Ἂς εἶναι αὐτὸς ὁ τελευταῖος ἀσπασμός».

Ἡ ἱεροτελεστία τελείωσε... Ὁ Πατριάρχης ἔβγαλε τὰ ἄμφιά του καὶ πῆγε στὸ προσευχητήριό του.

Σὲ λίγο οἱ Τοῦρκοι τὸν ἔπιασαν καὶ τὸν ἔφεραν στὶς φυλακές. Κι' ἀμέσως κρεμάστηκε στὴ Μεσαία Πύλη τῶν Πατριαρχείων!...

Ὁ μάρτυς Πατριάρχης θυσιαζόταν ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου του σὲ ἡλικία 70 χρονῶν.

Τὸ τίμιο σκῆνος τοῦ δέχτηκε ἀνυπεράσπιστο πολλὲς προσβολές... Καὶ στὸ τέλος σύρθηκε στοὺς δρόμους καὶ ρίχτηκε στὸν Κεράτιο.

Τὸ μικρὸ βοσκόπουλο τῆς Δημητσάνας ὅταν ὀραματιζόταν κάτω ἀπ' τὰ βαθύσκια δένδρα της, δὲν θὰ φανταζόταν βέβαια τὸν τραγικό του θάνατο... Θὰ σχεδίαζε μὲ τὴν παιδικὴ του φαντασία πῶς θὰ φανῇ χρήσιμος στοὺς σκλαβωμένους ἀδελφούς!...

Μὰ ὁ θάνατός του ὁ ἡρωϊκὸς στάθηκε παράδειγμα αὐτοθυσίας γιὰ τοὺς πολεμιστὲς ποὺ ἔδιναν τὸ αἷμα τους καὶ τὴ ζωή τους γιὰ τὴν ἑλληνικὴ ἐλευθερία.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ Μ.

Ὁ γλυκὸς ἦχος τῆς φλογέρας του ἀντιλαλοῦσε στὰ βουνὰ καὶ τὶς ρεματιές

Μιὰ ἀληθινὴ ἱστορία

Θὰ σᾶς μιλήσω σήμερα γιὰ ἕναν μικρὸ κατοικο τῆς θάλασσας, γιὰ τὸ παιδὶ μιᾶς φώκιας.

Ὅπως πάνω στὴ γῆ ζοῦν ἕνα πλῆθος ζῶα, ἀπὸ τὰ πιὸ μικρὰ καὶ τὰ πιὸ ἥμερα, ὣς τὰ πιὸ μεγάλα καὶ τὰ πιὸ ἄγρια, ποὺ κατοικοῦν συνήθως στὰ μακρινὰ μεγάλα δάση, στὶς ζούγκλες, ἔτσι καὶ στὴ θαλασσα ζοῦν ἕνα πλῆθος ὄντα· ἀπὸ τὸ μικρὸ ταπεινὸ ψαράκι ὣς τὸ μεγάλο καὶ φοβερὸ κῆτος, ποὺ τριγυρνάει τις θάλασσες καὶ ποὺ εἶναι φόβος καὶ τρόμος ὄχι μόνο γιὰ τὰ ὑδρόβια ὄντα, ἀλλά, πολλὲς φορὲς καὶ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Κι' αὐτὰ εἶναι ὅσα ξέρουμε ὣς τώρα. Πόσα ἄλλα ἄραγε ἀγνοοῦμε;

Ἀνάμεσα λοιπὸν στὰ διάφορα ζωα τῆς θάλασσας, εἶναι καὶ ἡ φώκια, ποὺ εἶναι ἕνα ζῶο ἥμερο, ἀγαθό. Ἡ φώκια ὄχι μόνο δὲν ἐχτρεύεται τὸν ἄνθρωπο καὶ δὲν τὸν ἀπειλεῖ ποτέ, μὰ τὸν φοβᾶται κιόλας καὶ φεύγει μόλις τὸν δῆ νὰ ζυγώνη. Φαίνεται πὼς ἔχει σχηματίσει πολὺ κακὴ ἰδέα γιὰ μᾶς τοὺς ἀνθρώπους!... Ποιὸς ξέρει τί τῆς ἔχουν πῆ...

Δὲ θὰ σᾶς μιλήσω σήμερα γιὰ τὶς συνήθειες καὶ τὰ φυσικὰ τῆς φώκιας. Αὐτὸ θὰ γίνη μια ἄλλη φορὰ κι' ἔχω, ξέρετε, πολλὰ νὰ σᾶς πῶ γι' αὐτήν. Σήμερα θὰ σᾶς διηγηθῶ μιὰ ἱστορία, ὅπως μοῦ τὴν ἀφηγήθηκε ἕνας φίλος μου.

— Στὸν τελευταῖο μεγάλο πόλεμο — μοῦ εἶπε ὁ φίλος μου — ἤμουν ἀξιωματικὸς στὸ Πολεμικό μας Ναυτικό. Γύρισα μὲ τὰ καράβια μας ὅλη τὴ Μεσόγειο καὶ πέρ' ἀκομα, ὣς τὴν Ἐρυθρᾶ θάλασσα καὶ τὸν Ἰνδικὸ Ὠκεανο. Πρὸς τὸ τέλος τοῦ πολέμου, ὑπηρετοῦσα σ' ἕνα ἱστιοφόρο, ἀπ' αὐτὰ ποὺ χρησιμοποιοῦσε ὁ στόλος μας. Ἕνα βράδυ, θυμᾶμαι, εἴχαμε ἀράξει μὲ τὸ καΐκι μας σὲ μιὰν ἀπόμερη ἀκροθαλασσια τῆς Μερσίνας, στὴ Μ. Ἀσία, κοντὰ στὸν κόλπο τῆς Ἀλεξανδρέττας. Κοντά μας βρισκόταν μιὰ σπηλιά. Πῆρα τὸ βαρκάκι τοῦ καϊκιοῦ κι' ἕνα ναυτη μαζὶ καὶ πήγαμε νὰ δοῦμε τὴ σπηλιά. Τὴν ὥρα ποὺ ζυγώναμε, εἶδα ἕνα φωκάκι, ποὺ καθόταν στοὺς βράχους, νὰ πέφτη φοβισμένο στὴ θάλασσα καὶ νὰ ἐξαφανίζεται. Ὅταν ἀργότερα γυρίζαμε στὸ καΐκι μας, τὸ εἶδα νὰ μᾶς παίρνη τὸ κατόπι. Εἶχε συνέλθει ἀπὸ τὴν ἔκπληξη καὶ τὸν πρῶτο του φόβο κι' ἐρχόταν κοντά μας τώρα ξεθαρρεμένο. Ἀνεβήκαμε στὸ σκάφος κι' ἀρχίσαμε νὰ τοῦ ρίχνουμε κάτι ψάρια, ποὺ εἴχαμε μέσα. Γέλια ποὺ κάναμε ὅταν τὸ βλέπαμε νὰ βουτάη μὲ τὸ μικρό του μουσούδι ν' ἁρπάξη τὰ ψάρια. Δὲν ἔλεγε νὰ φύγη. Ζύγωσε στὴν πρύμνη τοῦ καϊκιοῦ καὶ μᾶς κοίταζε μὲ κάτι μάτια λυπημένα, ἀθῶα. Γιὰ μιὰ στιγμὴ μοῦ φάνηκαν θολὰ τὰ μάτια του, σὰ νὰ ἦταν ἄνθρωπος κι' ἔκλαιγε. Τότε πήραμε τὴν ἀπόφαση, δυὸ-τρεῖς ἀπὸ μᾶς, νὰ κατέβουμε στὸ βαρκάκι, νὰ ἐπιχειρήσουμε νὰ τὸ πιάσουμε, χωρὶς καλὰ-καλὰ νὰ τὸ πιστεύουμε πὼς μποροῦσε νὰ σταθῆ. Κι' ὅμως, ὄχι μόνο δὲν πρόβαλε καμμιὰ ἀντίσταση, μὰ φαίνεται πὼς εὐχαριστήθηκε που τὸ πήραμε στο καΐκι.

Ὅλοι μας μέσ' στὸ πλοῖο, κοιτάζομε τώρα πῶς νὰ περιποιηθοῦμε καὶ νὰ ταΐσουμε καλύτερα τὸ μουσαφίρη. Πρέπει νὰ σᾶς πῶ, ὅτι ἦταν ἕνα πολὺ ἔξυπνο καὶ παιχνιδιάρικο φωκοπουλο. Τὰ καταλάβαινε ὅλα, ἔκανε ὅτι τοῦ λεγαμε, ἔπαιζε καὶ τὰ δυὸ ἥμερα κι' ἀθῶα μάτια του ἔλαμπαν ἀπὸ χαρά! Μόνο τὶς πρῶτες μέρες στενοχωρήθηκε καὶ μᾶς ἔφερε κι' ἐμᾶς σὲ δύσκολη θέση, γιατὶ δὲν ἔτρωγε τίποτα. Ὅτι κι' ἂν τοῦ δώσαμε. Ψάρια δὲν βρίσκαμε εὔκολα. Ἀπελπισμένοι μὲ τὶς ἰδιοτροπιες ποὺ ἔδειχνε στὸ φαΐ, δοκιμάσαμε ἕνα πρωΐ νὰ τοῦ δώσουμε ἀπὸ τὸ βούτυρο ποὺ εἴχαμε. Τὸ θαῦμα εἶχε γίνει. Βρίκαμε ἐπὶ τέλους ὅτι ἡ μαργαρίνη ἦταν τοῦ γούστου του. Τὸ ταΐζαμε, λοιπόν, μαργαρίνη. Συνήθισε τόσο μέσ' στὸ καΐκι καὶ ἐξοικειώθηκε τόσο κοντά μας, ποὺ ἔπεφτε στὰ στρωσίδια καὶ κοιμόταν μαζί μας. Ἦταν πιὰ κι' αὐτὸ ἕνα μέλος τῆς μικρῆς ναυτικῆς μας οἰκογένειας.

Μιὰ ψυχὴ ὅμως τῆς θάλασσας, ὅσο καὶ νἆναι εὐχαριστημένη στὴ στεριά, πάντα ἀποζητάει τὸ νερό, νοσταλγεῖ τὴ δροσιὰ τῆς ἁρμύρας. Ἔτσι καὶ τὸ μικρὸ φωκόπουλο, μᾶς ἔδειξε πὼς θέλει νὰ τὸ ρίχνουμε στὴ θαλασσα νὰ μουσκεύη λίγο. Νὰ βρεθῆ ξανὰ στὸ στοιχεῖο του. Κι' ἀληθινά, κάθε πρωὶ τὸ ρίχναμε στὸ νερὸ κι' ἔπαιζε καμμιὰ ὥρα. Βούταγε ὣς τὸν πάτο, φύσαγε μὲ τὰ ρουθούνια του τὸ νερό, ἔφερνε γύρω τὸ σκάφος κι' ὅταν πιὰ ἤθελε νὰ τὸ πάρουμε ἀπάνω, πήγαινε καὶ τριβόταν στὰ πλευρὰ τοῦ πλοίου. Τί δὲν ἔκανε γιὰ νὰ μᾶς δείχνη τὴ χαρά του καὶ τὴν ἀγάπη του Μ' ὅλη τὴν ἀσκήμια του, ἦταν ἕνα ἀξιαγάπητο πλᾶσμα. Ἡ μιλιὰ τοῦ ἔλειπε μονάχα. Τρεῖς μῆνες τὸ εἴχαμε μέσ' στὸ καΐκι. Μεγάλωσε ἀρκετά. Ἔτρωγε τὸ βούτυρό του κι' ἔκανε σὰν τρελλὸ ἀπὸ χαρὰ ὅταν βρίσκαμε ψάρια καὶ τοῦ δίναμε. Ἦταν ἡ ἀδυναμία του. Χαρούμενα ποὺ περνοῦσαν οἱ μέρες μὲ τὴ συντροφιὰ τοῦ Ἄκη. Ἔτσι τὸ εἴχαμε βαφτίσει. Καὶ τὸ εἶχε συνηθίσει, ξέρετε, μιὰ χαρὰ τ' ὄνομά του.

Κάποτε — γιὰ τὴν ἀτυχία τοῦ μικροῦ μας φίλου — τελείωσε ὁ πόλεμος στὴν Ἑλλάδα κι' ἤρθαμε μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση στὴν πατρίδα. Τί νὰ τὸν κάναμε τώρα τὸν μικρό μας ἀχώριστο σύντροφο; Τὸν ρίξαμε δυὸ-τρεῖς φορὲς στὴ θάλασσα καὶ προσπαθήσαμε νὰ τὸν κανουμε νὰ φυγη, νὰ γυρίση πιὰ στὰ λημέρια του, στὴ θάλασσα καὶ νὰ πᾶμε κι' ἐμεῖς στὰ σπίτια μας. Μὰ στάθηκε ἀδύνατο. Κλαίγοντας καὶ ἱκετεύοντας, μὲ τὸ δικό του τρόπο, γυρνοῦσε στὸ καΐκι. Τότε ἀναγκάσθηκα νὰ τὸν πάρω σπίτι μου. Μπήκαμε μαζὶ σ' ἕνα ταξὶ καὶ ἀνεβήκαμε στὴν Ἀθήνα! Ἐδῶ ὅμως οὔτε βούτυρο ὑπῆρχε ἄφθονο γιὰ νὰ τὸ ταΐζω, οὔτε χιλιάδες μποροῦσα νὰ ξοδεύω κάθε μέρα γιὰ νὰ του ἀγοράζω ψάρια νὰ τρώη. Κι' ὁ καλός μου σύντροφος — ποὺ εἶχε γίνει τώρα... Ἀθηναῖος — ἄρχισε σιγὰ-σιγὰ ν' ἀδυνατίζη καὶ νὰ μελαγχολῆ. Καθε μέρα λιγόστευε τὸ βάρος του καὶ τὸ κέφι του. Ἦταν ἡ πεῖνα; Ἦταν ἡ νοσταλγία τῆς θάλασσας; Ἴσως καὶ τὰ δυὸ μαζί. Γεγονὸς εἶναι πάντως πὼς ὕστερα ἀπὸ μερικὲς μέρες, δὲν εἶχε πιὰ κουράγιο νὰ μετακινηθῆ κι' ἕνα πρωὶ ἔκλεισε ἥρεμα τὰ ἀθῶα, τὰ ἀγαθὰ γεμάτα καλωσύνη καὶ ἀγνότητα μάτια του. Δὲν ξέρω, μὰ μοῦ φαίνεται πὼς ἐκείνη τὴν ὕστατη ὥρα του, σὰ νὰ κύλησε ἕνα δάκρυ στὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ του. Κακόμοιρο φωκάκι! Μ' ἔκανε πολὺ νὰ λυπηθῶ. Νόμισα πὼς εἶχα χρέος νὰ ἐκπληρώσω τὴν τελευταία του θέληση, ποὺ ἔκλειε τὸ δάκρυ του. Νὰ τὸ ρίξω στὴ θάλασσα, ποὺ ἦταν ὁ φυσικός του τάφος. Ἔτσι κι' ἔκανα.

Τὸ πῆρα μὲ τοὺς φίλους μου, κατεβήκαμε στὸ Φάληρο, μπήκαμε σὲ μιὰ βάρκα καὶ τραβήξαμε στ' ἀνοιχτά. Ἐκεῖ, ἀμίλητοι τὸ ρίξαμε στὴ θάλασσα καὶ τὰ μάτια μας δάκρυσαν.

Ἐδῶ τελείωσε τὴ συγκινητική του ἱστορία, γιὰ τὸ μικρὸ φωκόπουλο, ὁ φίλος μου. Ἡ ἀνάμνηση τὸν εἶχε πολὺ λυπήσει...

Τάσος Ζάππας

Ἔκανε σὰν τρελλὸ ὅταν τοῦ δίναμε ψάρια...

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΔΗΜΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

— Νὰ φανταστῇς παπού, εἶπε ὁ Θάνος στὸν παπού του, πὼς κανένας ἀπὸ τοὺς συμμαθητές μου δὲν ἤξερε τί ἀκριβῶς εἶναι ὁ δῆμος καὶ τί ἡ κοινότητα. Τοὺς τὸ ἐξήγησα, ὅπως μοῦ τὸ ἐξήγησες κι' ἐσύ. Μὲ ρώτησαν ὅμως κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα πράγματα ποὺ δὲν τἄξερα, γι' αὐτὸ τοὺς εἶπα πὼς θὰ σὲ ρωτήσω καὶ θὰ τοὺς πῶ...

— Συνήθως δὲν κάνεις οἰκονομία στὶς ἐρωτήσεις, εἶπε γελώντας ὁ παπούς. Περιμένω λοιπὸν νὰ δῶ τί ἄλλα θὰ μὲ ρωτήσης. Ἀλλὰ πρὶν μποῦμε στὶς λεπτομέρειες Θάνο μου, πρέπει νὰ σοῦ πῶ μερικὰ πράγματα ποὺ θὰ σὲ κάνουν νὰ καταλάβης καλύτερα τὰ ὅσα θὰ ποῦμε. Γιὰ κοίταξε τώρα ἐδῶ!

Ὁ παπούς ἔβγαλε τὸ ρολόϊ του — ἕνα παμπάλαιο χοντρὸ ρολόϊ ποὺ τὸ εἶχε ἀπὸ τὰ νιάτα του — καὶ τὸ ἄνοιξε. Ὁ Θάνος ἀπὸ μικρὸς διασκέδαζε νὰ βλέπη ἐκεῖνο τὸ πολύπλοκο μηχάνημα νὰ δουλεύη. Γι' αὐτὸ ἔσκυψε μ' ἐνδιαφέρον μεγάλο καὶ κοίταξε τὴ μηχανὴ ποὺ ὅλο κινιόταν ἀστα-μάτητα — τὶκ τάκ, τὶκ τάκ, τὶκ τάκ...

— Γιὰ κοίτα Θάνο τοὺς τροχούς, γιὰ κοίτα τὸ ἐλατήριο... Τὸ κάθε ἐλάχιστο κομματάκι στὸ ρολόϊ, κάνει τὴ δουλειά του. Τὸ καθένα ἔχει τὴν ξεχωριστή του τὴ δουλειὰ νὰ κάνη! Ἂν ἕνα σταματήση, τὸ ρολόϊ ὁλόκληρο χαλάει καὶ πρέπει νὰ πάη στὸ μάστορα... Ὁ ρολογὰς ποὺ τὸ ἔφτιασε, εἶχε καλὰ λογαριάσει τὸ κάθε μικρό κομμάτι στὸ ρολόϊ. Ἀκόμη καὶ τὰ δοντάκια στοὺς τροχοὺς ἔχουν τὸ λόγο τους. Ἐμεῖς Θάνο μου, ἔχουμε τὴν τύχη νὰ ζοῦμε μέσα σ' ἕνα ὀργανωμένο κράτος. Αὐτὸ θὰ πῆ μέσα σ' ἕνα κράτος ποὺ ὅλα εἶναι κανονισμένα, ὅπως οἱ τροχοὶ καὶ τὸ ἐλατήριο μέσα στὸ ρολόϊ... Τί εἶναι ὁ κάθε ἄνθρωπος, ὁ κάθε πολίτης μέσα στὸ κράτος; Κάτι μικρότερο κι' ἀπ' τὸ δοντάκι στοὺς τροχοὺς τοῦ ρολογιοῦ. Κι' αὐτὸς ὅμως χρειάζεται γιὰ νὰ λειτουργήση καλὰ τὸ κράτος, ὅπως χρειάζεται καὶ τὸ δοντάκι, γιὰ νὰ δουλέψη καλὰ τὸ ρολόϊ.

—Ὁ ἄνθρωπος ὅμως, δὲν εἶναι μηχανή...

— Πολὺ σωστὰ τὸ εἶπες Θάνο μου. Δὲν εἶναι μηχανή... Εἶναι πρῶτ' ἀπ' ὅλα ἄνθρωπος... Ἔχει μιὰ ψυχή, εἶναι χριστιανός, ἔχει μιὰ θρησκεία... Ἔχει μυαλό, καὶ τοῦ ἀρέσει νὰ τὸ καλλιεργῇ. Γι' αὐτὸ πάει στὸ σχολεῖο, γι' αὐτὸ σπουδάζει καὶ διαβάζει τὰ βιβλία. Ἔχει ἀκόμη αἰσθήματα. Ἀγαπάει τοὺς γονεῖς του, τούς φίλους του, τὰ παιδιά του, εἶναι ἕτοιμος νὰ θυσιαστῇ γι' αὐτούς. Λατρεύει τὴν πατρίδα του, τὴ θέλει δοξασμένη καὶ μεγάλη καὶ γι' αὐτὸ πάει πρόθυμα στρατιώτης καὶ χύνει τὸ αἷμα του γι' αὐτή. Ἀγαπάει τὴ δουλειά του, ἔχει τὸ «μεράκι» τῆς δουλειᾶς του, εἴτε γεωργὸς εἶναι, εἴτε ναυτικός, εἴτε τσαγκάρης. Δὲν δουλεύει μὲ τὸ στανιό, εἶναι περήφανος γιὰ τὸν τίμιο μόχθο του. Κοντολογὶς Θάνο μου, εἶναι ὅπως εἶπες, ἄ ν θ ρ ω π ο ς. Καὶ τὸ κράτος μας, αὐτὸ προσπαθεῖ: νὰ τοῦ δώση ὅ,τι χρειάζεται στὴν ψυχή του, στὸ μυαλό του, στὴν καρδιά του... Γι' αὐτὸ λέμε πὼς τὸ κράτος μας εἶναι ἕνα κράτος πολιτισμένο. Πρὶν ἀκόμη γεννηθῇ ὁ πολίτης, εἶναι χτισμένη ἡ ἐκκλησιὰ ποὺ θὰ πάη νὰ προσευχηθῇ καὶ τὸ σχολεῖο ποὺ θὰ τὸν μάθη γράμματα. Καὶ πάνω ἀπ' ὅλα, ὑπάρχει κι' ἀνεμίζει πρὶν γεννηθῇ αὐτός, ἡ σημαία ποὺ συμβολίζει μιὰ γλῶσσα, ἕναν πολιτισμό, μιὰ πίστη, μιὰ ἱστορία: Τὴν πίστη καὶ τὴν ἱστορία τῆς φυλῆς του!..

—Ἡ σημαία ποῦ σημαίνει Πατρίδα, εἶπε ὁ Θάνος.

— Ναί. Ὅλ' αὐτὰ τὰ ἐξασφαλίζει, τὰ φροντίζει, τὰ δίνει στοὺς πολίτες τὸ κράτος. Καὶ τί ζητάει τὸ κράτος ἀπ' τὸν πολίτη; Νὰ εἶναι τὸ πιστό, καλὸ δοντάκι, ποὺ θὰ τὸ βοηθήση νὰ λειτουργήση στὴν ἐντέλεια. Νὰ εἶναι ὁ καλὸς πολίτης! Τὸ κράτος τὸ δικό μας, τὸ πολιτισμένο κράτος, δίνει στὸν πολίτη τὸ δικαίωμα νὰ ζήση εὐτυχισμένα κι' ἐλεύθερα τὴ ζωή του, σὰν ἄνθρωπος σωστὸς. Ὅπως ἐμεῖς ποὺ σ' ἀγαπᾶμε, σ' ἀφήνουμε νὰ παίξης, νὰ διασκεδάσης, νὰ διαβάζης τὴν «Παιδόπολι» ποὺ τόσο σοῦ ἀρέσει, κι' ἄλλα καλὰ βιβλία. Τὸ κράτος ὅμως, ἔχει τὰ μάτια του πάντα ἀνοιχτά, γιὰ νὰ μὴν ἀφήση τὸν πολίτη νὰ κάνη κάτι ποὺ θὰ βλάψη εἴτε τὸν ἴδιο, εἴτε τὸ διπλανό του, εἴτε τὴν πατρίδα του. Τὸ κράτος ἀγρυπνάει. Γιατὶ ξέρει πὼς ἂν δὲ δουλέψουν καλά οἱ τροχοί, εἶναι χαλασμένο τὸ ρολόϊ, πάει ἐμπρὸς ἢ πάει πίσω καὶ στὸ τέλος σταματάει κιόλας! Μήπως ἡ μητέρα σου ποὺ τόσο σ' ἀγαπάει, δὲ σὲ παρακολουθεῖ πάντα μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ, γιὰ νὰ δῇ ἂν κάνης καλά, γιὰ νὰ σ' ὁρμηνέψη καὶ στὴν ἀνάγκη νὰ σὲ μαλώση; Αὐτὸ κάνει καὶ τὸ κράτος. Τὸ κράτος ἄλλωστε, Θάνο μου, δὲν εἶναι ἄλλο πρᾶμα ἀπὸ σένα! Καὶ τὸ δοντάκι δὲν εἶναι ἕνα μέρος τοῦ ρολογιοῦ; Δὲν εἶναι κι' αὐτὸ ρολόϊ;

— Γιατὶ μοῦ τὰ λὲς ὅλ' αὐτά, παπού;

— Γιὰ νὰ σοῦ δώσω νὰ καταλάβης, γιατὶ οἱ δῆμοι καὶ οἱ κοινότητες ποὺ εἶναι αὐτὸ ποὺ ὀνομάσαμε «Τοπικὴ αὐτοδιοίκηση» καὶ διευθύνονται ἀπὸ τὸ δημαρχιακὸ συμβούλιο οἱ δῆμοι, κι' ἀπὸ τὸν πρόεδρο τῆς κοινότητος καὶ τὸ κοινοτικο συμβούλιο, οἱ κοινότητες, δὲν μποροῦν νὰ κάνουν τοῦ κεφαλιοῦ τους. Ὅπως οἱ πολίτες πρέπει νὰ σέβωνται τὸ νόμο ποὺ εἶναι ἡ θέληση τοῦ κράτους, ἔτσι οἱ δῆμοι καὶ οἱ κοινότητε, τὸ κάθε τί ποὺ κάνουν, (καὶ θὰ σοῦ ἐξηγήσω ἀργότερα ποιὰ εἶναι τὰ χρέη τους ἀπέναντι στοὺς δημότες, καὶ ποιὰ εἶναι τὰ δικαιώματά τους) πρέπει νὰ εἶναι σύμφωνο μὲ τὸ νόμο ποὺ ὅρισε τὸ κράτος. Γι' αὐτὸ τὸ κράτος ἔχει τὰ δικαστήριά του καὶ τοὺς νομάρχες του, γιὰ νὰ παρακολουθοῦν ἂν ὅλα στὸ δῆμο ἢ στὴν κοινότητα γίνονται ὅπως πρέπει, δηλαδὴ σύμφωνα μὲ τὸ νόμο.

— Δηλαδὴ ὁ δῆμος καὶ ἡ κοινότητα παπού, δὲ μποροῦν νὰ κάνουν ποτὲ ὅτι θέλουν, ἐλεύθερα!

— Μὴ λὲς κουταμάρες Θάνο μου, εἶπε ὁ παπούς. Σ' ἐμποδίζει κανένας ἐσένα νὰ προκόψης; Νὰ γίνης πρῶτος στὸ σχολεῖο; Νὰ φτιάσης τὴ σχολική σου κοινό-

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς βάζει τὸν θεμέλιο λίθο γιὰ τὴν ἀνέγερση τοῦ νέου διδακτηρίου στὸ Στεφανόβουνο τῆς Θεσσαλίας.

Ἡ θρησκευτική μας στήλη

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ ΚΑΙ ΧΑΡΑ

Καὶ σήμερα θὰ ξεφύγωμε πάλι κάπως ἀπὸ τὴ σειρά μας. Τὸ θέμα μᾶς τὸ δίνει μιὰ ἄλλη ἐπιστολή, ποὺ γράφει:

«Παραδέχομαι ὅτι ἀληθινὴ χαρὰ εἶναι νὰ δίνης χαρὰ στὸν ἄλλον. Πιστεύω ἀπόλυτα ὅτι τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς χαρᾶς εἶναι τὸ ἀνώτερο. Ἐγὼ ὅμως δὲν τὸ θέλω πάντα. Δὲν μοῦ πολυαρέσει, μετὰ ἀπὸ τὴν κούραση τῆς δουλειᾶς, γιὰ ξεκούρασμα, νὰ ἐπισκεφθῶ κάποιον καὶ νὰ προσπαθήσω νὰ τοῦ δώσω χαρά.»

Ἔχει δίκηο αὐτὴ ποὺ ἔγραψε τὴν ἐπιστολή; Ἐσεῖς τί λέτε; Ἐγώ, πάντως, νομίζω ὅτι ἔχει δίκηο. Θὰ παραξενεύεσθε, ἴσως. Θὰ νομίζετε πὼς ξέχασα τί εἴχαμε συμφωνήσει στὰ προηγούμενα σημειώματα. Ἤ, ἴσως, νομίσετε πὼς προτείνω ν' ἀλλάξωμε γνώμη. Λάθος κάνετε. Θυμᾶμαι πολὺ καλὰ ὅ,τι συμφωνήσαμε μέχρι τώρα, καὶ νομίζω πὼς δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἀνάγκη γιὰ ἀλλαγὲς γνώμης. Ἔ! τότε, λοιπόν, πῶς ἔχει δίκηο τὸ κορίτσι ποὺ ἔγραψε αὐτὸ τὸ γράμμα; Συμβιβάζονται ὅσα ἔχομε πῆ μέχρι τώρα μ' αὐτὰ ποὺ λέει ἡ πάρα πάνω ἐπιστολή;

Ἡ κοπέλλα ποὺ ἔγραψε τὸ γράμμα αὐτὸ κάνει ἕνα βασικὸ λάθος. Νομίζει, πὼς ψυχαγωγία καὶ χαρὰ εἶναι τὸ ἴδιο πρᾶγμα. Ἀλλ' ἡ ψυχαγωγία εἶναι ἄλλο καὶ ἡ χαρὰ εἶναι ἄλλο. Ἡ ψυχαγωγία μπορεῖ νὰ μᾶς δώση χαρά, καὶ ἡ χαρὰ πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα σὲ κάθε ψυχαγωγία ἀληθινή. Ἀλλὰ κάθε ψυχαγωγία, ἤ, μᾶλλον, καλύτερα, κάθε διασκέδαση δὲν φέρνει πάντοτε τὴ χαρά.

Παρ' ὅλα αὐτά, ἡ διασκέδαση ἡ ψυχαγωγία, εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Ὅταν εἶναι κουρασμένος πνευματικὰ ἢ σωματικά, χρειάζεται λίγη ψυχαγωγία γιὰ νὰ ξεκουραστῆ. Ἔχετε δῆ τὸ τόξο ποὺ χρησιμεύει νὰ πετάη μακρυὰ τὸ βέλος; Γιὰ νὰ μὴ καταστραφῆ, πρέπει ἡ χορδή του, ὕστερα ἀπὸ κάθε τέντωμα νὰ χαλαρώνεται. Ἂν τὴν κρατήσης γιὰ πάντα τεντωμένη, τότε τὸ τόξο, ὕστερα ἀπὸ λίγο καιρό, θὰ χαλάση.

Ἔτσι εἶναι καὶ ὁ ἄνθρωπος. Ὕστερα ἀπὸ τὴ δουλειά του πρέπει νὰ ἀπασχοληθῆ μὲ κάτι ποὺ θὰ τὸν ξεκουράση. Καὶ ὁ ἕνας ἀναπαύεται μὲ τὸν περίπατο, ὁ ἄλλος μὲ μιὰ ἤρεμη συνομιλία, ἄλλος, πάλι, μὲ λίγη μουσική, ἄλλος μὲ ἕνα θέαμα, κ.ο.κ. Σ' αὐτό, λοιπόν, εἴμαστε ἀπόλυτα σύμφωνοι μὲ τὴν ἐπιστολογράφο.

Προσοχή, ὅμως! Πρέπει νὰ ἔχωμε τὸ νοῦ μας, ὥστε ἡ διασκέδασή μας, ἀκόμα, ἐνῶ θὰ μᾶς ξεκουράζη, νὰ εἶναι συγχρόνως καὶ ἀγωγή, δηλαδὴ διαπαιδαγώγηση τῆς ψυχῆς. Γι' αὐτό, ἄλλωστε, τὴ λένε ψ υ χ α γ ω γ ί α, ἀγωγὴ τῆς ψυχῆς. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ διασκέδασή μας νὰ μὴν ἔρχεται μὲ μιᾶς καὶ νὰ ρίχνη σὲ ἐρείπια ὅ,τι καλὸ καὶ ὡραῖο ἔχομε μέχρι τώρα μὲ πολὺ κόπο χτίσει στὴ ψυχή μας.

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, συνδέονται ἡ χαρὰ καὶ ἡ ψυχαγωγία. Ἡ ἀληθινή, δηλαδή, ψυχαγωγία, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ δώση μέσα στὴ ψυχή μας καὶ χαρά. Γιὰ σκεφθῆτε μιὰ στιγμὴ ἕνα καλὸ καὶ ἁγνὸ παιγνίδι: ἂν τὸ παίξωμε τίμια, χωρὶς ζαβολιές, χωρὶς τσακώματα, μὲ κέφι, χωρὶς νὰ ζητᾶμε, σώνει καὶ καλά, νὰ νικήσωμε μὲ ὁποιοδήποτε μέσον, τότε, μαζὶ μὲ τὴν κάποια ξεκούραση, θὰ ἔχωμε μέσα στὴν ψυχή μας καὶ χαρά. Ἡ διασκέδαση αὐτὴ θὰ ἔχη βοηθήσει νὰ αὐξήσωμε τὴ χαρά μας.

Ἀλλά, μόνο μὲ τὴ διασκέδαση, χωρὶς αὐτὰ ποὺ ἔχομε σημειώσει στὰ προηγούμενα φύλλα, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νοιώθουμε μέσα στὴν ψυχή μας ἀληθινὴ χαρά. Γιατί, τότε, θὰ ἐφαρμόζη ἐκεῖνο ποὺ εἴπαμε: Ὅτι θὰ ζητᾶμε πάντα κάτι νὰ πάρωμε, κι' ἔτσι ἡ διασκέδασή μας θὰ καταντήση ἕνας τρόπος γιὰ νὰ ἱκανοποιοῦμε τὸν ἐγωϊσμό μας. Καὶ χαρὰ χωρὶς ἀγάπη εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξη; Χαρὰ καὶ ἐγωϊσμὸς δὲν συμβιβάζονται.

Πάτερ Ἱερώνυμος

ΣΗΜΕΙΩΣΗ. — Ὅσα παιδιὰ θὰ ἤθελαν νὰ ἐρωτήσουν κάτι σχετικὸ μὲ τὰ θέματα ποὺ θίγει ἡ «Θρησκευτικὴ Στήλη», ἢ ὁ,τιδήποτε ἄλλο ποὺ θὰ σκεφθοῦν διαβάζοντάς την, μποροῦν νὰ γράψουν

Περιοδικὸ «ΠΑΙΔΟΠΟΛΙΣ»

(Γιὰ τὴν «Θρησκευτικὴ Στήλη»)
Ὁδὸς Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ 9
ΑΘΗΝΑΣ

τητα; Νὰ παίξης; Νὰ φανῆς χρήσιμος στὸ χωριό; Ὅσο θέλεις, κι' ὅπου θέλεις μπορεῖς νὰ προκόψης! Ὅμως ἐμεῖς οἱ μεγαλύτεροι, σὲ παρακολουθοῦμε πάντα, γιὰ νὰ σ' ἐμποδίσωμε νὰ φερθῆς ἄστοχα. Σὲ βαραίνει αὐτὸ καθόλου;

—Ὄχι φυσικὰ παπού!

—Ἔτσι εἶναι κι' ὁ νόμος, δηλαδὴ τὸ κράτος, μὲ τοὺς δήμους καὶ τὶς κοινότητες. Ἕνας ἄνθρωπος, ὅσο ἔξυπνος κι' ἂν εἶναι, μπορεῖ νὰ λαθέψη... Ὁ νόμος δὲν λαθεύει... Τί σέβεσαι σὲ μένα; Τὰ χρόνια μου, τὴν πεῖρα ποὺ ἀπόχτησα, τὴ γνώση μου... Ὁ νόμος κλείνει μέσα του τὴ γνώση καὶ τὴν πεῖρα χιλιάδων ἀνθρώπων, ποὺ ἔζησαν πρὶν γεννηθῆς ἐσύ. Φροντίζει δίκαια γιὰ ὅλους, ἴσια γιὰ ὅλους. Τὸ κάθε τί ποὺ ὁρίζει, εἶναι σοφό. Κανένας πολίτης δὲ βγαίνει ζημιωμένος ὅταν ἐφαρμόζεται σωστὰ ὁ νόμος. Γι' αὐτὸ θὰ δῆς πὼς τὸ κάθε τί σοβαρὸ ποὺ γίνεται στὸ δῆμο ἢ στὴν κοινότητα, ἀπὸ τὸ ποιὸς εἶν' ἄξιος νὰ παρουσιαστῆ, γιὰ νὰ βγῆ δήμαρχος ἢ σύμβουλος, ὥς τὸ ποιοὶ ἔχουν δικαίωμα νὰ τὸν ψηφήσουν, τὸ ὁρίζει ὁ νόμος. Γι' αὐτὸ πρέπει τὸ δικαστήριο νὰ ἐγκρίνη τοὺς ὑποψηφίους, ὅπως καὶ τοὺς καταλόγους τῶν δημοτῶν ποὺ θὰ τοὺς ψηφίσουν. Ὅπως ἀργότερα, ὁ νομάρχης πρέπει νὰ ἐγκρίνη ὡρισμένες πράξεις τοῦ δημάρχου, τοῦ προέδρου τῆς κοινότητος καὶ τῶν συμβουλίων τους. Αὐτὴ ἡ «ἔγκριση» σημαίνει «λέω ναί, γιατὶ ὅλα ἔχουν γίνει σύμφωνα μὲ τὸ νόμο». Ὄχι γιατὶ τὸ μ' ἀρέσει! Κι' ἂν ὁ δήμαρχος καὶ οἱ ἄλλοι, νομίζουν πὼς ἀδικήθηκαν, πᾶνε καὶ λένε τὴ διαφορά τους πιὸ ψηλά, σὲ ἀνώτερα δικαστήρια, ἢ στὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἐσωτερικῶν, ποὺ αὐτὸ τοποθετεῖ τοὺς νομάρχες. Καὶ ἡ διαφορὰ λύνεται σύμφωνα μὲ τὸ νόμο πάλι! Πιὸ ψηλὰ ἀπὸ τὸν καθένα, ὑπάρχει πάντα ὁ Νόμος!

—Ὅμως παπού, θὰ ἔπρεπε φαντάζομαι, νὰ μοῦ ἐξηγήσης τί εἶναι νόμος!

— Δὲν ἔχεις ἄδικο Θάνο μου. Θὰ σοῦ μιλήσω αὔριο γιὰ τὸ νόμο κι' ἀπὸ τὸ νόμο θὰ ξαναγυρίσουμε σιγὰ σιγὰ στοὺς δήμους...

Μαρίνα Κ.

Ὥρα προσευχῆς

Στὸ ἐκκλησάκι, τὸ ξωκλήσι τὸ μικρὸ
ὁ παπούλης, ὁ καλόγερος σημαίνει
στὴν καλλίφωνη καμπάνα ἑσπερινό.

Ὥρα προσευχῆς γλυκειά! Τὸ δειλινὸ
μενεξέδες καὶ βιολέττες γύρω ἁπλώνει.
Νά, τὸ πρῶτο ἀστέρι ἐκεῖ, στὸν οὐρανό!

Ὥρα προσευχῆς γλυκειά, ποὺ τῆς ψυχῆς
τὰ φτερὰ σὲ κόσμους ἄλλους πᾶνε,
κι' οἱ ἁπλὲς καρδιὲς μὲ τὸ Θεὸ μιλᾶνε

Ὥρα προσευχῆς γλυκειά, ποὺ τῶν παιδιῶν
τ' ἁπλὰ τὰ λόγια παίρνουν οἱ αὖρες
καὶ τὰ πᾶν κεῖ πάνω, στὸ Θεό.

Ὥρα προσευχῆς, ποὺ κι' ἡ δική μου ἡ ψυχὴ
«Θέ μου» λέει, καὶ τὰ μάτια μου δακρύζουν.
Ὥρα ποὺ ἄδολες χαρὲς μὲ πλημμυρίζουν.

Στὸ ἐκκλησάκι, τὸ ξωκλήσι τὸ μικρό,
ὁ παπούλης ὁ καλόγερος σημαίνει
στὴν καλλίφωνη καμπάνα ἑσπερινό!

Στ. Μπολέτσης

ΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΣΥΝΙΣΤΑ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ "ΠΑΙΔΟΠΟΛΙΣ„

(Τὸ Ἀνώτατον Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον ἔλαβε τὴν παρακάτω ἀπόφαση σχετικὰ μὲ τὸ Περιοδικό μας «Παιδόπολις».)

Τὸ Α. Ε. Συμβούλιον:

«Ἔλαβε γνῶσιν α) τοῦ ὑπ' ἀριθ. 12386/23-2-50 (ΠΕΣ 1666/1-3-50) ἐγγράφου Σοῦ Ὑπουργείου (Δ/νσις Διδακτικῶν Βιβλίων) δι' οὗ διαβιβάζει συνημμένως τὴν ἀπὸ 8-2-50 αἴτησιν τοῦ κ. Ἀγγέλου Μεταξᾶ μετὰ 12 ἀντιτύπων τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον περιοδικὸν «Ἡ Παιδόπολις» ἐπίσημος ἔκδοσις τοῦ Ἐράνου Προνοίας Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος δι' ἧς αἰτεῖται τὴν ἔγκρισιν τούτου καὶ τὴν σύστασιν αὐτοῦ εἰς τὰ σχολεῖα τοῦ Κράτους διὰ τὴν διάδοσιν αὐτοῦ μεταξὺ τῶν μαθητῶν ὡς καὶ τὴν ἀγορὰν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν σχολικῶν βιβλιοθηκῶν β) τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν του κ. Α. Παπαγεωργακοπούλου ἔχουσαν οὕτω:

«Το 15θήμερον περιοδικὸν «Ἡ Παιδόπολις» ἐπίσημος ἔκδοσις τοῦ «Ἐράνου Προνοίας Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος» σχήματος 4ου ἀποτελούμενον ἐκ σελίδων εἴκοσι τεσσάρων μετὰ ἐγχρώμου ἐξωφύλλου περιέχει ἀξιόλογον ἠθικοπλαστικὴν ὕλην καὶ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς κατάλληλον πνευματικὸν μέσον πρὸς διάδοσιν, ἰδίᾳ μεταξὺ τῆς σπουδαζούσης Ἑλληνικῆς νεότητος, τῶν ἀρχῶν καὶ ἠθῶν τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πληθυσμοῦ μας. Τὸ ἀξιόλογον περιεχόμενον τοῦ ὑπὸ κρίσιν περιοδικοῦ «Ἡ Παιδόπολις», οἰκογενειακῆς, ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς ζωῆς μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν ποιημάτων αὐτοῦ καὶ τῶν ἐπιμεμελημένων εἰκόνων του, διδόμενον διὰ καταλλήλου γλωσσικοῦ ἰδιώματος μεταξὺ τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων καὶ τοῦ λαοῦ μας δύναται ν' ἀποβῇ ἀξιοπρόσεκτον ἠθικὸν δημοσιογραφικὸν μέσον διὰ τὴν ἀβίαστον καὶ μεθοδικὴν ἐθνικὴν καὶ ἠθικὴν τοῦ λαοῦ μας διαπαιδαγώγησιν» καὶ ἀ π ο φ α σ ί ζ ε ι:

Νὰ προτείνῃ εἰς τὸ Σὸν Ὑπουργεῖον τὴν σύστασιν τοῦ δεκαπενθημέρου περιοδικοῦ «Παιδόπολις» ἐπισήμου δημοσιογραφικῆς ἐκδόσεως «Πρόνοια Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος» διὰ τὴν προμήθειαν τούτου ὑπὸ τῶν Σχολικῶν βιβλιοθηκῶν τῶν μαθητων τῶν σχολείων τοῦ Κράτους συμφώνως τῷ Νόμῳ 5911/1933 ἀρ. 15 «περὶ Διδ. Βιβλίων».

Τὰ παράξενα τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου.

Ψάρια πού πετοῦν

Δὲν τὸ πιστεύετε ἴσως. Μὰ δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ σᾶς ποῦμε ὅτι πραγματικὰ ὑπάρχουν ψάρια πού πετοῦν. Καὶ εἶναι ἀσφαλῶς πολὺ περίεργο θέαμα, νὰ βλέπετε τὸ ψάρι νὰ βγαίνῃ ξαφνικὰ ἀπὸ τὸ νερό, νὰ πειᾶ λίγο στὸν ἀέρα κι' ἔπειτα νὰ ξαναπέφτῃ στὴ θάλασσα γιὰ νὰ ξανασυνεχίσῃ πάλι τὰ ἴδια.

Ὅσοι ταξιδεύουν στὶς θάλασσες τῶν θερμῶν μερῶν, στοὺς τροπικοὺς ἰδίως, βρίσκουν συχνὰ τὴν εὐκαιρία νὰ θαυμάσουν διάφορα ψάρια ποὺ πετοῦν σὲ πυκνὲς ὁμάδες, ἰδίως ὅταν ὁ καιρὸς εἶναι δροσερὸς καὶ ἐπικρατεῖ φουσκοθαλασσιά.

Τὰ «πετούμενα» αὐτὰ ψάρια ἔχουν στὸ στῆθος πτερύγια μακριὰ καὶ πλατιά, σὰν πτερὰ περίπου, ποὺ τὰ κρατοῦν ἀνοιχτά, ὅταν θέλουν νὰ πηδήσουν καὶ νὰ κρατηθοῦν στὸν ἀέρα. Κυριολεκτικὰ ὡστόσο δὲν πετοῦν. Δὲν χτυποῦν δηλαδὴ τὰ φτερούγια τους σὰν τὰ πουλιά. Ἀπεναντίας, τὰ κρατοῦν ἐντελῶς ἀκίνητα, κάνουν δηλαδὴ ἕνα εἶδος «βὸλ πλανέ», ποὺ λένε οἱ ἀεροπόροι.

Ἂς σημειωθῇ ὅτι τὰ ψάρια αὐτὰ δὲν μποροῦν νὰ ἀνασηκωθοῦν παρὰ μοναχὰ ὅταν ἐπικρατεῖ δυνατὸς ἄνεμος στὴ θάλασσα. Γι' αὐτὸ οἱ θαλασσινοὶ ποὺ ἔχουν τὴν πεῖρα, ὅταν βλέπουν τέτοιο πέταγμα ψαριῶν, ξέρουν κι' ἑτοιμάζονται ν' ἀντιμετωπίσουν τρικυμία.

Τὰ πετούμενα ψάρια, ὅταν πρόκειται νὲ πετάξουν ἔξω ἀπ' τὸ νερό, δίνουν ἕνα δυνατὸ χτύπημα μὲ τὴν οὐρά τους, γιὰ νὰ πάρουν «φόρα». Αὐτὸ φτάνει νὰ πετάξουν σὲ ὁριζόντια διεύθυνση ἕως ἑκατὸ μέτρα συνέχεια. Ὅταν πετοῦν ἡ οὐρά τους χρησιμεύει γιὰ τιμόνι. Ἀνάμεσα στὰ ψάρια αὐτὰ γνωστότερο στὴν Ἑλλάδα εἶναι τὸ κοινῶς λεγόμενο χελιδονόψαρο.

Οἱ πρόσκοποι Κερκύρας κατὰ τὴν παρέλαση τῆς 25 Μαρτίου.

Ὁ διαγωνισμός τῆς «ΠΑΙΔ-ΠΟΛΕΩΣ»

Στὸ 7ο φύλλο τῆς «Παιδοπόλεως» προκηρύχτηκε ὁ πρῶτος διαγωνισμός μας. Πρὶν λάβει κανεὶς μέρος στὸ διαγωνισμὸ πρέπει νὰ διαβάσῃ προσεχτικὰ τοὺς ὅρους συμμετοχῆς (7ο τευχος σελίδα 165).

Ἡ προθεσμία ἀποστολῆς τῆς ἐκθέσεως λήγει στὶς 30 Ἰουνίου.

Μέχρι σήμερα πήραμε, ἐκτὸς τῶν ἀναγνωστῶν μας ποὺ τὰ ὀνόματά τους δημοσιεύτηκαν στὸ προηγούμενο τεύχος μας καὶ ἐκθέσεως ἀπὸ τοὺς παρακάτω φίλους μας:

Ἀργύριο Κ. Φοῦντο (Θεσσαλονίκη), Σούλα Στ. Πασχαλίδου (Ἀρδέα Ἀλμωπίας), Συμ. Κιουϊσούκη (Μυτιλήνη) Ἀλεξ. Δ μ. Μακρυλάκη (Μυτιλήνη), Παν. Σιούτη (Ρόδο), Μαρία Κων. Χατζηγεωργίου (Πηγάδια Καρπαθου), Σωτήριο Βασιλ. Φασούλη (Ἅγιος Ἀνδρέας Ἀττικῆς) καὶ Βλασ. Παπαδῆμο (Λέσβος).

Διορθώνουμε τὸ ὄνομα τοῦ φίλου μας Ἰωάννου Τόσκα ποὺ στὸ προηγούμενο τεῦχος δημοσιεύτηκε ἐσφαλμένα.

★

Διπλώματα Κοπτικῆς σὲ κορίτσια τοῦ Ἰωσηφόγλειου

Πρὸ ἡμερῶν ἔγινε ἡ ἀπονομὴ διπλωμάτων κοπτικῆς σὲ 17 κορίτσια τοῦ Ἰωσηφόγλειου. Οἱ Ἑλληνοποῦλες αὐτὲς ποῦ θὰ γυρίσουν στὰ χωριά τους μὲ ἕνα σπουδαῖο ἐφόδιο γιὰ τὴ ζωή, ἐδιδάχθηκαν τὴν κοπτικὴ στὴν αἴθουσα τοῦ Συλλόγου «Φιλομούσων» Φαλήρου, ἀπὸ τὸν κ. Θεοδωρόπουλο ποῦ προσφέρθηκε εὐγενικά.

★

ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Τάκης σκέπτεται:

— Ὅταν φορᾶμε μαῦρα ροῦχα τὸ καταλαβαίνω νὰ εἶναι ὁ ἴσκιος μαῦρος. Μὰ γιατὶ εἶναι μαῦρος ὅταν φοράμε ἄσπρα ροῦχα;

Τὰ πιὸ παράξενο ΠΟΥΛΙ ΤΗΣ ΓΗΣ

Στὰ δάση τῆς Νέας Ζηλανδίας ζῆ ἕνα παράξενο πουλί, ποὺ — ἂν κρίνη κανεὶς ἀπὸ τὴ σωματική του διάπλαση — δὲ θἄπρεπε νὰ λέγεται πουλί, ἀφοῦ, ἁπλούστατα, δὲν μπορεῖ νὰ πετάξη! Οἱ ἰθαγενεῖς τ' ὀνομάζουν «κ ι ο υ ί», μὰ οἱ ζωολόγοι τὸ λένε «ἄπτερυξ», χρησιμοποιώντας ἀκριβῶς τὴν ἑλληνικὴ τούτη λέξη. Ἡ ἐπιστημονική του ὀνομασία εἶναι ἡ πιὸ χαρακτηριστικὴ γιατί τὸ «κιουί» δὲν ἔχει οὔτε φτερὰ οὔτε οὐρά, ἢ μᾶλλον, γιὰ νὰ μιλήσωμε πιὸ σωστά, ἔχει φτεράκια ἐντελῶς μικροσκοπικά, μόλις τριῶν πόντων μάκρος καὶ ποὺ εἶναι ὁλοένα κρυμμένα μέσα στὰ πούπουλά του.

Ἂν ὅμως τὴ κιουὶ δὲν μπορεῖ νὰ πετάξη, ὡστόσο τρέχει μὲ τόσο δαιμονικὴ ταχύτητα, ποὺ ἐλάχιστα ἄλλα ζῶα μποροῦν νὰ τὸ φτάσουν. Τρέχει ἀφάνταστα γρήγορα.

Τὸ παράξενο αὐτὸ πουλὶ εἶναι νυχτόβιο. Ὅλη τὴν ἡμέρα κάθεται κρυμμένο στὴ φωλιά του καὶ μονάχα ὅταν νυχτώση βγαίνει ἔξω. Κατεβαίνει στὰ χωράφια κι' ἀρχίζει νὰ σκαλίζη τὸ χῶμα μὲ τὸ τεράστιο ράμφος του, ψάχνοντας νὰ βρῆ σκουλήκια, ποὺ εἶναι τὸ φαγητὸ ποὺ προτιμάει, καθὼς καὶ φίδια, σαῦρες, βατράχια κ. ἄ. Ἐπίσης τρώει φροῦτα καὶ δημητριακοὺς καρπούς. Ἔχει σὲ ὑπερβολικὸ βαθμὸ ἀνεπτυγμένη τὴν ὄσφρησή του, χάρη καὶ στὰ μεγάλα του ρουθούνια.

Οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Ν. Ζηλανδίας τ' ὀνόμασαν «κιουί» γιατί αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος ἦχος ποὺ βγάζει ἀπὸ τὸ στόμα του.

Παράξενη ἐπίσης εἶναι καὶ ἡ φωλιὰ τοῦ κιουί. Τὸ θηλυκὸ σκάβει μὲ μεγάλη ὑπομονὴ μιὰν ὑπόγεια στοὰ σὲ βάθος 2—3 μέτρων. Στὸ τέλος αὐτῆς τῆς στοᾶς χτίζει τὴ φωλιά του μὲ ξερὰ χόρτα καὶ τὴ στρώνει μὲ φύλλα ἀπὸ φτερές. Τὸ κιουί, γεννάει κάθε φορὰ 2—3 αὐγά, ἀλλὰ πολὺ μεγάλα — ζυγίζουν καὶ τὰ 3 μαζὶ τὸ τέταρτο ἀπὸ τὸ συνολικὸ βάρος ποὺ ζυγίζει τὸ περίεργο αὐτὸ πουλί.

Τὸ κιουὶ ἔχει ὡραία ἐμφάνιση καὶ ζωηρὰ χρώματα. Μὰ γίνεται μέρα μὲ τὴν ἡμέρα πιὸ σπάνιο, γιατί οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Νέας Ζηλανδίας, οἱ περίφημοι Μαορί, τρελλαίνονται γιὰ τὸ νόστιμο κρέας του καὶ τὸ κυνηγοῦν ἀλύπητα.

Τὰ παιχνίδια ποὺ παίζουν τὰ Ἑλληνόπουλα

Τὰ ταχυδρομεῖα

Τὰ παιδιὰ σὲ σχῆμα μεγάλου κύκλου σχεδιάζουν στὸ ἔδαφος μικρότερους κύκλους ποὺ νὰ μποροῦν νὰ χωροῦν ἕνα ὄρθιο παιδί. Σχεδιάζουν τόσους κύκλους ὅσα παιδιὰ θὰ παίξουν ἐκτὸς ἀπὸ ἕνα. Ἂν εἶναι ὅπως φαίνεται στὸ σχῆμα 17 παιδιά, φτιάνουν 15 κύκλους. Κάθε παιδὶ πιάνει ἕνα κύκλο κι' ἐκεῖνο ποὺ περισσεύει μπαίνει στὸ μεγάλο κύκλο! Τότε τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιά, ποὺ διευθύνει τὸ παιγνίδι—μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῶν μικρῶν κύκλων – δίνει στὸ κάθε παιδὶ καὶ τὸ ὄνομα μιᾶς πόλεως, Ἀθήνα, Πάτρα, Θεσσαλονίκη, Κοζάνη, Δράμα κλπ. Κάθε παιδὶ πρέπει νὰ ξέρει καλὰ πιὰ πόλη ἀντιπροσωπεύει. Τότε ὁ ἀρχηγὸς φωνάζει «Τὸ ταχυδρομεῖο Ἀθηνῶν πηγαίνει στὴ Θεσσαλονίκη». Ἀμέσως τὸ παιδὶ ποὺ ἔχει τὸ ὄνομα τῆς Ἀθήνας πρέπει νὰ ἀλλάξη θέση μὲ τὸ παιδὶ ποὺ ἔχει τὸ ὄνομα Θεσσαλονίκη. Αὐτὸ ὅμως πρέπει νὰ γίνη γρήγορα γιατὶ ὁ παίκτης ποὺ βρίσκεται μέσα στὸ μεγάλο κύκλο θὰ τρέξη νὰ

πιάση τὴ μία ἀπὸ τὶς δυὸ θέσεις ποὺ ἔχουν ἀδειάση τὰ δυὸ παιδιὰ γιὰ νὰ τὶς ἀλλάξουν. Κάποιος ἀπὸ τοὺς τρεῖς θὰ μείνη ἀπ' ἔξω καὶ τὸ παιχνίδι συνεχίζεται μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΣΤΗ ΛΑΜΙΑ

Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα μαζί μὲ τοὺς προσκόπους τῆς παιδόπολης Λαμίας ποὺ τὴν ὑποδέχτηκαν μὲ ἀσυγκράτητο ἐνθουσιασμό.

Τὰ παιδιὰ γράφουν

Ἡ Μεγάλη μας Προστάτισσα

Ἤρθαμε πέρα ἀπ' τὰ χωριὰ
μὲς τὴν ὑγεία καὶ χαρὰ
εἴμαστε ὅλα ὀρφανὰ
δυστυχισμένα ταπεινά.

Μὰ κάποια σκέφθηκε γιὰ μᾶς
καὶ νὰ μᾶς μάζεψε μὲ μιᾶς
ἦταν ἡ Βασίλισσά μας
ἡ εὐσπλαχνικὴ Κυρά μας.

Καὶ μ' ἕνα σύνθημα γοργὸ
μᾶς ἔφερε ὅλα μας ἐδῶ
μᾶς πῆρε μέσ' ἀπ' τὴ φωτιὰ
μέσα ἀπ' τὰ καμμένα μας χωριά.

Θὰ κρύβωμε ὅλα τὰ παιδιὰ
εὐγνωμοσύνη στὴν καρδιὰ
γιὰ τὴν καλὴ Βασίλισσά μας
τὴν Μεγάλη Αὐτὴ Προστατισσά μας

ΚΟΥΛΑ ΤΣΑΤΑΛΗ
(Μαθήτρια ΣΤ' Δημοτικοῦ, Παιδόπολη «Ἅγιος Γεώργιος»)

Νοσταλγία τοῦ χωριοῦ μου

Πῶς νὰ μὴ νοσταλγήσω τὸ χωριὸ ἀφοῦ ἐκεῖ εἶδα τὸν γαλανὸ οὐρανὸ ὅταν πρωτοάνοιξα τὰ μάτια μου.

Ὅταν σιγὰ-σιγὰ μεγάλωσα σ' αὐτὸ τὸ χωριὸ ἡ ἀγάπη μου γι' αὐτὸ ἦταν μεγάλη. Πάντα στὴν σκέψη μου ἔλεγα: «Χωριό μου σὰν μεγαλώσω θὰ σὲ βοηθήσω νὰ ἀναπτυχθῆς σὲ ὅλα, στὴ θρησκεία καὶ στὸν πολιτισμό». Ἔκανα τόσα ὄνειρα γιὰ τὴν ἀνάπτυξή του.

Ἀλλὰ οἱ πόθοι μου δὲν ἔγιναν πραγματικότητα. Πρὶν προφτάσω νὰ βοηθήσω κι' ἐγὼ τὸ χωριό μου, ἡ φοβερὴ θύελλα τοῦ πολέμου μ' ἔφερε μακρυά του, στὴν παιδόπολη. Ἐκεῖ ὅμως ἀναπτύχθηκα, μορφώθηκα.

Τώρα δὲν ἔχω μόνο τὴν παλιὰ σκέψη στὸ μυαλό μου, ἀλλὰ καὶ ἄλλες νέες σκέψεις.

Πρῶτα θέλω νὰ ἀντικρύσω τοὺς γονεῖς μου καὶ νὰ γονατίσω καὶ νὰ τοὺς ἀσπασθῶ. Καὶ δεύτερο ἐνοστάλγησα τὴν φτωχικὴ ἐκκλησούλα τοῦ χωριοῦ μου. Θέλω ν' ἀκούσω τὸν ἁπλοϊκὸ γεροπαπᾶ νὰ ψάλῃ κατανυκτικὰ τὴν ἱερὴ ἀκολουθία. Ἀκόμη θέλω νὰ δῶ τὰ δένδρα τὰ ἀνθισμένα, τὸ ποταμάκι μὲ τὰ γάργαρα νερά του ποὺ χωρίζει τὸ χωριό μου σὲ δυὸ συνοικίες καὶ πρὸ πάντων ὅλους τοὺς χωριανούς.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΣ
(Παιδόπολη «Ἅγιος Χαράλαμπος», Ἰωσηφόγλειο, Νέα Νέα Σμύρνη)

Στὴ Βασίλισσά μας

Μητέρα μας ἐσὺ ποὺ εἶσαι περήφανη γιατὶ εἶχες τὴ μεγάλη τύχη νὰ βάλης στὸ κεφάλι σου τὴν ἀτίμητη κορώνα, ποὺ πάντοτε τὴν στολίζει τῆς δάφνης τὸ κλωνάρι, ἐσὺ ποὺ τότε ποὺ ἡ δυστυχία μᾶς βάραινε μὲ τὴν ἀγάπη σου ἀπόδειξες ὅτι ἡ καρδιά σου πονοῦσε γιὰ μᾶς καὶ σὰν μάνα μας ἄνοιξες τὴν ἀγκαλιά σου καὶ μᾶς ἔσωσες ἀπ' τοῦ ἐχθροῦ τὰ χέρια. Δὲν θὰ ξεχάσωμε ποτὲ τὴν ἀγάπη σου. Θὰ στρώσωμε ρόδα νὰ πατᾶς καὶ ἡ γλυκειά σου μορφὴ θὰ μᾶς δώση ξανὰ τὴν χαρὰ ποὺ ποθοῦμε. Μητέρα μας γλυκειὰ ἐμεῖς τὰ παιδιά σου θὰ σοῦ ἀποδείξωμε πὼς Ἐσὺ εἶσαι ἡ μάνα ποὺ μᾶς ἔσωσες ἀπ' τὴν δυστυχία καὶ μᾶς χάρισες τὴ σημερινὴ εὐτυχία μέσα στὴν παιδόπολη.

Μὲ βαθειὰ εὐγνωμοσύνη φωνάζομε καὶ δίνομε ὑπόσχεση, ὅτι σὲ ἀγαποῦμε σὰν τὴν μάνα μας καὶ καθημερινὰ γονατίζομε μπροστὰ στὴν Παναγία καὶ παρακαλοῦμε θερμὰ τὴ μητέρα τοῦ Θεοῦ μας νὰ χαρίζη πάντα δόξα καὶ μεγαλεῖο στὸ λαμπρὸ στέμμα σου.

ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
(Παιδόπολη «Ἅγιος Χαράλαμπος» Ἰωσηφόγλειο)

Ὁ Μεγαλόβραχος

Ἐκεῖ κάτω στὸ μυχὸ τὸ σκοτεινό, ποὺ οἱ βράχοι νομίζεις ὅτι κόβουν τὴ θάλασσα, ἐκεῖ εἶναι «ὁ Μεγαλόβραχος» ποὺ ὀρθώνει ἀγέρωχα τὸ πανύψηλο κορμί του. Οἱ ἀλκυόνες δὲν χτίζουν ἐκεῖ τὶς φωλιές τους. Εἶναι ἀφιλόξενος. Ὁλόμαυρος καὶ ἀπότομος, μοιάζει σκιάχτρο. Μόνο τὰ ξαπεταρούδια, τὰ γλαράκια, ὅταν δὲν φυσάη, πετᾶν ἀδέξια μέχρι κεῖ καὶ πάλι φεύγουν φοβισμένα. Αὐτὸν ὅμως δὲν τὸν νοιάζει. Κοιτάζει περήφανα στὰ ἀνοιχτὰ καὶ νομίζει ὅτι φοβερίζει τὶς σκοῦνες καὶ τὰ μπρίκια ἐπειδή, λέει, φοβοῦνται τοὺς ἀγέρηδες. Μόνο αὐτὸς πολεμάει αἰώνια τὸν Αἴολο καὶ τὸν Ποσειδῶνα. Τὸ μελτέμι ποὺ σφυρίζει στὴν κορφή του τ' ἀψηφᾶ καὶ τὸ νερὸ οὔτε καταδέχεται νὰ τὸ κοιτάξη. Δὲν τὸν τρομάζουν αὐτά. Κι' ὅλο φοβερίζει τὶς σκοῦνες καὶ τὰ μπρίκια, ποὺ φοβοῦνται, λέει, τοὺς ἀγέρηδες. Ὁ «Μεγαλόβραχος» ὅμως εἶν' ἄρρωστος. Φυματικός. Αὐτὰ τὰ λὲν οἱ ξέρες, οἱ κουτσομπόλες κι' οἱ ἄλλοι βράχοι. Ἕνας πολύχρωμος γύλος εἶπε—ἀλήθεια νάναι;—πὼς ἄκουσε κάποια νύχτα τὸ «Μεγαλόβραχο» νὰ θρηνάη. —Κοίτα! ψιθυρίζουν οἱ ξέρες. Κάτου-κάτου εἶναι τὸ κορμί του πληγωμένο. Εἶναι τόσο λιγνό. Θὰ πεθάνη!

. . . .

Ἐκεῖ κάτω στὸ μυχὸ τὸ σκοτεινὸ δὲν ὑπάρχει πιὰ ὁ «Μεγαλόβραχος». Μιὰ μικρὴ ἀκρούλα μόνον προβάλλει πάνω ἀπὸ τὸ νερό. Κάποιο βράδυ ποὺ ἡ θάλασσα βογγοῦσε ἔπεσε.

ΑΛΚΗΣ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ
(Μαθητὴς Γυμνασίου, Χαλίξα)

Ἄνοιξη

Μᾶς ἦρθε πάλ' ἡ ἄνοιξη
γλυκειά, ἀνθοστολισμένη
γιὰ νὰ σκορπίση τὴ χαρὰ
σ' ὅλη τὴν οἰκουμένη.

Τὸ μήνυμα μᾶς τὸ ἔφερε
τὸ πρῶτο χελιδόνι
ἡ ἀνθισμένη ἀμυγδαλιὰ
κι' ἡ ὄμορφη ἀνεμώνη.

Τρέξαμε ὅλα τὰ παιδιὰ
νὰ τὴν ὑποδεχθοῦμε
μὲ γέλια, κέφι καὶ χαρὰ
τραγούδια νὰ τῆς ποῦμε.

Τραγούδια νὰ τῆς ψάλλωμε
μαζὶ μὲ τὰ πουλάκια
νὰ τὴ σφιχταγκαλιάσωμε
τὰ ξένοιαστα παιδάκια.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΚΕΡΑΣΙΔΟΥ
(Μαθήτρια Ε' τάξεως Δημοτικοῦ Σχολείου Παιδοπόλεως «Ἅγιος Γεώργιος Καβάλλας)

Τὸ χωριό μου

Τὸ χωριό μου εἶναι χτισμένο
στὴν πλαγιὰ ἑνὸς βουνοῦ
κι' ἂν βρίσκομαι μακρυά του
πάντα τὄχω μὲς τὸν νοῦ.

Τὸ πρωῒ σὰν βγῆ ὁ ἥλιος
τὸ κοιτάει μὲ χαρὰ
κι' ὅλοι οἱ χωριανοὶ ἀμέσως
ξεκινοῦν γιὰ τὴ δουλειά.

Τὸ χωριό μου τὸ θυμᾶμαι
πάντα ὅπου κι' ἂν βρεθῶ
μὲ λαχτάρα περιμένω
στὸ χωριό μου νὰ βρεθῶ.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΤΗΣ
(Μαθητὴς ΣΤ' τάξεως Δημ. Σχολείου Παιδόπολη «Ἅγιος Σπυρίδων» Κερκύρας)

'Από τὴν 'Αρχαία 'Ελλάδα

'Η θυσία τῆς Κρατησίκλειας.

"Οταν ἡ Σπάρτη πολεμοῦσε ἐναντίον τῶν πόλεων τῆς 'Αχαϊκῆς συμμαχίας καὶ κατὰ τοῦ 'Αντιγόνου, Βασιλη̃ τῆς Μακεδονίας, ὁ Βασιλη̃ς τῆς Σπάρτης Κλεομένης ἀναγκάστηκε νὰ ζητήση τὴ συμμαχία τοῦ Πτολεμαίου Βασιλη̃ τῆς Αἰγύπτου.

'Ο Πτολεμαῖος ὑποσχέθηκε τὴν βοήθεια στὸν Κλεομένη ἀλλὰ τοῦ ἔβαλε ὅμως ὅρους. "Επρεπε νὰ τοῦ στείλη στὴν Αἴγυπτο ὁμήρους τὰ παιδιά του καὶ τὴν μητέρα του, τὴν Κρατησίκλεια.

'Ο Κλεομένης βρέθηκε ἔτσι σὲ δύσκολη θέση. Πῶς νὰ πῆ στὴ μητέρα του τὴν πρόταση τοῦ Πτολεμαίου; Πολλὲς φορὲς μπῆκε στὸ δωμάτιο τῆς Κρατησίκλειας γιὰ νὰ τῆς ανακοινώση τὴν θυσία στὴν ὁποία ἔπρεπε νὰ ὑποβληθῆ γιὰ τὴ σωτηρία τῆς Σπάρτης. Μὰ τὴν τελευταία στιγμὴ ἐδίσταζε καὶ δὲν ἔλεγε τίποτα.

'Αλλὰ ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα στάθηκε στὸ τέλος δυνατώτερη κι' ὁ Κλεομένης τὰ εἶπε ὅλα στὴ μητέρα του. Κι' ἡ πατριώτισσα Κρατησίκλεια ἀπάντησε στὸ γιό της:

—'Εὰν τὸ σῶμα μου αὐτὸ μὲ τὸ νὰ σταλῆ στὴν Αἴγυπτο, ἢ ὁπουδήποτε ἀλλοῦ, μπορεῖ νὰ ὠφελήση τὴ Σπάρτη, στεῖλε το ὅσο τὸ δυνατὸ πιὸ γρήγορα, προτοῦ διαλυθῆ ἀπὸ τὰ γεράματα, ἐδῶ στὴ Σπάρτη, ἄχρηστο καὶ χωρὶς νὰ προσφέρη καμμιὰ ὠφέλεια στὴν πατρίδα.

"Οταν ἡ Κρατησίκλεια, ὅμηρος τοῦ Πτολεμαίου στὴν Αἴγυπτο, ἔμαθε πὼς ὁ Κλεομένης δὲν τολμοῦσε νὰ συμβιβαστῆ μὲ τοὺς 'Αχαιοὺς γιατὶ φοβόταν μήπως ἡ μητέρα καὶ τὰ παιδιά του κακοποιηθοῦν ἀπὸ τὸν Πτολεμαῖο, ἔγραψε στὸ Βασιλη̃ γιό της τὰ ἀξιοθαύμαστα τοῦτα λόγια:

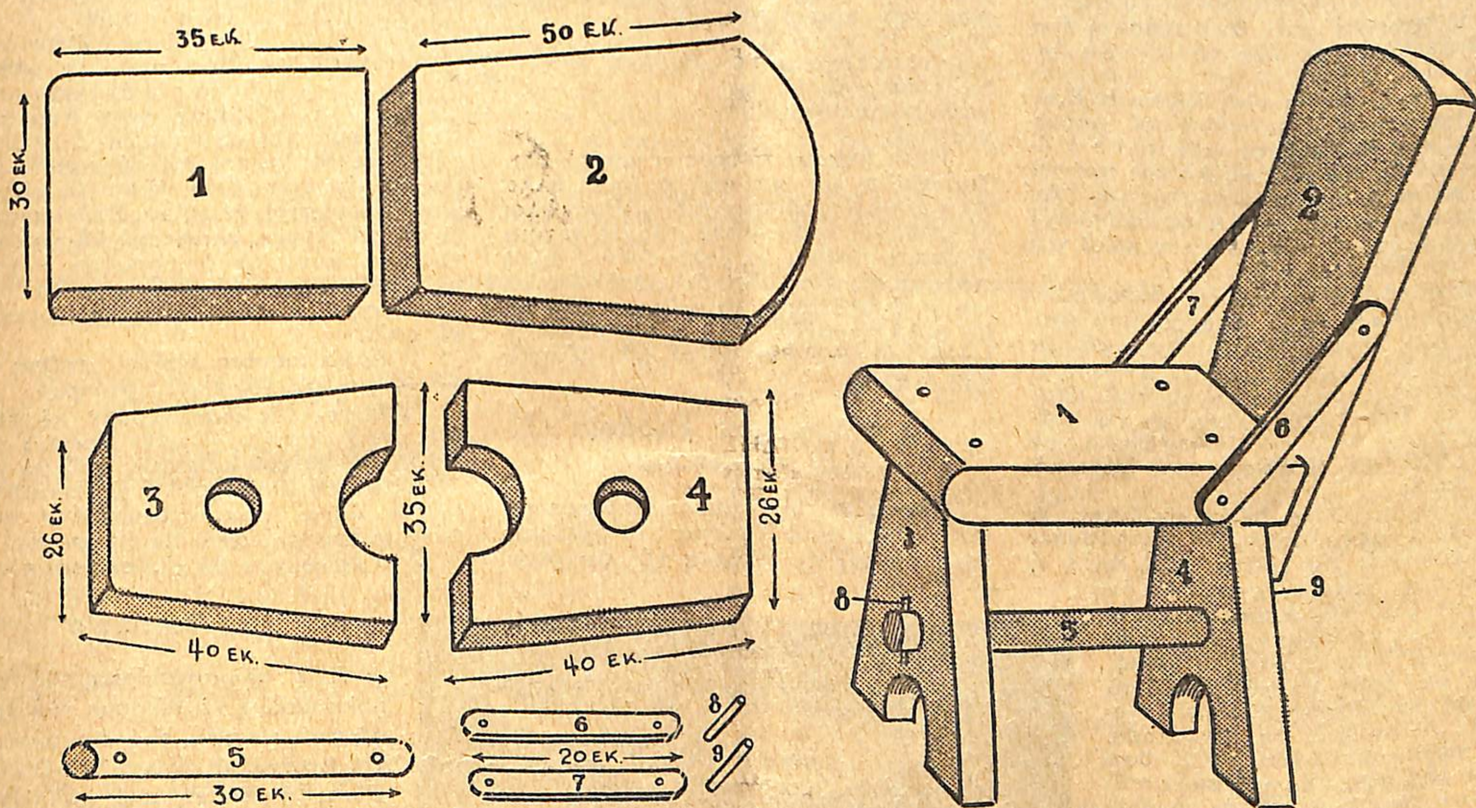
«Κάνε ἐκεῖνο ποῦ πρέπει καὶ ποὺ συμφέρει στὴ Σπάρτη. Μὴν καταδεχτῆς ποτὲ νὰ βλάψης τὴν πατρίδα σου χάριν μιᾶς γρηᾶς καὶ μερικῶν παιδαρίων».

Τέτοιες ἦσαν οἱ ἀρχαῖες 'Ελληνίδες. Γι' αὐτὸ κι' οἱ προπάτορες μας ἔχοντας τέτοιες μητέρες, δίκαια διακρίθηκαν γιὰ τὴν φιλοπατρία τους.

Εἶναι εὐτυχεῖς ἐκεῖνες οἱ μητέρες, ποὺ ἀφοῦ μὲ τὸ γάλα τους θρέψουν τὰ παιδιά τους, τὰ ποτίζουν ἔπειτα μὲ τὸ ἀκόμη γλυκύτερο γάλα τῆς ἀρετῆς, τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ τῆς φιλοπατρίας.

('Από τὸ «Γεροστάθη»)

ΠΩΣ ΘΑ ΦΙΑΞΕΤΕ ΤΟ ΚΑΡΕΚΛΑΚΙ ΣΑΣ

Τὸ «καρεκλάκι» ποὺ σᾶς δίνουμε σήμερα, καθὼς θὰ δῆτε καὶ μόνοι σας μὲ τὴν πρώτη ματιά, εἶναι κάτι ἁπλὸ καὶ χρήσιμο.

Μὲ τὴν προϋπόθεση, βέβαια, πὼς εἶσθε σὲ θέση νὰ δουλέψετε κάπως καλὰ τὸ πριόνι. Διαφορετικὰ θὰ χρειαστῆ καὶ πάλι ἡ βοήθεια τοῦ μαραγκοῦ τῆς γειτονιᾶς.

Πρῶτα βρίσκετε—ἢ ἀγοράζετε—μιὰ μεγάλη ἢ δυὸ μικρὲς σανίδες τάβλες (πάχους) περίπου 5 ἑκατοστῶν. "Υστερα σημαδεύετε μὲ τὴ βοήθεια ἑνὸς μέτρου ὅλα τὰ κομμάτια ἕνα πρὸς ἕνα στὶς διαστάσεις ποὺ σᾶς δίνει τὸ σχέδιό μας.

Κόβετε μὲ προσοχὴ καὶ ἀκρίβεια ὅλα τὰ κομμάτια.

"Αν σᾶς δυσκολεύει τὸ «στρογγυλὸ κόψιμο» μπορεῖτε νὰ μετατρέψετε τὸ σχέδιο κόβοντάς τα σὲ σχῆμα «τετράγωνο».

'Η συναρμολόγηση μπορεῖ νὰ γίνη μὲ μεγάλα καὶ μικρὰ καρφιά. 'Αλλὰ καλύτερα θὰ ἦταν νὰ χρησιμοποιήσετε ξυλόβιδες, μήκους 10 ἑκατοστῶν γιὰ τὴ σύνδεση τῶν μεγάλων κομματιῶν, (1 καὶ 2, 1 καὶ 3, 1 καὶ 4) καὶ μικρότερες μήκους 5 ἑκατοστῶν γιὰ τὴ σύνδεση τῶν λεπτότερων (5 καὶ 1, 6 καὶ 2, 7 καὶ 1, 7 καὶ 2). Οἱ δύο σφῆνες 8 καὶ 9 μπορεῖ νὰ εἶναι ξύλινες ἢ καὶ μετάλλινες. Τέλος τὸ κομμάτι ἀριθμὸς 5 ἂν σᾶς δυσκολεύει τὸ στρογγυλὸ κόψιμο, κόψτετο τετράγωνο «καδρονάκι». Τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι τὸ ἴδιο.

Λοιπὸν προσοχή, καὶ καλὴ δύναμη.

Τὸ ἀλέτρι

Στὸ περασμένο φύλλο, μιλήσαμε γιὰ τὸ ὄργωμα. Καιρὸς εἶναι νὰ ποῦμε καὶ λίγα λόγια γιὰ τὸ κυριώτερο σύνεργο τοῦ γεωργοῦ, τὸ ἀλέτρι.

Τὸ ἀλέτρι ποὺ περισσότερο χρησιμοποιεῖται στὸν τόπο μας, εἶναι αὐτὸ ποὺ βλέπετε στὴν εἰκόνα. Εἶναι φτηνὸ καὶ ἐλαφρό, καὶ κάνει καλὰ τὴ δουλειά του.

Τί δύσκολη δουλειὰ ποὺ εἶναι τ' ὄργωμα, καὶ πῶς κοπιάζει ὁ ζευγᾶς πίσω ἀπὸ τ' ἀλέτρι!

Ὁ νέος ποὺ θὰ πρωτοπιάση τὰ χερούλια στὰ χέρια του, ἔχει πολὺ νὰ ἱδρώση ὥσπου νὰ μάθη ὅλα τὰ μυστικὰ τῆς τέχνης. Γιατί - ἂν ρωτήσετε ἕνα γέρο γεωργό, θὰ σᾶς τὸ πῆ — τὸ ὄργωμα εἶναι τέχνη.

Τὸ κοινὸ ἀλέτρι ποὺ ξέρουμε, ἔχει ἕνα κακό: σαλεύει πολὺ τὸ μέρος μπροστὰ στὸ σταβάρι κι' ἔτσι τὸ ἀλέτρι μπαίνει πιὸ βαθειὰ ἀπ' ὅτι πρέπει στὸ χῶμα, ἢ βγαίνει ἀπὸ τὴ γῆ. Ἂς ἀφήσωμε ποὺ τραβάει ὅπου θέλει καὶ πρέπει ὁ ζευγᾶς νὰ κοπιάση πολὺ γιὰ νὰ εἶναι ἴσιες οἱ αὐλακιές!

Γι' αὐτό, οἱ μηχανικοὶ σκέφτηκαν νὰ προσθέσουν στὸ ἀλέτρι δυὸ τροχούς, δυὸ ρόδες. Πολὺ ἁπλὸ πρᾶγμα κι' ὅμως μ' αὐτὲς τὶς ρόδες ὅπου στηρίζεται τὸ μπροστινὸ μέρος τοῦ σταβαριοῦ, ἔπαψε τὸ ἀλέτρι νὰ τραντάζεται ὅπως πρὶν κι' εἶναι εὔκολο γιὰ τὸ ζευγᾶ νὰ τραβήξη τὴν αὐλακιὰ ποὺ θέλει.

Αὐτὲς οἱ ρόδες, δὲν εἶναι ἴσιες. Ἡ μιὰ εἶναι μεγαλύτερη κι' ἀκολουθάει τὴ διεύθυνση τῆς αὐλακιᾶς, ἡ ἄλλη, ἡ μικρότερη, πατάει στὸ ἀκαλλιέργητο. Γιὰ νὰ στέκεται ὀρθὸ τὸ ἀλέτρι, μποροῦμε νὰ κατεβάσουμε μὲ βίδες τὴ μεγάλη ρόδα, ὥστε νὰ ἔρθη ἀπέναντι ἀπὸ τὸ ὑνί, σὲ ὅσο βάθος ἔχουμε κανονίσει. Ὅσο γιὰ τὴ μικρότερη, τὴν σηκώνωμε τόσο ψηλά, ὅσο εἶναι τὸ βάθος τῆς αὐλακιᾶς ποὺ ἔχουμε κανονίσει. Ἔτσι τὸ ἀλέτρι ὀργώνει ἴσια, κι' ὄχι λοξά! Ὡστόσο εἶναι κι' ἄλλα ἀλέτρια, πολὺ πιὸ πρακτικὰ ἂν καὶ φτηνά, ὄχι γιὰ μεγάλους, παρὰ γιὰ μικροὺς καλλιεργητές. Αὐτὰ εἶναι τὰ περιστροφικὰ ἀλέτρια.

Τὰ περιστροφικὰ ἔχουν ἕνα εἰδικὸ μηχανισμό, πολὺ ἁπλό, ποὺ κάνει ὥστε τὸ σῶμα τοῦ ἀλετριοῦ (τὸ ὑνὶ δηλαδὴ καὶ τὸ σταβάρι) νὰ γυρίζουν γύρω - γύρω, νὰ περιστρέφωνται ὅπως ὁ ἕλικας. Μ' αὐτὸ τὸ ἀλέτρι οἱ αὐλακιὲς ἔρχονται πρὸς τὸ ἴδιο μέρος κι' ἔτσι ἀποφεύγονται οἱ στροφές. Μπορεῖ νὰ ὀργώση ἐπάνω ἀπὸ 4 στρέμματα τὴν ἡμέρα.

Τὸ καλύτερο περιστροφικό, εἶναι τοῦ τύπου Μπαρμπὰν διπλό, ποὺ σχηματίζεται ἀπὸ δύο σώματα ἀλετριοῦ κι' ἀπὸ δυὸ κοπίδια ποὺ εἶναι καλὰ στερεωμένα στὸ σταβάρι.

Ὁ γεωργὸς ποὺ κατόρθωσε ν' ἀποκτήση ἕνα περιστροφικὸ ἀλέτρι τέτοιου τύπου, πρέπει μοναχὰ νὰ ξέρη νὰ τὸ κανονίζη (κι' εἶναι τόσο ἁπλὸ αὐτό, ποὺ κι' ἕνα παιδὶ τὸ μαθαίνει εὔκολα) καὶ νὰ τὸ γυρίζη στὸ τέλος τῆς κάθε αὐλακιᾶς. Ὅλα τ' ἄλλα γίνονται μόνα τους, μάλιστα οὔτε χερούλια δὲν ὑπάρχουν σ' αὐτὸ τὸ ἀλέτρι, γιατὶ δὲν χρειάζονται. Φτιάνουν τώρα τόσο μικρὰ περιστροφικά, ποὺ μπορεῖ νὰ τὰ σέρνει ἕνα μικρὸ ἄλογο, ἢ καὶ γαϊδουράκι ἀκόμη!

Τὰ περιστρεφόμενα ἀλέτρια, εἶναι ἕνα κι' ἕνα γιὰ τὸ ὄργωμα βουνήσιων χωραφιῶν, γιατὶ ὅλες οἱ λωρίδες τῶν αὐλακιῶν ρίχνονται στὸ ἴδιο μέρος κι' ἔτσι ἀποφεύγονται οἱ καταστροφὲς ποὺ φέρνει ἡ βροχὴ στὰ χωράφια ποὺ ὀργώθηκαν μὲ κοινὸ ἀλέτρι. Αὐτὰ εἶναι σπουδαῖα καὶ γιὰ νὰ ὀργωθοῦν λιοστάσια σὲ πλανιές.

Τὸ ἀλέτρι τὸ σπουδαιότερο ἐργαλεῖο τοῦ γεωργοῦ.

Τώρα βέβαια ὑπάρχουν καὶ τὰ βενζινάροτρα μὲ τὰ πολλὰ ὑνιά, ἀλλὰ ὥσπου νὰ μπορέσουν νὰ ὀργώσουν ὅλοι οἱ γεωργοὶ τοῦ τόπου μας μὲ τέτοια ἀλέτρια, πρέπει νὰ βολευτοῦν μ' αὐτὰ ποὺ τὰ σέρνουν ζῶα. Γι' αὐτὸ ἂν εἶναι ν' ἀγοράσουν καινούργιο ἀλέτρι, ἂς συλλογιστοῦν πολὺ τὰ πλεονεκτήματα τοῦ περιστροφικοῦ καὶ μάλιστα τοῦ διπλοῦ.

Δουλειὲς στὰ χωράφια καὶ τ' ἀμπέλια

Ὥσπου νὰ μπῆ ὁ Ἰούνιος, ὁ θεριστής, καὶ ν' ἀρχίση τὸ θέρισμα τοῦ πρώϊμου σταριοῦ καὶ τὸ μάζεμα τῶν ὀσπρίων, συνεχίζομε στὰ χωράφια τὶς ἴδιες δουλειές: σκαλίζουμε τ' ἀνοιξιάτικα γεννήματα καὶ τὰ φυτὰ καὶ παραχώνουμε τὶς πρώϊμες πατάτες. Ποτίζουμε τὰ λειβάδια χορταστικά, γιὰ τὰ κτηνοτροφικὰ φυτά. Στ' ἀμπέλια, συνεχίζουμε τὸ βλαστολόγημα, κυρίως ἂν τὸ κλῖμα ἔχει ρίξει πολλὰ φύλλα, ὁπότε ξεφυλλίζομε λίγο ἀπὸ τὴ μέση, γιὰ νὰ πάρη ἀέρα. Δὲν ξεχνᾶμε καὶ τὸ θειάφισμα γιὰ τὴν μπάστρα καὶ τὸν περονόσπορο.

Ὁ λαχανόκηπος

Εἶναι καιρὸς νὰ μιλήσουμε συστηματικώτερα γιὰ τὸ λαχανόκηπο τώρα, ποὺ δὲν εἶναι ἐποχὴ γιὰ νὰ σπείρουμε τίποτα, ἐφόσον πρέπει νὰ ἔχουμε σπείρει τὰ λαχανικὰ τῆς ἐποχῆς (κάρδαμο, ρόκα, πράσσα, κουνουπίδι, κολοκύθια, ἀγγούρια) καὶ ἡ μόνη μας δουλειὰ εἶναι τὸ κορφολόγημα καὶ τὸ πότισμα.

Ἕνας λαχανόκηπος ποὺ νὰ φτάνη γιὰ τὶς ἀνάγκες μιᾶς οἰκογένειας ἀπὸ τέσσερα ἄτομα, πρέπει νὰ πιάνη ὡς πεντακόσια μέτρα (κάπου 900 πήχεις). Τὸ μέρος νὰ μὴν εἶναι βορεινὸ καὶ νὰ μὴν τὸ βαροῦν δυνατοὶ ἀέρηδες. Στὸ λαχανόκηπο, τὰ δένδρα βλάφτουν μὲ τὴ σκιά τους. Γι' αὐτὸ τὰ ὀπωροφόρα πρέπει νὰ φυτεύωνται ἀλλοῦ καὶ νὰ μὴν καλλιεργοῦμε λουλούδια καὶ λαχανικὰ μαζί.

Ὁ λαχανόκηπος, πρέπει πρῶτα νὰ ὀργωθῆ καλά, (40 ἑκατ.) φτάνουν.

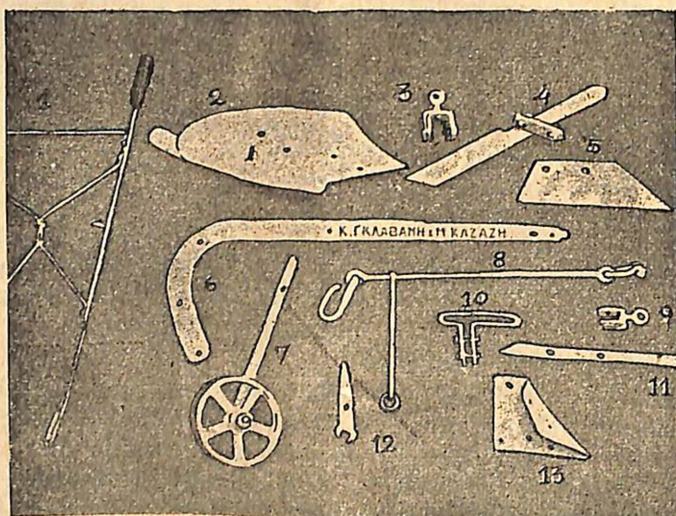
Ἔπειτα, θὰ διαιρέσουμε τὸ ἔδαφος σὲ πρασιές, (ἡ κάθε πρασιὰ θὰ πιάνη 1 - 1,20 τοῦ μέτρου), ποὺ θὰ χωρίζονται μὲ διαδρόμους πλάτους 0.80. Αὐτοὶ θἆναι κάπου δεκαπέντε πόντους ψηλότεροι ἀπὸ τὶς πρασιές.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ συνεχίσουμε

Ὀρνιθοτροφία

Στὰ κλωσσόπουλα, θὰ ἐξακολουθοῦμε νὰ δίνουμε τὴν τροφὴ ποὺ εἴπαμε στὸ προηγούμενο, ὥσπου νὰ γίνουν 2 $^1/_2$ μηνῶν. Εἶναι ἡ ἐποχὴ ποὺ παθαίνουν τὰ κλωσσόπουλα διάφορες ἀρρώστιες. Ἡ πιὸ συνηθισμένη εἶναι ἡ ζάλη ἐξαιτίας τῶν σκουληκιῶν ποὺ ἔχουν στὰ ἔντερα. Ἂν δὲν τὰ φροντίσουμε, θὰ ψοφήσουν. Γι' αὐτὸ δίνουμε ὄχι μόνο στὸ ἄρρωστο ἀλλὰ καὶ στ' ἄλλα φρεσκοκοπανισμένο noix d' arec 0,05 γραμ., σὲ κάθε κεφάλι, ποὺ τὸ ἀγοράζομε ἀπὸ τὸ φαρμακεῖο. Αὐξαίνουμε σιγὰ - σιγὰ τὴν ποσότητα, ὡς νὰ φτάσουμε στὰ 0,15 γραμμάρια τὴν ἡμέρα. Κι' ἀπολυμαίνουμε τὸ κοτέτσι μὲ ἀσβέστη.

Ὁ Μπάρμπας Μῆτρος

ΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΖΕΒΓΑΛΕΤΡΟΥ: 1) Χερούλια, χερουλάδες. 2) Φτερὸ (ἀναποδογυρίζει τὸ χῶμα). 3) Θηλειά. 4) Σπάθη, κοπίδι (κόβει κάθετα τὸ χῶμα τῆς αὐλακιᾶς). 5) Ὑνί, γυνὶ (τὸ μυτερὸ ξύλο ἢ σίδερο ποὺ ὀργώνει τὸ χῶμα. 6) Σταβάρι (ἡ κυρία βάση τοῦ ἀλετριοῦ). 7) Ρόδα. 8) Σιδερένια ράβδος γιὰ τὸ τράβηγμα. 9) Θηλειὰ τοῦ ρυθμιστῆ. 10) Ρυθμιστὴς ἢ κανόνας. 11) Στρώση ἢ ἀλετροπόδα. 12) Κλειδί, ἀποζέβλι. 13) Γωνία.

ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

Κουβεντοῦλες μὲ τὴ Γιαγιά.

Οἱ Ἀγκινάρες... κυνηγοῦν τὴ Ρηνούλα!

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Ἄχ καὶ νὰ δῆτε τί ἔπαθε ἀπ' τὸ ξερό της κεφάλι, ἡ φουκαριάρα ἡ Ρηνούλα. Εἶναι λίγο κακοκέφαλη—γι' αὐτὸ εἶναι καὶ τσιλιβίθρα — μὰ τέλος πάντων κουτσὰ στραβά, τὸ φαΐ της τὸ τρώει. Μιὰ μέρα ὅμως, δὲν ξέρω πῶς τῆς κατέβηκε, νὰ μὴ θέλῃ νὰ φάῃ τὶς ἀγκινάρες.

—Ἔχουν ἀγκάθια, ἔχουν μαλλιά, ἔχουν φύλλα, φώναζε...

— Βρέ, καλή μου, τὰ βγάλαμε τὰ μαλλιὰ καὶ τ' ἀγκάθια! Δοκίμασε καὶ θὰ δῇς...

Τίποτα ἡ καλή σου ἡ Ρηνούλα.

Θύμωσε ὁ πατέρας της. Γιατὶ τέτοια πράμματα, ὅλα κι' ὅλα, δὲν τὰ σηκώνει ὅποιος δουλεύει καὶ ξέρει μὲ πόσο ἱδρῶτα οἰκονομιέται τὸ φαγητό...

— Δὲ θὰ τῆς δώσετε τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἀγκινάρες, εἶπε ὁ πατέρας...

— Τότε θὰ μείνω νηστικὴ ὡς τὸ βράδυ, φώναξε ἡ Ρηνούλα.

Κι' ἀλήθεια τὸ κράτησε.

Τὸ βράδυ εἴχαμε πιλαφάκι κι' ἡ πεινασμένη στρώθηκε πρώτη καὶ καλύτερη στὸ τραπέζι. Μὰ βρῆκε μπροστά της τὶς ... ἀγκινάρες!..

— Αὐτὲς θὰ φᾶς πρῶτα, δήλωσε ὁ πατέρας. Ὕστερα θὰ σοῦ δώσωμε καὶ πιλάφι.

— Θὰ κοιμηθῶ νηστική, εἶπε καὶ σηκώθηκε πάλι. Ἡ μητέρα ἔκανε νὰ σηκώσῃ τὸ χέρι της, μὰ τὴν κράτησε ὁ πατέρας.

— Χωρὶς νὰ θυμώνῃς καὶ νὰ στενοχωριέσαι, γυναίκα, τῆς εἶπε, αὔριο ποὺ ἡ πεινά της θάχῃ μεγαλώσει, θὰ βάλη γνώση.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ μεσημέρι ποὺ εἴχαμε κεφτεδάκια μὲ τηγανιτὲς πατάτες—ἡ Ρηνούλα τρελλαίνεται γι' αὐτὸ τὸ φαΐ—τόλμησα νὰ παρακαλέσω τὸν πατέρα νὰ τὴ συγχωρέσῃ.

Οἱ ἀγκινάρες — φυλαγμένες ἐπίτηδες στὸ ντουλάπι — ἦταν τώρα κατάμαυρες, στεγνωμένες.

— Δὲν τρώγουνται πιά, μπορεῖ καὶ νὰ ξύνισαν, εἶπα. Ἂς φάῃ τώρα κεφτέδες κι' ἄλλη φορά...

—Ὄχι, δέκα μέρες νὰ μείνῃ νηστικὴ πάλι ἀπὸ τὶς ἀγκινάρες θ' ἀρχίσῃ, εἶπε ὁ νοικοκύρης. Πρέπει νὰ μάθῃ νὰ τρώῃ ὅλα τὰ φαγητὰ καὶ νὰ ξέρῃ πῶς βγαίνουν μὲ κόπο καὶ δὲν τὰ πετᾶμε... Ἂς μείνῃ καὶ σήμερα νηστικὴ κι' αὔριο τὶς τρώει.

Ἡ καλή μας ἡ Ρηνούλα ἔβαλε μιὰ μπουκιὰ στὸ στόμα, μὰ τὸ πεῖσμα τὴν ἔκανε νὰ τὴ φτύσῃ ἀμέσως στὸ τραπεζομάντηλο.

Τότε ὁ πατέρας της ἄλλαξε φύλλο καὶ τῆς τὶς ἔβρεξε κι' ἀπὸ πάνω. Φαίνεται πῶς χόρτασε μὲ τὸ ξύλο γιατὶ πῆγε καὶ κοιμήθηκε μέρα μεσημέρι!

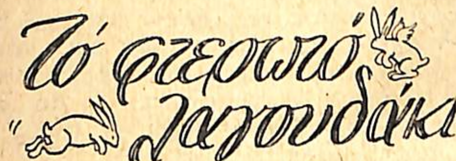
Τὸ βράδυ πιὰ—δυὸ ὁλόκληρες μέρες νηστικὴ—σὰν εἶδε κι' ἀπόειδε πῶς οἱ ἀγκινάρες θὰ τὴν κυνηγοῦσαν... σ' ὅλη της τὴ ζωή, στρογγυλοκάθησε στὸ τραπέζι καὶ τὶς καταβρόχθισε... ξυνισμένες!

Μ' ἀπὸ τότε ἔγινε τὸ καλύτερο φαγητό της. Γιατὶ ὅλα εἶναι συνήθεια, παιδιά μου καὶ μόνο οἱ ἰδιότροποι κι' οἱ γκρινιάρηδες τὸ καταλαβαίνουν κατόπιν ἑορτῆς.

Ἡ γιαγιὰ Καντιανή.

Τὸ Παραμυθάκι μας

Τὸ φτερωτὸ λαγουδάκι

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ἕνας μικρὸς κάτασπρος λαγὸς ζοῦσε σὲ μιὰ ζεστὴ φωλιά, στὴ ρίζα ἑνὸς γέρικου δένδρου. Εἶχε κάθε τι, ποὺ μπορεῖ νὰ χρειασθῇ ἕνας μικρὸς λαγός, μὰ δὲν ἦταν ποτὲ εὐχαριστημένος, γιατὶ κάθε μέρα ἐπιθυμοῦσε καὶ κάτι περισσότερο.

— Γιατὶ νὰ μὴν ἔχω κι' ἐγὼ μιὰ φουντωτὴ οὐρὰ σὰν τοῦ σκίουρου, πόδια σὰν τῆς πάπιας καὶ φτερὰ πουλιοῦ; ἔλεγε.

Κι' ἡ μητέρα του ποὺ τὸν ἄκουγε ὅλο νὰ παραπονιέται, λυπόταν ἀληθινὰ γιὰ τὴν ἀμυαλιὰ τοῦ παιδιοῦ της.

Ὥσπου μιὰ μέρα, ὁ μεγάλος χοῖρος τοῦ δάσους τὸν ἄκουσε νὰ μουρμουρίζῃ: «Ἂς εἶχα, ἂς εἶχα, ἂς εἶχα».

— Γιατὶ δὲν πηγαίνεις στὴ «Λίμνη τῆς Ἐπιθυμίας»; ρώτησε τὸ μικρὸ λαγουδάκι. Μόλις σκύψῃς καὶ δῇς τὸ πρόσωπό σου στὰ νερά της καὶ γυρίσῃς γύρω-γύρω τρεῖς φορές, θὰ γίνῃ ἡ ἐπιθυμία σου.

Τὸ λαγουδάκι χωρὶς ν' ἀκούσῃ τίποτα ἄλλο, χωρὶς νὰ ρωτήσῃ τὴ μητέρα του, πῆρε γρήγορα-γρήγορα τὸ δρόμο τῆς Λίμνης.

Μόλις ἔφτασε ἐκεῖ εἶδε ἕνα ὄμορφο πουλὶ μὲ κόκκινα φτερὰ νὰ πίνῃ ἀπ' τὴ λίμνη νερό.

—Ὤ! Θέλω νάχω κι' ἐγὼ κόκκινα φτερά, εἶπε. Κι' ἔσκυψε ἀμέσως καὶ καθρεφτίστηκε στὴν λίμνη κι' ἔπειτα γύρισε γύρω-γύρω τρεῖς φορές. Ἀμέσως δυὸ ὡραῖα κόκκινα φτερὰ ξεφύτρωσαν στὸ πίσω μέρος τοῦ κεφαλιοῦ του. Γεμάτος περηφάνεια ὁ λαγὸς πῆρε τὸν δρόμο τοῦ γυρισμοῦ.

Μὰ ὥσπου νὰ φτάσῃ στὴ φωλιὰ του εἶχε νυχτώσει κι' ἡ πόρτα ἦταν κλειστή.

Χτύπησε, φώναξε καὶ τέλος τὸν ἄκουσε ἡ μητέρα του κι' ἄνοιξε νὰ δῇ ποιὸς ἦταν.

Μόλις ὅμως τὸν εἶδε, ξανάκλεισε βιαστικὰ τὴν πόρτα. Ἡ καϋμένη δὲν μποροῦσε ποτὲ νὰ φανταστῇ ὅτι αὐτὸ τὸ περίεργο ζῶο μὲ τὰ κόκκινα φτερά, ἦταν ὁ γιός της.

Λυπημένος ὁ μικρὸς λαγὸς πῆγε νὰ βρῇ ἄσυλο στὸ σπιτικὸ ἄλλων ζώων. Ὅλοι ὅμως τὸν ἔδιωχναν τρομαγμένοι γιατὶ δὲν εἶχαν ξαναδῆ ποτὲ τους λαγουδάκι μὲ φτερά.

Τέλος, ἔφτασε καὶ στὴ φωλιὰ τοῦ μεγάλου χοίρου. Ὁ σοφὸς γέρος κατάλαβε μὲ ποιὸν εἶχε νὰ κάνῃ καὶ δέχτηκε νὰ τὸν φιλοξενήσῃ. Τὸν ἔβαλε ὅμως νὰ κοιμηθῇ ἐπάνω σὲ κάτι ξύλα κι' ἔτσι ἔμεινε ἄγρυπνος ὅλη νύχτα χύνοντας πικρὰ δάκρυα.

Ὅταν ξημέρωσε, ὁ γέρο-χοῖρος ἦρθε κοντά του καὶ τὸν ρώτησε;

— Λοιπὸν δὲν σοῦ ἀρέσουν τὰ κόκκινά σου φτερά;

—Ὄχι, ὄχι δὲν μοῦ ἀρέσουν καθόλου.

— Καλά, γιατὶ δὲν τρέχεις τότε στὴν Λίμνη νὰ ζητήσῃς νὰ σοῦ φύγουν;

Ὁ μικρὸς λαγὸς ἔτρεξε ἀμέσως στὴν λίμνη ὅπου ἐπανέλαβε τὰ ἴδια, μὲ τὴ διαφορὰ πῶς τώρα ἐπιθυμοῦσε νὰ τοῦ φύγουν τὰ φτερά. Τότε τὰ φτερὰ χάθηκαν κι' ἥσυχος ὁ μικρὸς ἀνόητος ξαναγύρισε στὴν φωλιά του. Ἡ μητέρα του τὸν γνώρισε ἀμέσως καὶ τὸν δέχτηκε μὲ φιλιά.

Ἀπὸ τότε ὁ μικρὸς λαγὸς κατάλαβε πῶς ἔπρεπε νὰ μὴν ἐπιθυμῇ πράγματα ποὺ δὲν τοῦ ταιριάζουν.

Ἡ Ἀνέμη

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

— Καϋμένη Νίκη, δὲ σ' ἔφτανε ἕνα κερί; Γιατὶ ἄναψες δύο;

— Μὰ ἕνα εἶναι μαμά. Καὶ τὸ ἔκοψα στὰ δύο!

★

— Γιατὶ γράφεις τὰ μάτια μὲ δυὸ τ, Κωστάκη;

— Μὰ πῶς νὰ τὰ γράψω ἀφοῦ ἔχουμε δυὸ μάτια;

★

Ὁ Μπαμπᾶς: Δὲν σοῦ εἶπα Σπυράκη, νὰ μὲ ξυπνήσῃς στὶς 6. Γιατὶ δὲν μὲ ξύπνησες;

Σπυράκης: Δὲν ἐτόλμησα, γιατὶ κοιμώσαστε!

★

Πότης: Ἔχεις στὴ συλλογή σου Δανικὰ γραμματόσημα;

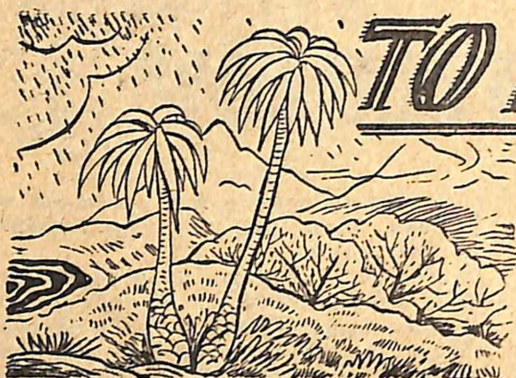
Νιόνιος: Δανεικά; Τί λὲς καλέ. Τὰ ἔχω ὅλα ἀγορασμένα.

★

Ἡ Μαμά: Γιατὶ δὲν ἀγόρασες τὰ παξιμάδια ποὺ σοῦ εἶπα;

Ὁ Τώνης: Ἦταν, μαμά μου, ὅλα ξερά!

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ

Περίληψη τῶν προηγουμένων

Τὴν ἐποχὴ τοῦ πολέμου μεταξὺ Βορείων καὶ Νοτίων Ἀμερικανῶν, πέντε Βορειοαμερικανοί, αἰχμάλωτοι τῶν Νοτίων, κατορθώνουν νὰ δραπετεύσουν μὲ ἀερόστατο. Ἡ θύελλα τοὺς ἀναγκάζει να ρίξουν στὴ θάλασσα ὅ,τι ἔχουν πάρει μαζί τους - ὅπλα καὶ ἐργαλεῖα, κι' ὅταν πέφτουν ναυαγοὶ σ' ἕνα ἔρημο νησί, ἀνακαλύπτουν πὼς τὸν ἀρχηγό τους, Κύρο Σμίθ, τὸν ἔχει πάρει τὸ κῦμα. Ὅσοι ποὺ μένουν, ὁ δημοσιογράφος Γεδεὼν Σπίλετ, ὁ ναυτικὸς Πένκροφ, ὁ νέγρος Νὰβ κι' ὁ μικρὸς Ἕρμπερτ, βρίσκουν ὕστερ' ἀπὸ μέρες τὸ μηχανικὸ ἀναίσθητο σ' ἕνα σπήλαιο. Ποιὸς τὸν ἔχει σώσει; Καὶ ποιὸς ὁδήγησε τὸ σκύλο του, τὸν Τόπ, ὡς τὸ πρόχειρο κατάλυμα τῶν ἄλλων ναυαγῶν; Εἶναι τὸ πρῶτο μυστήριο, σ' αὐτὸ τὸ «νησὶ τοῦ μυστηρίου». Οἱ πέντε ναυαγοὶ ὡστόσο ἄνδρες ἔξυπνοι καὶ δραστήριοι - τὸ παίρνουν γρήγορα ἀπόφαση να περάσουν ὅλη τὴ ζωή τους σ' αὐτὸ τὸ ἐρημονήσι. Τὸ ἐξερευνοῦν, δίνουν ὄνομα στὰ ποτάμια, στὶς λίμνες καὶ στὰ βουνά του κι' ὕστερα μὲ τὶς ὁδηγίες τοῦ Κύρου Σμίθ, ἀνάβουν φωτιά, φτιάχνουν ἕνα φοῦρνο ψήνουν τὰ πρῶτα πήλινα σκεύη τους, λυώνουν μέταλλο, φτιάχνουν σιδερένια ἐργαλεῖα, τόξα, βέλη, κ.λ.π. Ὅπως ὅμως πλησιάζει ὁ χειμῶνας, πρέπει νὰ σκεφτοῦν καὶ γιὰ πιὸ μόνιμη κατοικία ἀπὸ τὶς τρῦπες τῶν βράχων ὅπου ἔχουν κατασκηνώσει πρόχειρα.

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

Σ' ἕνα πρόχειρο φορεῖο, οἱ ἄποικοι φόρτωσαν τὸ φυσερό τους, καὶ ὅσες προμήθειες μποροῦσαν.

Καὶ στὶς 20 τοῦ μηνὸς, πρωΐ-πρωΐ, ξεκίνησαν.

Ἡ μεταλλουργικὴ περίοδος εἶχε ἀρχίσει!

Διέσχισαν τὸ δάσος τοῦ Ζακαμὰρ ἀπ' τὸ Πανόραμα ὥς τοὺς πρόποδες σχεδὸν τοῦ ὄρους Φραγκλίνου.

Τὰ δέντρα ἦταν ψηλὰ καὶ ὡραιότατα. Πρὸς μεγάλη τους χαρὰ ἀνακάλυψαν μέσα σὲ πολλὰ ἄλλα καὶ μερικὰ ἀπ' τὰ δέντρα ποὺ λέγονται «δράκαινες» ἤ «δρακόντεια δέντρα» καὶ ποὺ τὸ ὕψος τους φτάνει στὰ εἰκοσιδύο μέτρα. Οἱ ρίζες αὐτῶν τῶν δέντρων ὅταν ψηθοῦν εἶναι νόστιμες καὶ θρεπτικὲς σὰν τὶς πατάτες. Κι' ἂν τὶς ἀφήσῃς νὰ πάθουν κάποια ζύμωση, γίνεται ἀπ' αὐτὲς ἕνα ποτὸ γευστικὸ σὰν τὴ μπύρα.

— Αὐτὸ εἶναι νᾶσαι σοφός, ἔλεγε ὁ Πένκροφ ποὺ καμάρωνε γιὰ τὶς γνώσεις τοῦ «γιοῦ» του, (ἔτσι ἔλεγε τὸν Ἕρμπερτ). Ἐγὼ ἂν ἔβλεπα αὐτὸ τὸ δέντρο καὶ μὲ ρωτοῦσαν τί εἶναι, θὰ τοὺς ἔλεγα: «Δέντρο. Δέντρο σὰν τ' ἄλλα». Κι' ἂν μὲ ρωτοῦσαν σὲ τί θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι χρήσιμο, θάλεγα: «Μὰ γιὰ ξύλα, γιὰ τὴ φωτιά»... Ἐγὼ ὅμως εἶμαι «ξύλο ἀπελέκητο» κύριε Σμίθ. Ὅταν ἡ μακαρίτισσα ἡ μάνα μου ἤθελε νὰ τελειώσω τὸ σχολεῖο, ἐγὼ βιαζόμουν νὰ μπαρκάρω μοῦτσος, λὲς κι' ἡ θάλασσα θὰ ξεραινόταν καὶ δὲν θὰ πρόφταινα νὰ μπῶ σὲ πλεούμενο!

— Ἔγινες ἕνας πρώτης τάξεως ναυτικὸς, τοῦ εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Μὴ ξεχνᾶς ἀγαπητέ μου Πένκροφ, πὼς τὸ σπουδαῖο εἶναι νὰ εἶναι κανεὶς τέλειος στὴ δουλειά του, ὁποια κι' ἂν εἶναι αὐτὴ ἡ δουλειά. Δὲν εἶναι ἀπαραίτητο νὰ εἶναι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι «σοφοὶ» ὅπως λές!

Μιὰ μέρα ὁλόκληρη ἔκαναν οἱ ἄποικοι γιὰ νὰ διασχίσουν τὸ δάσος. Ὁ Τὸπ πήγαινε μπροστὰ, κι' ὁ Ἕρμπερτ μὲ τὸ δημοσιογράφο ἀκολουθοῦσαν μὲ τὰ τόξα τους.

Ἔτσι ὡς τὸ βράδυ σκότωσαν δυὸ καγκουρὼ καθὼς κι' ἕνα παράξενο ζῶο ποὺ ἔμοιαζε σὰν σκαντζόχοιρος, σὰν μυρμηγκοφάγος, καὶ σάν... πουλὶ, γιατὶ εἶχε ἕνα μακρὺ καὶ πλατὺ ράμφος σὰν χήνα. Τὸ ζῶο αὐτὸ ἦταν ὁ «ἀκανθεχῖνος ὁ αὐστραλιανός». Ζῆ τρώγοντας ἔντομα, καὶ τὸ κρέας του εἶναι νόστιμο σὰ μοσχαράκι τοῦ γάλακτος.

— Μπράβο του ποὺ τρώγεται, καὶ μπράβο σας ποὺ τὸ ξέρετε, εἶπε ὁ Πένκροφ.

—Καὶ μπράβο σου προκαταβολικὰ ποὺ θὰ τὸν μαγειρέψῃς, συμπλήρωσε ὁ δημοσιογράφος.

Στὸ πέρασμά τους εἶδαν καὶ μερικὰ ἀγριογούρουνα, ποὺ τοὺς κοίταζαν ἥσυχα, χωρὶς νὰ φοβοῦνται. Θηρίο ὅμως, δὲν εἶδαν κανένα.

Ὡστόσο ὁ Γεδεὼν Σπίλετ εἶδε ἐπάνω σ' ἕνα δέντρο ἕνα ζῶο ποὺ τὸ πῆρε γιὰ ἀρκούδα. Ἔβγαλε τὸ καρνέ του καὶ κατὰ τὴ συνήθειά του ἄρχισε νὰ τὸ ζωγραφίζῃ. Εὐτυχῶς γιὰ τὸν δημοσιογράφο, δὲν ἦταν κανένα ἀπ' τὰ ἐπικίνδυνα «πελματοβάμονα» (ὅπως λένε τὶς ἀρκοῦδες) ποὺ δὲν τόχουν τίποτα νὰ ριχτοῦν στὸν ἄνθρωπο καὶ νὰ τὸν σκίσουν. Ἦταν ὅπως τοῦ ἐξήγησε ἀργότερα ὁ Ἕρμπερτ, μιὰ εἰρηνικὴ «κοάλα» ποὺ ἔχει στὴ ζωολογία τὸ παρατσούκλι «τεμπέλα» γιατὶ... βαριέται ποὺ ζῆ! Μοιάζει πολὺ μὲ ἀρκούδα, εἶναι μεγάλη σὰν τσοπανόσκυλος, κι' ἔχει κάτι μεγάλα καὶ γαμψὰ νύχια σὰν ἁρπάγες ποὺ τὴ βοηθοῦν ν' ἀνεβαίνῃ στὰ δέντρα καὶ νά... βόσκη τὰ φύλλα τους (γιατὶ μ' αὐτὰ τρέφεται). Τὰ μασσάει ὅμως μὲ τὸ πάσο της, γιατὶ εἶναι καθὼς εἴπαμε πολὺ τεμπέλα!

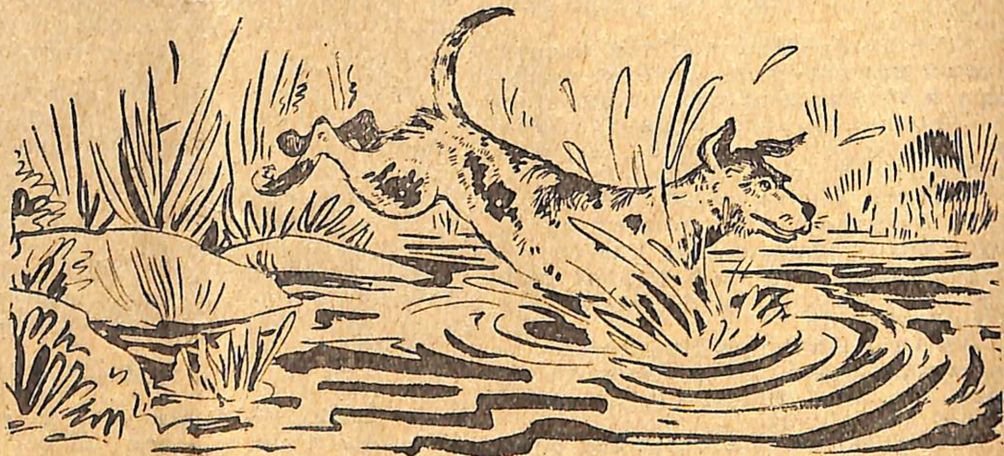
Ὁ Γεδεὼν Σπίλετ ἔσβησε ἥσυχα τὴ λέξη «ἀρκούδα» ποὺ εἶχε γράψει κάτω ἀπ' τὸ σχέδιό του, κι' ἔγραψε τὶς λέξεις «κοάλα ἢ ἀρχιτεμπέλα».

— Τί ἄνθρωπος! ἔλεγε ὁ Πένκροφ. Καὶ στὰ θηρία νὰ τὸν ἔρριχναν ὅπως τοὺς πρώτους χριστιανούς, αὐτὸς θὰ ἔβγαζε ἥσυχα τό... καρνέ του, καὶ θὰ τὰ σχεδίαζε... Καὶ τί δὲν ἔχει μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ καρνέ! Ἐκεῖ βρίσκονται οἱ νόμοι καὶ οἱ προφῆτες... Τί σοῦ εἶναι τέλος πάντων αὐτοὶ οἱ δημοσιογράφοι!

Κατὰ τὸ σούρουπο ἔφτασαν στὸ ξέφωτο ὅπου ὁ Κύρος Σμὶθ εἶχε ἀνακαλύψει τὸ μετάλλευμα.

Σὲ μιὰ ὥρα, κατάφεραν κι' ἔφτιασαν μιὰ πρόχειρη καλύβα μὲ κλαριὰ καὶ μὲ φύλλα γιὰ νὰ περάσουν τὴ νύχτα ποὺ ἦταν μᾶλλον ψυχρή.

Λίγο πιὸ πέρα, κυλοῦσε ὁ Κοκκινο-

Ὁ Τόπ, χωρὶς νὰ δίνη σημασία στὶς φωνὲς τοῦ κυρίου του, ἔπεσε στὸ νερὸ τῆς λίμνης...

πόταμος, κι' ἔτσι τὸ νερὸ δὲν τοὺς ἔλειπε.

Ἄναψαν μιὰ καλὴ φωτιά, ὁ «ἀκανθεχῖνος» γδάρθηκε καὶ περάστηκε στὴ σούβλα, καὶ καθὼς ἀργοψηνόταν στὴ θρακιὰ μὲ ὅλους τοὺς κανόνες τῆς τέχνης, οἱ ἄποικοι ξαπλωμένοι κουβέντιαζαν ἥσυχα.

Ἔνοιωθαν τὴ γαλήνη τῶν ἀνθρώπων ποὺ ξεκουράζονταν ὕστερα ἀπ' τὴ δουλειά.

Ἡ τύχη τοὺς εἶχε ρίξει σὲ μιὰ φιλόξενη γῆ. Στὸ χέρι τους ἦταν νὰ δείξουν πὼς καὶ στὴν πιὸ ἄγρια χώρα, οἱ ἄνθρωποι μποροῦν νὰ διατηρήσουν ὅλο τους τὸν πολιτισμό.

Κι' ὕστερα ἀπ' τὸ δεῖπνο τους, κοιμήθηκαν ἀμέσως, ἐνῶ τοὺς νανούριζε τὸ θρόϊσμα τῶν δένδρων...

Ξύπνησαν τὴν ἄλλη μέρα τὰ χαράματα.

Ὁ Κύρος Σμὶθ κι' ὁ Ἔρμπερτ, ξεκίνησαν ἀμέσως ν' ἀνακαλύψουν τὸ μετάλλευμα. Δὲν ἄργησαν νὰ τὸ βροῦν, στὶς ὄχθες τοῦ Κοκκινοπόταμου. Λίγο πιὸ πέρα, ἦταν ἕνα στρῶμα ἀπὸ ἄφθονο πετροκάρβουνο.

Κι' οἱ ἄποικοι τότε, πῆραν μεγάλες μυτερὲς πέτρες ἀπὸ γρανίτη, κι' ἄρχισαν νὰ βγάζουν κομμάτια-κομμάτια τὸ μετάλλευμα καὶ τὸ πετροκάρβουνο. Τὰ καθάρισαν ὅσο μποροῦσαν ἀπὸ τὶς πέτρες καὶ τὰ χώματα, κι' ἔφτιασαν σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες τοῦ Κύρου Σμὶθ ἕναν μεγάλο κύβο. Ἔβαζαν ἕνα στρῶμα πετροκάρβουνο κι' ὕστερα ἕνα στρῶμα μετάλλευμα. Ἔπειτα πάλι πετροκάρβουνο καὶ πάλι μετάλλευμα, ὥς ποὺ ὁ κύβος ἔγινε ψηλὸς πολύ.

Ἔστησαν ἔπειτα τὸ φυσερό, ἄναψαν τὸ πετροκάρβουνο καὶ ἡ δύσκολη δουλειὰ τοῦ μεταλλουργοῦ ἄρχισε μὲ τοὺς καλύτερους οἰωνούς.

Γιατὶ ἦταν πολὺ δύσκολη δουλειά, καὶ κράτησε ἀρκετὲς μέρες. Μόνο μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Κύρου Σμὶθ κατάφεραν νὰ τὴν φέρουν εἰς πέρας.

Ὅταν κάηκε ὅλο τὸ πετροκάρβουνο, στὸ καμίνι ἔμεινε ἕνας ὄγκος σὰν τεράστιο σφουγγάρι: Ἦταν σίδερο καθαρό!

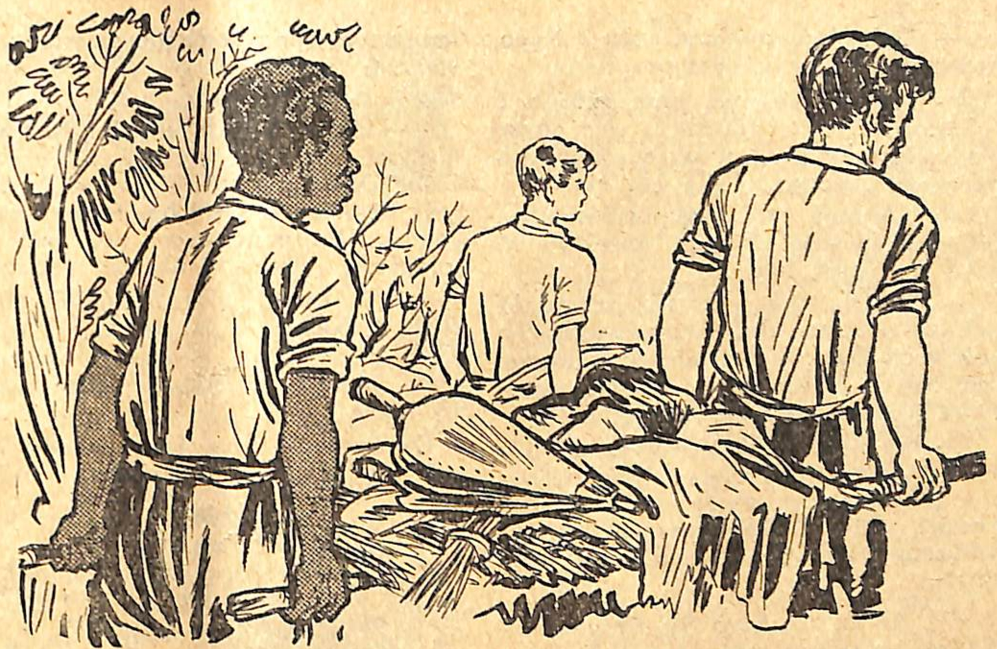
Ἔφτιασαν τότε ἀπὸ γρανίτη ἕνα γερὸ ἀμόνι, καὶ μὲ γρανίτη πάλι, ἔφτιασαν τὸ πρῶτο τους σφυρί, ἀφοῦ πυράκτωσαν καλὰ ἕνα κομμάτι σίδερο.

Ὅταν πέρασαν τὸ ξύλινο χέρι στὸ πρῶτο ἐκεῖνο πρωτόγονο σφυρί, ἔσφιξαν ὁ ἕνας τὸ χέρι τοῦ ἄλλου, βαθειὰ συγκινημένοι. Δὲν ἦταν λίγο αὐτὸ ποὺ εἶχαν ἐπιτύχει!

Μὲ πολλὲς προσπάθειες, ἔφτιασαν καὶ τὸ πρῶτο τους σιδερένιο ἀμόνι.

Δὲν ἦταν πιὰ μεταλλουργοί. Ἦταν σιδεράδες. Καὶ σ' αὐτὴ τὴν τέχνη ἦταν μάστορας ὁ Κύρος Σμὶθ ὅπως κι' ὁ Νὰβ, ποὺ εἶχε δουλέψει σιδερὰς πρὶν τὸν πάρη κοντά του ὁ μηχανικός.

Ὅμως δὲν τοὺς χρειαζόνταν σίδερο ποὺ σπάει εὔκολα, ἀλλὰ ἀτσάλι. Καὶ

Σ' ἕνα πρόχειρο φορεῖο φόρτωσαν τὸ φυσερὸ καὶ τὶς προμήθειές τους...

τὸ ἀτσάλι γίνεται ἂν κάψης σίδερο μὲ καρβουνόσκονη μέσα σ' ἕνα εἰδικὸ χωνευτήριο πέτρινο, κι' ἔπειτα τὸ σβήσης σὲ νερό.

Ἔκαναν κι' αὐτὴ τὴ δουλειά, καὶ στὶς 26 Ἀπριλίου, εἶχαν στὴ διάθεσή τους ὅσο ἀτσάλι ἤθελαν. Τὸ ἀτσάλι δουλεύεται εὔκολα, εἴτε πυρακτωμένο εἴτε κρύο. Κι' ἔτσι τὶς 27 Ἀπριλίου, ἄρχισαν νὰ φτιάνουν τὰ πρῶτα τους ἐργαλεῖα. Αὐτὸ ἦταν παιχνίδι γιὰ τὸ Νὰβ καὶ τὸ μηχανικό, ποὺ ὅπως εἴπαμε, ἤξεραν τὴν τέχνη. Μὰ ὁ Πένκροφ δὲν ἄργησε νὰ γίνη κι' αὐτὸς τέλειος σιδεράς. Κι' ὅπως οἱ ἄλλοι βοηθοῦσαν μὲ ἐξυπνάδα καὶ μὲ προθυμία, μέσα σὲ λίγες μέρες ἔφτιασαν τσεκούρια, ἀξίνες, τσάπες, σκεπάρνια, σφυριά, καρφιά, τανάλιες, μαχαίρια, καθὼς καὶ λεπτὲς ταινίες ποὺ θὰ τὶς ἔκοβαν καὶ θὰ τὶς τρόχιζαν γιὰ νὰ φτιάσουν πριόνια. Τὸ κάθε νέο ἐργαλεῖο τοὺς βοηθοῦσε νὰ φτιάσουν μὲ εὐκολία τὰ κατοπινά. Κι' ἔτσι κατὰ τὶς 10 Μαΐου, εἶχαν στὴ διάθεσή τους ὅσα γεωργικὰ ἐργαλεῖα κι' ἐργαλεῖα μαραγγοῦ μποροῦσαν νὰ ἔχουν ἀνάγκη. Καθὼς καὶ μαχαιροπήρουνα, μαχαίρια τῆς κουζίνας, καὶ κυνηγετικά.

Δὲν εἶχαν παρὰ νὰ γυρίσουν στὶς Καμινάδες, γιὰ νὰ σκεφτοῦν γιὰ τὴν καινούργια τους ἐγκατάσταση.

Γιατὶ πλησίαζε ὁ χειμώνας κι' ἔπρεπε νὰ δοῦν τί θὰ κάνουν γιὰ κατοικία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16ο

ΜΙΑ ΤΡΑΓΙΚΗ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ

Ἦταν πιὰ τὸ τέλος Μαΐου, ποὺ ἀντιστοιχεῖ μὲ τὸν δικό μας Νοέμβριο. Σ' ἐκεῖνο τὸ ἔρημο νησὶ ποὺ βρισκόταν ξεμοναχιασμένο μέσα στὸν Εἰρηνικὸ Ὠκεανό, ὁ χειμώνας θὰ ἦταν ἐξαιρετικὰ βαρύς, μὲ παγωνιές, χιόνια, ἄνεμο καὶ κυρίως ἀτελείωτες βροχές.

— Νομίζω, εἶπε ὁ Πένκροφ πὼς δὲν θὰ τὴ γλυτώσωμε... Θ' ἀναγκαστοῦμε νὰ χτίσουμε σπίτι. Ἐκτὸς ἂν ἀποφασίσουμε νὰ διορθώσωμε τὶς Καμινάδες...

Ὁ ναυτικὸς εἶχε ἀνακαλύψει τὴν πρώτη τους ἐκείνη κατοικία καὶ λιγάκι τοῦ κακοφαινόταν ποὺ δὲν ἦταν καὶ τόσο τῆς προκοπῆς.

— Ἡ γνώμη μου εἶναι πὼς δὲ γίνεται τίποτα, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Ἐκτὸς ποὺ τὶς Καμινάδες τὶς πιάνει ὁ καιρὸς κι' ὅταν φουσκώνη λίγο ἡ θάλασσα πλημμυρίζουν, πρέπει νὰ φροντίσουμε νὰ βροῦμε σπίτι ποὺ νὰ μᾶς φυλάη ἀπὸ τὰ θηρία καὶ πιθανὸν κι' ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους!

—Μὰ τὸ νησὶ εἶναι ἀκατοίκητο, εἶπε ὁ Ἔρμπερτ.

— Μὴ ξεχνᾶτε φίλοι μου, εἶπε ὁ μηχανικός, πὼς οἱ Μαλαῖοι πειρατὲς εἶναι περίφημοι ναυτικοί! Κι' ἡ Μαλαῖοι πιάνουν μὲ τὰ καράβια τους σὲ ὅλα τὰ ἔρημα νησιὰ τοῦ Εἰρηνικοῦ, ὅταν θέλουν νὰ κρυφτοῦν. Πῶς θὰ τοὺς ἀντιμετωπίσουμε ἔτσι ἄοπλοι ποὺ εἴμαστε; Καλύτερα νὰ μὴν εἴμαστε ἐγκαταστημένοι στὴν παραλία!

— Δὲν θὰ ἦταν φρόνιμο πρὶν ἀρχίσουμε νὰ χτίζουμε τὸ σπίτι μας, νὰ ἐξερευνήσουμε καὶ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ νησιοῦ, πίσω ἀπὸ τὸ ὄρος Φραγκλίνου, εἶπε ὁ Γεδεὼν Σπίλετ. Μπορεῖ νὰ βροῦμε ἐκεῖ καμμιὰ σπηλιά, ἢ τίποτ' ἄλλο...

— Δὲ συμφωνῶ Γεδεών, εἶπε ὁ Κ. Σμίθ. Δὲ λέω πὼς δὲν πρέπει νὰ ἐξερευνήσουμε κι' ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ νησιοῦ... Ὄχι ὅμως γιὰ νὰ βροῦμε κατοικία. Τὸ σπίτι μας πρέπει νὰ βρίσκεται κοντὰ σὲ πόσιμο νερό, κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ δὲν εἴδαμε οὔτε ποτάμι οὔτε λίμνη. Γι' αὐτό, ἀναγκαστικὰ θὰ κατοικήσουμε στὶς ὄχθες τῆς λίμνης Γκράντ, ἢ τοῦ ποταμοῦ τῆς Εὐχαριστίας!

— Όλα τὰ συλλογίζεσαι Κύρο, ἔκανε ὁ Σπίλετ μὲ θαυμασμό.

— Λοιπὸν ἀρχηγέ, εἶπε εὔθυμα ὁ Πένκροφ, ὅταν κρίνετε τοῦ λόγου σας, εἴμαστε ἕτοιμοι νὰ γίνουμε χτίστες καὶ μαραγκοί! Τί λὲς Νάβ;

— Ἀκόμη καὶ... χοροδιδάσκαλοι, ἔκανε ὁ ἀγαθὸς νέγρος. Ἀρκεῖ νὰ τὸ θέλη ὁ κύριός μου!

— Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν προθυμία σας φίλοι μου, εἶπε ὁ μηχανικός. Τὸ καλύτερο ὅμως θὰ ἦταν νὰ βρίσκαμε ἕνα σπίτι ἕτοιμο, ποὺ νὰ εἶχε φροντίσει ἡ φύση νὰ μᾶς τὸ ἑτοιμάση...

— Νὰ ἦταν κανένα ἄνοιγμα σ' αὐτὸ τὸ γρανίτινο τοῖχος, ποὺ ὑψώνεται μονοκόμματο ἐπάνω ἀπ' τὴ θάλασσα, εἶπε ὁ Ἔρμπερτ. Θὰ τὸ μεγαλώναμε καὶ θὰ κατοικούσαμε σ' αὐτό...

— Ἀλήθεια! Αὐτὸ θὰ ἦταν τὸ ἰδανικὸ σπίτι γιὰ μᾶς, εἶπε ὁ Σπίλετ.

Τοῦ κάκου ὅμως ἔψαξαν ξανά, προσεχτικά. Τὸ γρανίτινο ἐκεῖνο κάστρο, δὲν εἶχε κανένα ἄνοιγμα. Ἀκόμη καὶ τὰ ἀγριοπερίστερα ποὺ εἶχαν τὶς φωλιές τους στὸ βράχο, τὶς εἶχαν χτίσει σὲ προεξοχές, κι' ὄχι σὲ βαθουλώματα.

Ὁ γρανίτινος ἐκεῖνος ὄγκος, συνεχιζόταν πρὸς τὸ ἐσωτερικό, σχεδὸν ὡς τὴ λίμνη Γκράντ. Ὅπως ὅμως ἡ λίμνη ἦταν κάπου διακόσια μέτρα πιὸ ψηλὰ ἀπ' τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας, ὁ βράχος δὲ σχημάτιζε ψήλωμα, ἀλλὰ ἔσβυνε σιγὰ-σιγά, σκεπασμένος ἀπὸ χώματα, ἄμμο καὶ χαμόδεντρα...

— Θὰ ἤθελα πάρα πολὺ νὰ ξέρω ποῦ χύνονται τὰ περισσευούμενα νερὰ τῆς λίμνης Γκράντ, εἶπε ὁ μηχανικὸς συλλογισμένος. Ὁ Κοκκινοπόταμος τὴν τροφοδοτεῖ καθημερινὰ μὲ ἑκατοντάδες τόννους νεροῦ. Ἂν δὲν ὑπῆρχε ἄνοιγμα, ἡ λίμνη θὰ πλημμύριζε.

— Καὶ τί θὰ μᾶς χρειαστῆ νὰ τὸ βροῦμε; ρώτησε ὁ ναυτικός.

— Θὰ μπορούσαμε, ἂν τὸ ἄνοιγμα βρίσκεται στὰ πλάγια τῆς λίμνης, νὰ τὸ ἀδειάσουμε ἀπὸ τὸ νερό, καὶ νὰ τὸ χρησιμοποιήσουμε!

— Πῶς ; ἔκανε κατάπληκτος ὁ Πένκροφ.

— Μὰ ναί, φίλε μου, τοῦ εἶπε ὁ Κῦρος Σμίθ. Ἡ ὄχθη τῆς λίμνης ποὺ βλέπετε πρὸς τὴ θάλασσα, εἶναι ἀπὸ γρανίτη. Ἕνα μέρος της συνορεύει μὲ τὸ γρανίτινο ὄγκο ποὺ τελειώνει στὴν παραλία, καὶ ἐν' ἄλλο, τὸ πιὸ χαμηλό, κλείνεται ἀπὸ ἕνα χαμηλὸ γρανίτινο τοῖχος. Ἂν ἀνακαλύψουμε πὼς τὸ ἄνοιγμα βρίσκεται ἐκεῖ ποὺ ἐλπίζω πὼς εἶναι, δὲν ἔχουμε παρὰ ν' ἀνατινάξουμε τὴ χαμηλὴ ὄχθη. Τὰ νερὰ θὰ βροῦν διέξοδο ἀπὸ ἐκεῖ καὶ θὰ χυθοῦν στὴ θάλασσα, ἡ ἐπιφάνεια τῆς λίμνης θὰ κατεβῆ κάπου δεκαπέντε μέτρα, κι' ἐμεῖς θὰ μπορέσουμε νὰ χρησιμοποιήσουμε τὴν καινούργια πτώση τοῦ νεροῦ, γιὰ κινητήριο δύναμη!

— Εἶστε ὁ πιὸ μεγάλος μηχανικὸς τοῦ κόσμου! Εἶστε ὁ πιὸ σπουδαῖος ἄνθρωπος ποὺ ἔζησε ποτέ, φώναξε ἔξαλλος ὁ Πένκροφ. Πάρε παράδειγμα Ἔρμπερτ ἀγόρι μου, γιὰ νὰ μπορέσης μιὰ μέρα νὰ τοῦ μοιάσης!

— Ἀγαπητέ μου Πένκροφ, αὐτὴ εἶναι ἡ δουλειά μου, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Πρὶν ὅμως κάνουμε αὐτὰ ποὺ εἶπα, πρέπει νὰ ἐξερευνήσουμε καλὰ τὴ λίμνη!

Οἱ ἄποικοι, ὅταν ἔφτασαν στὴ λίμνη ἄρχισαν νὰ πετάνε μέσα ξύλα

Στὸ δένδρο ἦταν ἕνα ζῶο ποὺ ἔμοιαζε μὲ ἀρκούδα.

καὶ καλάμια, γιὰ νὰ δοῦν κατὰ ποῦ θὰ πήγαινε τὸ ρεῦμα ποὺ ἦταν φυσικὸ νὰ σχηματίζεται ἐκεῖ ποὺ ἔβρισκε ἄνοιγμα γιὰ νὰ φύγη τὸ περισσευούμενο νερό.

Ἡ λίμνη ἦταν μεγάλη, καὶ ἡ δουλειὰ αὐτὴ θὰ τοὺς ἔπιανε πολλὲς μέρες, ἀλλὰ οἱ ἄποικοι ἦταν ἀποφασισμένοι νὰ βροῦν τὴν ἄκρη.

Ξαφνικά, ὁ Τὸπ ποὺ ὡς ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἔπαιζε κυνηγώντας ζουζούνια στὴν ὄχθη, ἄρχισε νὰ δείχνη φανερὰ δείγματα ἀνησυχίας. Πηγαινόρχονταν στὴν ὄχθη γαβγίζοντας τὸ νερό, ἕτοιμος νὰ ριχθῆ στὴ λίμνη. Θαρρεῖς πὼς κάτι εἶχε μυριστῆ, κάτι ποὺ οἱ ἄλλοι δὲ μποροῦσαν νὰ τὸ δοῦν καὶ ποὺ κρυβόταν στὰ νερὰ τῆς λίμνης.

Τὰ γαβγίσματα τοῦ Τὸπ γίνονταν ὅσο πήγαινε καὶ πιὸ μανιασμένα, τόσο, ποὺ οἱ ἄποικοι μαζεύτηκαν γύρω του, καὶ περίμεναν νὰ δοῦν τί θὰ ξεπροβάλη ἐπιτέλους, στὴν ἐπιφάνεια.

— Τί εἶναι Τόπ; ἔκανε ὁ Κύρος Σμίθ. Τί ἔπαθες;

Μὰ τὸ σκυλὶ ἀφοῦ γάβγισε μὲ μανία κάμποσο, πῆρε τὴν ἀπόφαση κι' ἔπεσε στὴ λίμνη.

— Ἐδῶ Τόπ! Ἐδῶ! φώναξε ὁ κ. Σμὶθ ποὺ φοβόταν μήπως ὁ σκύλος του πάθει τίποτα.

— Τί λέτε νὰ ἦταν; εἶπε ὁ Πένκροφ.

— Κάποιο ἀμφίβιο θὰ ἦταν, ποὺ τὸ μυρίστηκε ὁ Τόπ, ἔκανε ὁ Ἔρμπερτ.

— Ἴσως κανένας ἀλιγκάτορας, εἶπε ὁ Νάβ.

— Ὄχι. Σίγουρα ὄχι, εἶπε ὁ κ. Σμίθ.

Ὡστόσο ὁ Τὸπ ὑπακούοντας τὸν κύριό του, ξαναγύρισε στὴν ὄχθη. Ἀλλὰ δὲν ἡσύχασε... Γρύλιζε μουγκὰ καὶ ἔδειχνε τὰ δόντια του στὴ λίμνη...

— Μυστήριο! εἶπε ὁ Γεδεὼν Σπίλετ.

Δὲν πρόφτασε νὰ πῆ πιὸ πολλά. Ὁ σκύλος ξαναπήδησε στὴ λίμνη καὶ δὲν ἄκουγε τὶς φωνὲς τοῦ κυρίου του ποὺ τὸν καλοῦσε νὰ γυρίση.

Θὰ εἶχε προχωρήσει ὡς δέκα μέτρα, ὅταν ἀπὸ τὰ ἥσυχα νερά, ξεπρόβαλε ξαφνικὰ ἕνα τεράστιο κεφάλι μὲ ὁλοστρόγγυλα ματάκια καὶ πλακουτσὸ ρύγχος, μὲ μεγάλες τρίχες σὰν μουστάκια... Ἔμοιαζε λιγάκι μὲ γιγάντια φώκια.

— Ἕνας λαμαντίνος, φώναξε ὁ Ἔρμπερτ ποὺ νόμισε πὼς ἀναγνώρισε τὸν «Πλατύρρυγχο Σειρήνα», ὅπως εἶναι τὸ ἐπιστημονικὸ ὄνομα αὐτοῦ τοῦ κήτους ποὺ ἔχει μῆκος κάπου τρία μέτρα.

— Ὄχι, δὲν εἶναι λαμαντίνος, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Εἶναι μιὰ «ἀλικόρη ντυζὸν», μιὰ «θαλασσινὴ ἀγελάδα».

— Οἱ Μαλαῖοι τὴ λένε «Καμηλοφοράδα», εἶπε ὁ Σπίλετ. Καὶ εἶναι κῆτος ἐπικίνδυνο!

Τὸ τεράστιο τέρας, ρίχτηκε στὸ σκύλο ποὺ ἄδικα ἀγωνιζόταν νὰ κολυμπήση πίσω, στὴ στεριά. Ὁ κύριός του δὲ μποροῦσε νὰ κάνη τίποτα γιὰ νὰ τὸν σώση καὶ πρὶν ὁ Σπίλετ καὶ οἱ ἄλλοι προφτάσουν νὰ σηκώσουν τὰ τόξα τους, ὁ Τόπ, ποὺ τὸν εἶχε ἀρπάξει τὸ τέρας, ἐξαφανίστηκε κάτω ἀπ' τὸ νερό...

Ὁ Νὰβ μὲ τὴ σιδερένια ἀξίνα ποὺ κρατοῦσε, ἑτοιμάστηκε νὰ πέση στὴ λίμνη, μὰ ὁ κύριός του τὸν κράτησε.

— Ὄχι, Νάβ, εἶναι πιὰ περιττό, τοῦ εἶπε.

Ὡστόσο ὁ ἀγώνας συνεχιζόταν μέσα στὰ βάθη τῆς λίμνης. Ἀγώνας ἀκατανόητος κι' ἀνεξήγητος, γιατὶ ὁ σκύλος θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχη πνιγῆ.

(Ἀκολουθεῖ)

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Τὸ νησάκι μὲ τὶς Νεράϊδες

Τὴν παραμονὴ τῆς πρωτομαγιᾶς ποὺ μᾶς πέρασε, εἴχαμε μιὰ εὐχάριστη ἔκπληξη μὲ τὸ Φάνη. Καθὼς μπαίναμε στὸ Ναύπλιο, καὶ λέγαμε νὰ ρωτήσουμε γιὰ ξενοδοχεῖο, εἴδαμε ἕνα αὐτοκίνητο ποὺ μᾶς ἔκοβε τὸ δρόμο, κορνάροντας δυνατά.

Κάναμε ἕνα βῆμα πίσω καὶ φωνάξαμε κι' οἱ δυὸ μαζί:

— Ὁ θεῖος Βρασίδας!

— Ὁ Λεωνίδας, ἡ Μυρτούλα!

Πῶς βρεθῆκαν ἔτσι ξαφνικὰ μπροστά μας; Δὲν ἄργησα νὰ τὸ καταλάβω. Ἀπὸ τὸ Ἄργος τοὺς εἴχαμε πάρει στὸ τηλέφωνο καὶ τοὺς εἴχαμε πῆ γιὰ τὸ δρομολόγιό μας.

— Σᾶς φέραμε τὸ Μάη, μᾶς εἶπαν, γιὰ νὰ μὴν τρέχετε στὸ περβόλια νὰ τὸν γυρεύετε...

Κι' ἀλήθεια ὁ ἀγέρας ἦταν πλημμυρισμένος ἀπὸ μοσκοβολιὰ γύρω τους. Ἡ Σπάρτη μᾶς ἔστελνε τὸν πρωτομαγιάτικο χαιρετισμό της. Ἕνα στεφάνι ἀπὸ τριαντάφυλλα καὶ λεμονανθοὺς καὶ μιὰ τόσο ἀγαπημένη καὶ πρόσχαρη συντροφιά.

— Ἂς δοῦμε λοιπὸν σὲ ποιὰ πόρτα θὰ τὸ κρεμάσωμε τὸ στεφάνι μας, εἶπα. Ἔχει ξενοδοχεῖα τὸ Ναύπλιο;

— Ἔχει δὲν ἔχει, τὸ ἴδιο μᾶς κάνει, ξαδέρφη, εἶπε ὁ θεῖος Βρασίδας. Μιὰ τέτοια νύχτα ποὺ οἱ νεράϊδες στήνουν χορούς κάτω ἀπ' τὸν ἀστρόφεγγο οὐρανό, δὲ θὰ τὴν περάσουμε σὲ στεριά. Θὰ κοιμηθοῦμε πάνω σ' ἕνα νησί.

— Σ' ἕνα νησί; ρώτησαν καὶ τὰ τρία παιδιὰ παραξενεμένα. Καὶ ποῦ θὰ τὸ βροῦμε ἐδῶ τὸ νησί;

— Πᾶμε στὸ λιμάνι νὰ σᾶς τὸ δείξω. Κρῖμα σὲ μᾶς! ξεχνᾶτε πὼς βρισκόμαστε στὸ Ναύπλιο καὶ πὼς τὸ λιμάνι του κλείνεται μ' ἕνα στοιχειωμένο νησακι;

— Τὸ Μποῦρτζι! εἶπα. Ναὶ ἔχεις δίκηο. Ἀπόψε θὰ κοιμηθοῦμε στὸ Μποῦρτζι. Ἔμαθα ἀλήθεια πὼς ἀπὸ κάστρο ποὺ ἦταν τὸ μεταμόρφωσαν σ' ἕνα κοσμικὸ κέντρο.

Ἔτσι, γελώντας καὶ φορτωμένοι μὲ λουλούδια, μπήκαμε στὴ βενζινάκατο καὶ ξεκινήσαμε γιὰ τὸ Μποῦρτζι.

Καθὼς ἀπομακρυνόμαστε ἀπὸ τὸ Ναύπλιο, τὸ Παλαμήδι, τὸ ψηλὸ κάστρο στὸ βουνό, ποὺ κρεμόταν ἐπάνω ἀπὸ τὴν πόλη, γινόταν ὅλο καὶ πιὸ σκοτεινὸ καὶ πιὸ ἄγριο. Ὕστερα ἀπὸ τὴν Τίρυνθα καὶ τὶς Μυκῆνες ποὺ μᾶς εἶχαν γυρίσει στὰ γεμάτα ποίηση χρόνια τοῦ Ὁμήρου, ἐτούτη ἡ πολιτεία μὲ τὰ Μεσαιωνικά μας καστέλλια, τὸ Παλαμήδι καὶ τὴν Ἀκροναυπλία, μᾶς θύμιζε τὸν καιρὸ ποὺ καθόταν ἐπάνω στὸν τόπο μας σὰ βραχνᾶς τὸ λιοντάρι τῶν Βενετσιάνων.

— Ξέρεις πόσα σκαλιὰ ἀνεβαίνει κανεὶς γιὰ νὰ πάη στὸ Παλαμήδι; ρώτησε ὁ Λεωνίδας τὸ Φάνη.

— Μὰ... καμμιὰ τετρακοσαριὰ πιστεύω, ἀποκρίθηκε τὸ παιδί.

— Ὀχτακόσια ἑξῆντα! φώναξε ὁ ἄλλος. Θαρρεῖς καὶ δὲ θὰ τελειώσουν ποτέ... Ἀνεβαίνεις κι' ἀνεβασμὸ δὲν ἔχει... Στὸ τέλος τρέμουν τὰ πόδια σου καὶ σὲ πιάνουν τὰ γέλια, γιατὶ δὲ μπορεῖς νὰ τὰ σταματήσης...

— Φαντάζομαι ὅμως τί θέα θἄχη ἀπὸ κεῖ ψηλά!

— Σωστὸ πανόραμα. Φαίνεται ὅλος ὁ κόλπος κι' ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ ἡ Ἀργολικὴ πεδιάδα. Καὶ κάτω τὸ Ναύπλιο καὶ τὸ Μποῦρτζι... Θαῦμα σοῦ λέω.

— Πότε θ' ἀνέβουμε;

— Ὅποτε θές... Πάντως ὄχι ἀπόψε γιατὶ ὅπως βλέπετε, πᾶμε σ' ἄλλο κάστρο...

Τί παράξενο ἦταν ἀλήθεια αὐτὸ τὸ νησάκι ποὺ φάνηκε μπροστά μας... Τείχη πανύψηλα, πύργοι, πολεμίστρες, κανόνια ποὺ φοβέριζαν ἀκόμα τὸ Ναύπλιο μέσα ἀπὸ τ' ἀνοίγματα τῶν τοίχων... Καθὼς πλησιάζαμε ἕνας ἴσκιος φάνηκε στὴν παλιὰ Βενετσιάνικη πόρτα. Εἶχες τὴν αἴσθηση πὼς σὲ λίγο θὰ διαγραφόταν μπροστά σου ἡ σιλουέτα ἑνὸς σιδερόφραχτου φρουροῦ... Μὰ, ὄχι, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μᾶς χαμογελοῦσε καθὼς βγήκαμε στὴ μικρὴ ἀποβάθρα. Ἦταν ὁ ξενοδόχος ποὺ ἦρθε νὰ μᾶς καλωσορίση. Ἕνα ὡραῖο σκυλὶ τὸν ἀκολουθοῦσε... Πῆρε τὶς βαλίτσες μας καὶ μᾶς ἔδειξε τὸ δρόμο... Ἀπ' τὸν πρῶτο καστρόπυργο ἀνεβήκαμε σ' ἕνα δεύτερο ὅπου ἦταν στὴν ἄκρη τῆς ταράτσας ἕνα ὡραῖο ξενοδοχεῖο...

Ἐδῶ εἶχε γίνει ἀληθινὴ μεταμόρφωση... Κιόσκια μὲ κολωνίτσες πλεγμένες μὲ περικοκλάδες, φῶτα ἠλεκτρικά, γλάστρες, τραπέζια μὲ βάζα, ἀληθινὸς τοιχογυρισμένος παράδεισος, μιὰ φωλίτσα γαλήνης... Ποιὸς νὰ τοῦ τὄλεγε τοῦ καϋμένου τοῦ Βενετσιάνικου κάστρου πὼς θὰ τὸ ξαρμάτωναν καὶ θὰ τὄκαναν πάρκο... Τὸ λιοντάρι ἔμοιαζε τώρα ξεδοντιασμένο. Μὰ ἦταν χαρούμενο ποὺ κανεὶς δὲν τὸ τρόμαζε πιά, ποὺ δὲν ἄκουγε θρήνους καὶ βόγγους παρὰ τραγούδια καὶ γέλια... Τί καλὰ νὰ γίνονταν ὅλα τὰ κάστρα μιὰ μέρα, φωλίτσες χαρᾶς!

Μπήκαμε στὰ δωμάτια νὰ διαλέξουμε. Ὅλα ἔβλεπαν στὴ θάλασσα, κι' εἶχαν γιὰ φόντο στὸ βάθος ἕνα βουνό. Τὴν Κυλήνη ἀπ' τὴ μεριὰ τῆς Κορίνθου, τ' Ἀρτεμίσιο καὶ τὸ Παρθένιο πρὸς τὴν Ἀρκαδία, ἀκόμα κι' ὁ Πάρνωνας μαντευόταν πέρα στὴ Σπάρτη.

— Ἐδῶ λοιπὸν θὰ περάσουμε τὴν πρωτομαγιὰ μὲ τὶς νεράϊδες, εἶπε ὁ Φάνης. Μὰ τότε ὁ θεῖος Βρασίδας καταδικάζεται νὰ μᾶς πῆ ἕνα παραμύθι γι' αὐτές...

— Μὴν ξεχάσης νὰ βάλης πάνω ἀπ' τὴν πόρτα σου τὸ στεφάνι, εἶπε ἡ Μυρτὼ, γιατὶ τὰ μεσάνυχτα θὰ τὶς δῆς γύρω ἀπ' τὸ κρεββάτι σου νὰ χορεύουν. Κι' οὔτε θὰ μπορῆς νὰ φωνάξης γιατὶ οἱ νεράϊδες παίρνουν τὴ μιλιά...

— Μὰ τί σχέση ἔχουν οἱ νεράϊδες μὲ τοῦτο τὸ φρούριο;

— Ὅταν φᾶμε κι' ἀνοίξη ἡ ὄρεξη γιὰ κουβέντα θὰ σοῦ τὸ πῶ, ἀνηψιέ, ἀποκρίθηκε ὁ θεῖος Βρασίδας.

Ἡ ὑπόσχεση αὐτὴ ἦταν τὸ καλύτερο ὀρεκτικὸ γιὰ ὅλους.

Φάγαμε πάνω στοὺς προμαχῶνες κάτω ἀπὸ ἠλεκτρικὰ ποὺ τὰ σύρματά τους ἦταν τεντωμένα ἀπὸ πύργο σὲ πύργο. Τὴν ὥρα ποὺ τρώγαμε τὸ φεγγάρι, ἅπλωσε τ' ἀσημένιο κυματιστὸ χαλί του πάνω στὸν κόλπο. Χωρὶς νὰ τοῦ τὸ θυμίσουμε ἄρχισε ὁ θεῖος κι' ἡ φωνή του γιὰ ὥρα πολλὴ ἀντηχοῦσε γλυκειὰ πάνω στὴν ταράτσα.

«Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρό, ποὺ λέτε, μιὰ ράτσα κουρσάρικη, ποὺ θεό της εἶχε τὴ δύναμη καὶ τὸ χρῆμα, σκάρωσε ἕνα καράβι θεόρατο, μὲ τὰ κάσαρά του ψηλὰ σὰν μουράγια, μὲ τὰ ξάρτια του καὶ τὰ πίκια του ἴδιους πύργους. Στὰ λιμάνια τῆς Δύσης καὶ τῆς Ἀνατολῆς, τὸ μαστόρευαν χρόνια πολλὰ ἀπὸ σίδερο κι' ἀπ' ἀτσάλι... Ἀνεμοτάραχο δὲν τὸ σάλευε, νεροσίφουνα δὲν δειλιοῦσε...

Σιδερόφραχτο τὸ καράβι, σιδερόφραχτοι ὥς τὰ μπούνια κι' οἱ τρομεροί του κουρσάροι. Νησὶ κι' ἀκρογιάλι δὲν ἄφηναν νὰ τρυγήση καρπό, νὰ γευτῆ τὸ γλυκὸ τῆς εἰρήνης τραπέζι... Χυμοῦσαν σὰν ὄρνια, ἅρπαζαν τὰ κοπάδια, τὰ πλούτη τῆς γῆς, ξεθεμέλιωναν σπιτικά. Ἀκόμα καὶ σκλάβους ἔπαιρναν γιὰ νὰ τοὺς πουλήσουν ἀλλοῦ... Ἡ γαλάζια ἐτούτη θάλασσα ποὺ τὴ λέμε Μεσόγειο, ἦταν ἕνας ἀντίλαλος ἀπ' τὸν θρῆνο.

Καὶ κάποια νύχτα, μιὰ νύχτα τοῦ Μάη σὰν τὴν ἀποψινή, ἔβαλε πλώρη τὸ θεριοκάραβο καὶ γιὰ τοῦτο τὸν κόλπο... «Εἶπε θὰ κουρσέψω τὴν πόλη καὶ θὰ μείνω στὴν κώχη τοῦ λιμανιοῦ της νὰ ξαποστάσω».

Μὰ τούτη τὴν πόλη, ποὺ πρῶτος τὴν ἔχτισε, ὁ Ναύπλιος, γιὸς τοῦ Ποσειδῶνα, τὴν εἶχαν στὴν προστασία τους οἱ νεροϊδοκόρες... Κάθε νύχτα φεγγαροφώτιστη ἔστηναν σ' αὐτὰ τὰ νερὰ τοὺς χορούς τους, πλέκοντας κύκλο. Καθὼς λύγιζαν σὰν κλαδιὰ λεύκας, τὰ χρυσᾶ τους μαλ-

Ἴδια ἡ Δόξα κι' ἡ Τιμή

Νὰ πετᾶς.. Νὰ πετᾶς στὶς κορφὲς μὲ [χαρά...
Μιὰ καρδιὰ ἢ γιὰ γλέντι ἢ γιὰ μάχη...
Ὢ! τιμὴ στὸν φαντάρο νὰ φέρνη φτερὰ
καὶ τὴ Νίκη γιὰ σύντροφο νἄχη!

Μὲ τὴ Δάφνη προσκέφαλο πάντοτ' [ἁγνὸ
σ' ὅποιον τύχ' ἡ χαρὰ νὰ πεθάνη...
Περηφάνεια ὢ πόση, νὰ ἔχης στερνὸ
γιὰ προσκέφαλο Δάφνης στεφάνι!

Καὶ ἡ Δόξα αἰώνια! Σὰν νἆναι πουλιά,
μὲ σπαθιὰ μὲ τουφέκια μὲ τόξα!
Τί καμάρι φαντάροι ἀπὸ χρόνια παληά,
ἴδια ὡς τώρα μαζί σας κι' ἡ Δόξα!

Ἴδια ἡ Νίκη στὴ γῆ μας τὴν κάθε [φορά...
Ἴδια ἡ Δόξα στὴν κάθε σας μάχη!
Ὢ! τιμὴ στὸν φαντάρο νὰ φέρνη φτερὰ
καὶ τὴ Νίκη γιὰ σύντροφο νἄχη!...

Γ. Κ. Μαρμαρίδης

λιὰ χώνονταν μὲ χάρη στοὺς ὤμους τους. Σοῦπαιρναν τὸ νοῦ...

Τὴ νυχτιὰ λοιπὸν ἐκείνη τοῦ Μάη εἶδαν τὸ καράβι μὲ τὴ φοβερὰ του.

— Ἔρχεται νὰ πάρη τὴν πόλη, εἶπαν μεταξύ τους.

— Νὰ κουρσέψη τὴ χώρα.

Γέλασαν μερικές.

— Χά! Χά! Χά! Πόσα τέτοια καράβια δὲν ἀντικρύσαμε ποὔγιναν συντρίμια σ' ἐτοῦτα τὰ βράχια... Πόσα δὲν ἦρθαν νὰ τὴ σκλαβώσουν τὴ χώρα τοῦ ἥλιου ποὺ εἶναι ἡ πατρίδα μας κι' ὅλα, βουλιάξαν...

— Ἀλήθεια! εἶπαν κι' ἄλλες. Γιατὶ ἦταν ἀθάνατες καὶ θυμόνταν τὴν ἱστορία αὐτὴ τὴν παλιὰ μὲ τὸ στόλο τοῦ Ξέρξη στὴ Σαλαμῖνα... Κι' ἄλλες πολλὲς σὰν κι' αὐτή...

— Δὲ σκλαβώνεται ἐτοῦτος ὁ τόπος ποὺ γέννησε τόσους Θεοὺς μὰ καὶ τόσους ἥρωες... Κι' ἂν γιὰ λίγο λυγίση, ἀμέσως σηκώνονται ἀκόμα κι' οἱ πέτρες καὶ τὰ νερὰ καὶ γυρεύουν ἐκδίκηση...

— Γιατὶ ὅλα κι' οἱ πέτρες καὶ τὰ νερὰ καὶ τὰ δέντρα ἔχουν ψυχὴ στὴν πατρίδα τοῦ ἥλιου.

— Λοιπὸν θὰ τ' ἀφήσουμε ἐτοῦτο τὸ ὄρνεο ν' ἀράξη στὴ θάλασσα αὐτὴ ποὺ μᾶς γέννησε;

— Ναί, ἀκούστηκε μιὰ φωνὴ ἐπιτακτική.

Γύρισαν λυπημένες στὴν πρωτονεράϊδα ποὔχε μιλήσει.

— Πῶς καλοκυρά; Δὲν τὴν ἀγαπᾶς τὴν Ἑλλάδα πιά; Γιατὶ δὲ βουλιάζεις κι' αὐτὸ τὸ κουρσάρικο σὰν καὶ τ' ἄλλα;

— Γιατὶ μᾶς χρειάζεται. Τώρα θὰ δῆτε.

Καὶ σηκώνοντας τ' ἄσπρο της χέρι σὲ προσταγή, εἶπε στ' ὄρνιο τῆς θάλασσας:

— Σὰν τὰ βράχια νὰ μείνης ἀσάλευτο κάστρο καὶ φρουρός της...

Δὲν τ' ἀπόσωσε καὶ τὸ θεριοκάραβο πέτρωσε κεῖ ποὺ βρέθηκε κι' ἔγινε κάστρο... Πέτρωσαν κι' οἱ ναῦτες του καθὼς ρίχτηκαν στὰ νερὰ νὰ σωθοῦν κι' ἔγιναν τριγύρω του βράχια. Μπορεῖτε νὰ σκύψετε νὰ τοὺς δῆτε...

— Μὰ τί, εἶπε ὁ Φάνης, ἐκεῖνο τὸ πετρωμένο καράβι εἶναι...

— Αὐτὸ τὸ νησάκι τὸ μικροσκοπικὸ ὅπου εἴμαστε ἀπόψε, τὸ Μποῦρτζι. Τὰ κανόνια του κελάηδησαν καλὰ στὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση καὶ τὰ τείχη του ἔγιναν φυλακὴ γιὰ τοὺς σκλάβους πασάδες... Κι' ὅταν λευτερώθηκε ὁ τόπος τὸ Ναύπλιο ἔγινε ἡ πρώτη πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδας.

— Κι' οἱ νεράϊδες; ρώτησε ἡ Μυρτώ.

— Εἶναι πάντα ἀθάνατες, ἀποκρίθηκε ὁ θεῖος Βρασίδας... Ἂν θὲς μεῖνε ξάγρυπνη καὶ κοντὰ στὰ μεσάνυχτα μπορεῖ νὰ τὶς δῆς νὰ χορεύουν ὁλόγυρα ἀπ' τὸ νησάκι.

— Ἂς λείπη τὸ θέαμα, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Δὲν ἔχω διάθεση νὰ μοῦ πάρουν τὴ μιλιά... Πᾶμε γιὰ ὕπνο...

Τὸ φλίφλισμα τοῦ νεροῦ ποὺ σιγόπαιζε μὲ τὰ βράχια ἀνέβαινε σὰ νανούρισμα ἀπὸ τὶς ρίζες τοῦ κάστρου... Νυστάξαμε...

Ἔτσι κοιμηθήκαμε κείνη τὴ νύχτα στὸ Μποῦρτζι ἐνῶ οἱ νεράϊδες χόρευαν πάνω στὰ κύματα ὡς τὴν αὐγή... Καὶ μονάχα σὰ λάλησαν τρεῖς φορὲς τὰ κοκόρια πέρα στὸ Ναύπλιο, πῆγαν κι' ἐκεῖνες νὰ κοιμηθοῦν στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας, στὰ παλάτια τοῦ γέρο πατέρα τους, τοῦ Νηρέα.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΑΠΑΝΤΑ

(Συνέχεια ἀπ' τὴ σελ. 218)

σαμε ἕνα, ἀλλὰ... λέοντα. Δηλαδὴ πολὺ καλό. Ἐπίσης πρέπει νὰ προσέχης ὅταν γράφης—ἢ καλύτερα ὅταν ἀντιγράφης. Γιατὶ βέβαια ἡ μεγαλύτερη λίμνη τῆς... Ἑλλάδας δὲν εἶναι ἡ Κασπία. * Δὲν εἶναι καθόλου ἄσχημη ἡ ἔκθεσή σου Θεοδώρα Παν. Μπηλιώνη (Ζαχάρω). Μπράβο σου! * Χαράλαμπε Τσάκο (Ἰωάννινα). Εἶσαι γιὰ μᾶς ἕνα μυστήριο. Τὸ ποίημα ποὺ μᾶς στέλνεις «Ὁ ἥλιος τοῦ Μαρτίου» ἂν εἶναι πραγματικὰ δικό σου, μαρτυράει ὅτι εἶσαι μεγάλος ποιητής! Ἀλλὰ τὰ δυὸ ἄλλα ἡ «Βρύση» καὶ ἡ «Μυγδαλιὰ» μᾶς βεβαιώνουν πὼς δὲν εἶναι δικό σου:

Χρυσώνει ὁ ἥλιος τὰ βουνὰ
λυώνει τὰ χιόνια τοῦ Φλεβάρη
καὶ ἡ Ἀννούλα ξεκινᾶ
νὰ παίξη μέσα στὸ χορτάρι.
Τρέχει στοὺς κάμπους γελαστὴ
ἐδῶ μαδᾶ ἐκεῖ θερίζει
σὰν πεταλούδα πλουμιστὴ
ποὺ στὰ λουλούδια φτερουγίζει.

Δίπλα σ' αὐτὸ τεχνικὰ ἄρτιο μᾶς γράφεις:

Ὅλες οἱ μέλισσες σὲ τριγυρνοῦν
καὶ τὰ πουλιὰ ἀπὸ πάνω κελαηδοῦν
καὶ τὸ νερό σου κυλάει ζητῶντας
γιὰ νὰ ποτίση ὅλους τοὺς διψῶντας!

Γράψε μας, λοιπόν, τί συμβαίνει. * Εὐχαριστοῦμε Σάββα Ε Βλαχόπουλε γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Ὥστε στὸ σπίτι μᾶς διαβάζει ὁλόκληρη ἡ οἰκογένεια. «Μηδὲ τῆς γιαγιᾶς ἐξαιρουμένης». Περιμένουμε λοιπὸν τὴ συνεργασία σου. * Παῦλε Καμπάνη (Ἰωάννινα). Διαβάσαμε τὸ ποίημά σου. Εἶναι πατριωτικώτατο, χωλαίνει ὅμως τρομερὰ στὴ στιχουργία:

Ἐσὺ Ἑλλάδα μας κοιτίδα
τοῦ ἔνδοξου πολιτισμοῦ
δὲν σὲ πτοοῦν τώρα θηρία
αἱμοχαροῦς πανσλαυϊσμοῦ.
Ὅπως καὶ πρὶν δὲν ἐπτοήθης
εἰς τόσον χείμαρρον Περσῶν
καθὼς καὶ τὸ σαρανταένα
εἰς πλῆθος ναζιφασιστῶν.

* Σ' εὐχαριστοῦμε Κοσμᾶ Λάσσο γιὰ τὶς εὐχές σου. * Δημ. Γκιζάνη (Λαμία). Πήραμε τὴν περιγραφή σου γιὰ τὴν ἑορτὴ τῆς 25ης Μαρτίου στὴν πόλη σας καὶ σ' εὐχαριστοῦμε. Σ' εὐχαριστοῦμε ἀκόμη γιὰ τὴν προπαγάνδα ποὺ κάνεις γιὰ τὴ διάδοση τῆς «Παιδοπόλεως». Οἱ σπαζοκεφαλιές σου πῆραν τὸ δρόμο τους. * Καλὰ ὅσα μᾶς στέλνεις Πέτρο Μητράκα (Μυτιλήνη) καὶ σ' εὐχαριστοῦμε. * Εὐστάθιε Μπακίρτση. Ἐδόθη ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη. Σπαζοκεφαλιὲς στέλνε μας. Ὄχι ὅμως ὅπως αὐτὲς ποὺ μᾶς ἔστειλες ποὺ ἦταν γραμμένες σὲ μιὰ λουριδίτσα χαρτὶ τόση δά. * Εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια Θεοδ. Παναγιωτόπουλε (Πύργο). Οἱ σπαζοκεφαλιὲς καλές. * Ἀρ. Χρυσίδη (Γιαννιτσά), οἱ σπαζοκεφαλιές σου δόθηκαν στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας. Τὸ ποίημά σου «Τραγωδία» δὲν εἶναι καθόλου καλό. Νὰ τὰ πρῶτα τετράστιχα:

Σβιέται, χάνετ' ἡ ἡμέρα
κι' ἔρχετ' ἡ νυχτιά,
τ' ἀστέρια λαμπυρίζουν στὸν αἰθέρα
σιγά, ψαχουλιαστά.
Μὰ ξάφνου μέσα στὴ γῆ
ποὺ βρισκόταν τὸ χωριὸ
ἔλαμψε σὰν κρύσταλλη αὐγὴ
ποὺ φανερώνεται ἀπὸ τὸ βουνό!...

* Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου Κωνσταντῖνε Χατζάγα. Εὐχαριστοῦμε. * Ἀπὸ μεγάλο πατριωτισμὸ ἐμπνέεται τὸ ποίημά σου, Ἀνδρέα Περίδη (Κέρκυρα). Καὶ βέβαια τὴν Ἑλλάδα πρέπει νὰ τὴν ἀγαποῦμε. Καὶ πρῶτα-πρῶτα τὴν ἀγάπη τὴ δική σας θέλει ἡ μεγάλη μας Πατρίδα, τὴν ἀγάπη τῆς νέας γενιᾶς τῆς μοναδικῆς ἐλπίδας μας. Παίρνουμε ὑπὸ σημείωση τὴν ἔμμετρή σου ἀπόφαση:

Τὴν Ἑλλάδα θὰ δοξάσουμε
γιατ' εἴμαστε Ἑλληνόπουλα
γενναῖα παλληκάρια!

* Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις Νῖκο Ἀνδρεάδη (Ἀλεξανδρούπολη). Στείλαμε τὴν ἐπιστολή σου στὸ Πρακτορεῖο. Μᾶς ἐβεβαίωσαν ὅμως ὅτι τὰ φύλλα στάλθηκαν κανονικά. Σὲ γράψαμε συνδρομητή. * Πολὺ ἱκανοποιητικὰ ὅσα μᾶς γράφεις Γεῶργο Βεργόπουλε (Κυπαρισσία). Σ' εὐχαριστοῦμε. * Εἶσαι, λοιπόν, τόσο εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν παιδόπολή σου, τὸν Ἅγιο Δημήτριο Θεσσαλονίκης μικρὲ φίλε Δημήτρη Ἀργυρόπουλε, ποὺ θέλεις νὰ κάτσης ἐκεῖ δυὸ ἀκόμη χρόνια! Μπράβο. Ὅλα τὰ παιδιὰ εἶναι εὐχαριστημένα. Νοσταλγοῦν τὰ σπίτια τους, ἀλλὰ καὶ ἀγαποῦν τὴν παιδόπολή τους. Τοὺς δημοτικοὺς στίχους ποὺ μᾶς ἔστειλες θὰ τοὺς χρησιμοποιήσωμε καμμιὰ μέρα. * Ἀπ' ὅλα μπορεῖς νὰ στέλνης Κων. Χαραλάμπους. Ἀλλὰ νὰ μὴ εἶναι ἀντιγραφές. Τ' ἀνέκδοτά σου ὄχι ὅλα καλά! Κάθε θέμα ποὺ στέλνεις νὰ εἶναι γραμμένο σὲ ξεχωριστὸ χαρτὶ καὶ ἀπὸ τὴ μιὰ μόνο σελίδα γραμμένο. * Δὲν εἶναι καθόλου κακοὶ οἱ στίχοι σου, Σωτήρη Μπούζα (Κυπαρισσία). Γράφεις ἀρκετὰ καλὰ καὶ γι' αὐτὸ σοῦ λέμε νὰ ἐργασθῆς πολὺ γιὰ νὰ μπορέσης μιὰ μέρα νὰ γράψης καλύτερα. * Εὐθύμιε Λώλη (Τρίκκαλα). Ὁ διαγωνισμὸς προκηρύχτηκε καθὼς θὰ εἶδες. Τὰ ἄλλα βρίσκονται ἀκόμη ὑπὸ μελέτη. Τὸ ποίημά σου πολὺ καλό. * Ἐλάβαμε τὴ συνεργασία σου φίλε κ. Κ. Παπαδημητρίου (Μυτιλήνη). Εὐχαριστοῦμε. * Σ' εὐχαριστοῦμε Παν. Μακρῆ (Ἀργοστόλι) γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Ἡ συνεργασία σου πολὺ καλή. Ἔχει μόνο τὸ ἐλάττωμα ὅτι εἶναι πολὺ μακροσκελής. * Αὐτὴ τὴ φορὰ φίλε Χαράλαμπε Τσάκα δὲν μπορέσαμε μὲ τὶς συνεργασίες σου νὰ βροῦμε ἀρχὴ καὶ τέλος. Ἀνάκατα ὅλα. Πῶς θὰ μπορέσωμε νὰ τὰ ξεχωρίσωμε γιὰ νὰ πάρουν τὸ καθένα τὸ δρόμο του; Νὰ τὰ ἀντιγράψωμε ἀπὸ τὴν ἀρχή; Ἀλλὰ ποῦ καιρός! * Ν. Α. Ἀνδρεάδη. Καὶ σὺ τὰ ἴδια. Εἴπαμε τόσες φορές. Κάθε θέμα σὲ ξεχωριστὸ χαρτὶ καὶ στὴ μιὰ σελίδα μόνο. Ὄχι καὶ στὶς δυό. * Εἴπαμε φίλε Βασιλάκη Βρεττέα (Καλαμάτα) πὼς μπορεῖς νὰ στέλνης ὅ,τι θέλεις. Καὶ θὰ τὸ χρησιμοποιοῦμε ἂν εἶναι καλογραμμένο!

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) Συναρμολόγηση συλλαβῶν

Νὰ συναρμολογηθοῦν οἱ παρακάτω συλλαβές, ὥστε ν' ἀποτελέσουν τὰ ὀνόματα πέντε γνωστῶν ἑλλήνων ποιητῶν:

ΡΑ	ΠΑ	ΜΗΣ
ΜΑΣ	ΛΩ	ΣΙ
ΣΧΟΣ	ΔΡΟ	ΣΟ
ΠΟ	ΛΑ	ΛΕ
ΠΑ	ΜΟΣ	ΝΗΣ

2) Ἀριθμητικό

Οἱ ἀριθμοί: 2—7—8—12—13—14—18—19—24 νὰ τοποθετηθοῦν στὸ παρακάτω τετράγωνο, ὥστε νὰ δίνουν ὁριζόντια καὶ κάθετα ἄθροισμα 39.

Δ. Γκιζάνης — Λαμία

3) Λεξίγριφος

Ποταμὸ γνωστὸ κοιτάζεις
ποὺ τὸν κάμπο περιζώνει,
ἕνα γράμμα του ἀλλάζεις
καὶ τὸν κάνεις νὰ παγώνη.

4) Μαγικὴ εἰκόνα χωρὶς εἰκόνα

— Τὸ πίστεψες Ἑλένη ὅτι τὸ ἔχασα;
— Ποιό πρᾶμμα;
— Μὰ σοῦ τὸ εἶπα.

Ἑλενίτσα Κόντου

5) Αἴνιγμα

Μπάλωμα στὸ μπάλωμα
καὶ ραφὴ δὲν ἔχει.

6) Ἀντίθετες λέξεις

Νὰ βρεθοῦν πέντε λέξεις ποὺ ἡ ἔννοια τους νὰ εἶναι ἀντίθετη ἀπὸ τὴν ἔννοια τῶν λέξεων: ΧΕΙΜΩΝ, ΔΕΞΙΑ, ΝΗΣΟΣ, ΝΙΚΗ, ΦΩΣ. Τ' ἀρχικὰ τῶν νέων λέξεων ποὺ θὰ βρεθοῦν, θ' ἀποτελοῦν τὸ ὄνομα ἑνὸς ἀπὸ τοὺς ἑπτὰ σοφοὺς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας.

7) Τελεῖες καὶ παῦλες

Θὰ ἀντικαταστήσετε τὶς τελεῖες μὲ φωνήεντα καὶ τὶς παῦλες μὲ σύμφωνα, ὥστε νὰ σχηματισθοῦν 15 λέξεις τῆς παρακάτω σημασίας. Ἂν ἡ λύση εἶναι σωστή, τότε τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων ποὺ θὰ σχηματισθοῦν, μᾶς δίνουν μιὰ φράση ποὺ λένε τὰ παλληκάρια τῆς Ἑλλάδας. Καὶ τώρα ἐμπρός. Δοκιμάστε.

1) . — . — — . — = Βουνὸ τῆς Ἑλλάδας.
2) — . — . . = Πόλη τῆς Στερεᾶς.
3) . — — — . . — — . — = Ἥρωας τῆς Ἐπαναστάσεως.
4) — — . — . . = Ἐκεῖ πολέμησε ὁ Ἀνδροῦτσος.
5) . . . — — . — . . — . — = Αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου.
6) . — . — — . — . — = Μεγάλη χριστιανικὴ ἑορτή.
7) — . — — . . — . . = Συνοικισμὸς τοῦ Πειραιῶς.
8) . — . — — . — = Μυθολογικὸς ἥρωας.
9) — . — . . = Ἐκεῖ ἔκανε ἕνα μεγάλο κατόρθωμά του ὁ Ἡρακλῆς.
10) . — . — — . = Πόλη τῆς Μακεδονίας.
11) — . . — — . — = Ὁ πατέρας τοῦ Ὀδυσσέα.
12) — . — . — . . = Νομὸς τῆς Πελοποννήσου.
13) . — . — — . — = Πολὺ καλός.
14) — . . — . — = Μαρτύρησε γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδας.
15) . — . — . — . = Κοινὴ ὀνομασία τοῦ Σπερχειοῦ.

Σωσώκα Ρ. — Πάρος

Σταυρόλεξο ἀριθ. 10.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2		■			■		■			■	
3						■					
4			■						■		
5				■				■			
6			■						■		
7						■					
8		■			■		■			■	
9											

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Περνᾶ μὲ πολὺ λίγα πράγματα. 2) Τὸ ὑπάρχον.— Δικά σου. 3) Θεὸς τῶν ἀρχαίων Λατίνων ποὺ εἶχε δυὸ πρόσωπα.— Χωρὶς κανένα ἄλλο. 4) Πρόθεση.— Ὄνομα ἀνδρικὸ στὴν αἰτιατική.— Μισὴ Ρώμη. 5) Πολύτιμο ζῶο (δημ.).— Γρᾶμμα τοῦ ἀλφαβήτου.— Γιὸς τοῦ Νῶε. 6) Οἱ ψευδοὶ δὲν μποροῦν νὰ τὸ προφέρουν.— Γυναικεῖο χαϊδευτικὸ ὄνομα.— Ἄρθρο. 7) Βόλτα.— Κατάγεται ἀπὸ ὡρισμένη περιφέρεια τῆς Πελοποννήσου. 8) Δίφθογγος.— Ἔχουν σπουδαῖες θρεπτικὲς οὐσίες. 9) Τὰ γινομένα μὲ μέθοδο.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Δὲν χορταίνει. 2) Ἁρπακτικὸ πτηνὸ (Γενική). 3) Ἄρθρο στὴν αἰτιατική.— Ἀβησσυνὸς φύλαρχος. 4) Ὑπομονετικὸ ζῶο.— Προηγεῖται τοῦ «γκὸλ» στὸ ποδόσφαιρο. 5) Δημητριακό. 6) Λουλούδια ποὺ δὲν λείπουν ἀπ' τὰ σταυρόλεξα.—Στρατιῶτες τῆς ὑπαίθρου ποὺ διακρίθηκαν στὸν συμμοριτοπόλεμο.— Σύνδεσμος ἐναντιωματικός. 7) Ἡ ἡμίονος. 8) Ἐκτείνεται σὲ εὐθεῖα γραμμή.— Αὐτὴ τὴ στιγμὴ (ἀνάποδα). 9) Θὰ τὸ βρῆτε σὲ Σπαρτιατικὸ ρητό.—Προσθέτει. 10) Φαίνονται. 11) Ἐπιδιώκει σκοτεινοὺς σκοπούς.

ΛΥΣΕΙΣ 9ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) Ἀριθμητικὸ τετράγωνο

Νά πῶς θὰ τοποθετηθοῦν οἱ ἀριθμοὶ γιὰ νὰ δίνουν ὁριζόντια καὶ διαγώνια, τὸ ἄθροισμα 21:

5	6	3	4	1	2
2	1	4	3	6	5
5	6	3	4	1	2
5	6	3	4	1	2
2	1	4	3	6	5
5	6	3	4	1	2

2) Συναρμολόγηση συλλαβῶν

Οἱ 4 θάλασσες ποὺ θὰ σχηματισθοῦν εἶναι: ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ—ΑΔΡΙΑΤΙΚΗ — ΤΥΡΡΗΝΙΚΗ—ΜΑΓΧΗ.

3) Τὸ ρολόγι

Θὰ χτυπήση 156 φορές.

4) Μαγικὴ εἰκόνα χωρὶς εἰκόνα

Στὸ ΑΛΩΝΙ (Σὲ παρακΑΛΩ ΝΙκο).

5) Μιὰ ἐρώτηση

Ἡ ἠχώ.

6) Αἴνιγμα

Ἡ πόρτα.

7) Πόσοι ἀριθμοὶ

Μπορεῖτε νὰ σχηματίσετε 6 τριψήφιους ἀριθμούς, τοὺς ἑξῆς: 569, 596, 659, 695, 956 καὶ 965.

8) Κρυπτογραφικὸ

ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ, Ἠλίας. Ἥρα, Ρᾶ.

9) Σκάλα

Σ Ο Σ
Σ Ω Ο Σ
Σ Α Μ Ο Σ
Σ Τ Ι Φ Ο Σ
Σ Α Λ Α Μ Ι Σ
Σ Ι Ω Π Η Λ Ο Σ

10 Μαγικὸ τετράγωνο

Ἂν τὰ γράμματα τοποθετηθοῦν κανονικά, οἱ λέξεις ποὺ θὰ σχηματισθοῦν ὁριζόντια καὶ κάθετα, εἶναι: 3) ΜΑΤΙ 2) ΑΙΑΣ 3) ΤΑΣΙ 4) ΙΣΙΣ.

Λύση σταυρολέξου ἀριθ. 9

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΜΗΚΟΣ—ΚΗΦΗΝ 2) ΕΑΡΙΝΟΝ 3) ΡΥΑΚΙ—ΙΩΝΑΣ 4) ΡΩΜΑΙΟΣ 5) ΑΒΑΝΑ—ΑΛΣΟΣ 6) ΡΙΟ 7) ΑΛΑΜΑΝΑ—ΣΤΑΥΡΟΣ 9) ΑΝΑΚΤΟΣ-ΑΣΦΑΛΗΣ 10) ΚΑΙ 11) ΡΑΤΣΑ—ΠΙΔΑΞ 12) ΙΣΠΑΝΙΑ 13) ΧΩΛΟΣ—ΡΕΣΤΑ 14) ΧΑΝΤΑΚΙ 15) ΛΑΣΠΗ—ΣΩΣΤΑ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΜΑΡΙΑ—ΡΑΧΗΛ 2) ΒΑΛΑΝΙΑ 3) ΚΡΑΜΑ-ΤΕΛΟΣ 4) ΝΟΜΙΚΟΣ 5) ΣΕΙΡΑ—ΑΙΣΧΗ 6) ΝΤΟ 7) ΤΡΟΜΕΡΑ—ΣΚΑΠΑΝΗ 9) ΕΝΤΙΜΟΣ—ΑΙΩΝΙΑΣ 10) ΤΙΣ 11) ΚΝΙΣΑ-ΠΑΡΙΣ 12) ΛΑΥΡΑΚΙ 13) ΦΑΝΟΣ—ΔΥΣΙΣ 14) ΟΛΟΤΗΤΑ 15) ΝΗΣΙΣ—ΞΟΑΝΑ.

Ὁ Ἀητός τοῦ Βάλτου

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

43) Δυὸ βάρκες μὲ πλατιὲς καρίνες περίμεναν στὴν ἀκρογιαλιά. Οἱ ψαράδες μὲ τὸ Βασίλη μπῆκαν μέσα καὶ ξεκίνησαν.

Σκυφτὸς στὴν πλώρη, ζητώντας μὲ τὸ βλέμμα του νὰ τρυπήση τὴ μαυρίλα, ὁ Βασίλης εἶπε :

— Τίποτα... Ἄδικα ἤρθαμε κι' ἀπόψε... Θὰ γελάστηκε ὁ Δεσπότης.

44) Σιωπηλὰ προχωροῦσε ἡ βάρκα.

— Τὰ τρία μας ψαράδικα.... μουρμούρισε ἄξαφνα τ' ἀγόρι. Κατάπρωρα καὶ τὰ τρία.

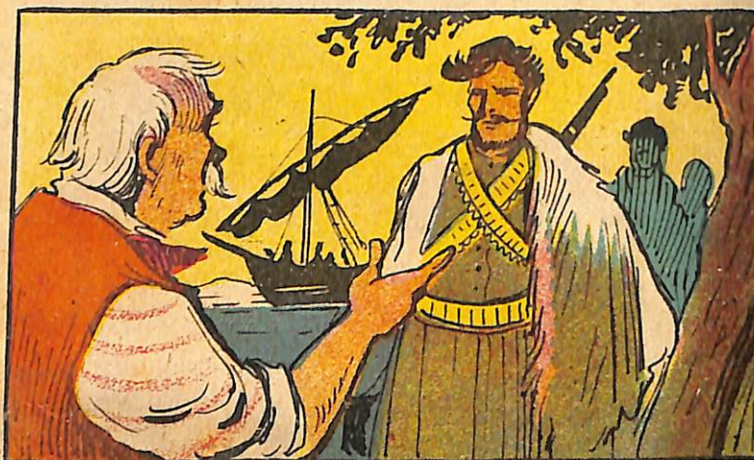
Καὶ κάνοντας χωνὶ τὰ χέρια του, ρώτησε χαμηλόφωνα.

— Ρὲ Δῆμο... βρήκατε ψάρι :

Μιὰ φωνὴ σιγαλὴ ἀπάντησε μέσα ἀπ' τὸ σκοτάδι :

— Τίπτ' ἀκόμ'... Πᾶμε ἀντάμ' ἀπ' δῶ κι' ἐμπρός.

45) Πέρασαν λίγα δευτερόλεπτα γεμάτα ἀγωνία. Ξαφνικὰ ἀπ' τὴ μαυρίλα μπροστά τους ἀκούστηκε μιὰ φωνὴ ἀντρίκια.

— Ποιοὶ εἶστε : Κουλακιῶτες ψαράδες :

Τρεῖς τέσσερις φωνὲς ἀποκρίθηκαν μὲ μιᾶς.

— Καλῶς ὁρίστε. Μεῖς εἴμαστ'.

Σὰ φάντασμα σίμωσε μιὰ μικρὴ βαρκούλα... Χέρια ἁπλώθηκαν κι' ἀπ' τὶς δυὸ μεριές. Κάνες τουφεκιῶν γυάλισαν.

46) Πόσες βάρκες εἶστε : ρώτησε ἡ ἀντρίκια φωνή.

— Πέντε.

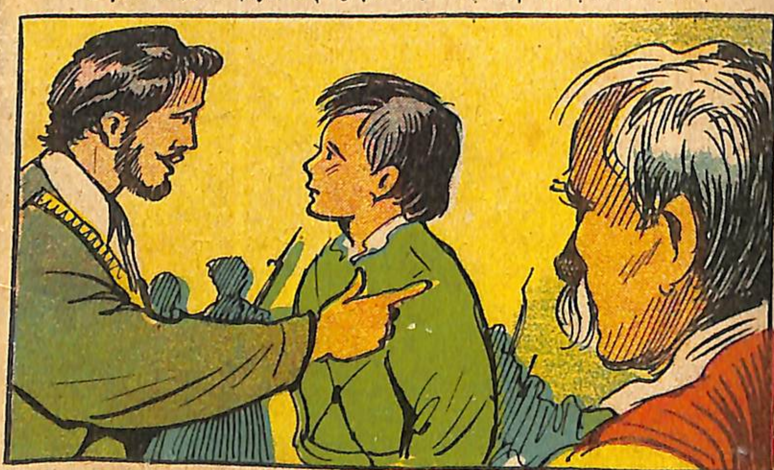
— Μιὰ νὰ μᾶς πάη στὴν παραλία, οἱ ἄλλες τέσσερις νὰ φορτώσουν ἄντρες καὶ πολεμοφόδια ἀπ' τὸ καΐκι, ποὺ ἔρχεται πίσω.

Τρεῖς ἄντρες ἁρματωμένοι ξεμπάρκαραν στὴν ἀκρογιαλιά.

— Ποιὸς εἶν' ὁ Καπτα - Νικηφόρος : ρώτησε ὁ γέρος ψαρᾶς.

— Ἐγὼ εἶπε ὁ ψηλότερος μὲ τὴν ἄφοβη ἀντρίκια φωνή.

47) Ἕνας ναύτης τοῦ καϊκιοῦ καὶ δυὸ ἄλλοι ὁπλισμένοι ἄντρες ξεφόρτωσαν λίγα τουφέκια τρεῖς βαριὲς κασσέλες καὶ κίνησαν πάλι γιὰ το καΐκι.

Ὡς τόσο ὁ Νικηφόρος ρωτοῦσε ἀνήσυχος.

— Ἔχετε ὁδηγὸ γιὰ τὴ λίμνη τῶν Γιαννιτσῶν :

— Ἔχουμ' τὸ Βασίλ', ἀποκρίθηκε ὁ γέρο Λάμπρος.

— Αὐτὸ τὸ παιδί ;

48) Ὁ Καπετὰν Νικηφόρος φώναξε τότε τὸ ἀγόρι.

Τί γίνεται τώρα στὴ λίμνη τῶν Γιαννιτσῶν, ξέρεις :

— Ξέρω. Ἦρθε ὁ Καπετὰν Ἄγρας. Εἶναι κάνα δυὸ βδομάδες ποὺ μπῆκε στὸ Βάλτο. Μὰ πρέπει νὰ φεύγουμε, εἶπε. Ἔχει δρόμο πολὺ καὶ πρέπει νὰ φθάσουμε στὸ χωριὸ πρὶν ξημερώση.

— Στὸ χωριό : Σὲ ποιὸ χωριό : ρώτησε ὁ Νικηφόρος.

— Στὸ Κλαδί. Σᾶς περιμένουν.

Συνεχίζεται)